

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.9.2002
KOM(2002) 488 endelig

2002/0219 (COD)
2002/0220 (COD)
2002/0221 (CNS)

**MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FRA
KOMMISSIONEN**

**Det indre marked for energi: Samordnede foranstaltninger på
energiforsynings sikkerhedsområdet**

Forslag til
**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om indbyrdes tilnærmelse af forsynings sikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter**

Forslag til
**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsynings sikkerheden**

Forslag til
**RÅDETS DIREKTIV
om ophævelse af Rådets direktiv 68/414/EØF og 98/93/EF om forpligtelse for EØF's
medlemsstater til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller
mineralolieprodukter og af Rådets direktiv 73/238/EØF om foranstaltninger, der kan
mindske vanskelighederne ved forsyning med mineralolie og mineralolieprodukter**

Forslag til
**RÅDETS BESLUTNING
om ophævelse af Rådets beslutning 68/416/EØF om afslutning og gennemførelse af
særlige mellemfolkelige aftaler om medlemsstaternes forpligtelse til at opretholde
minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets beslutning
77/706/EØF om en målsætning på fællesskabsplan for nedsættelse af forbruget af
primær energi i tilfælde af vanskeligheder for forsyningen med mineralolie og
mineralolieprodukter**

(forelagt af Kommissionen)

**MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FRA
KOMMISSIONEN**

**Det indre marked for energi: Samordnede foranstaltninger på
energiforsynings sikkerhedsområdet**

MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FRA KOMMISSIONEN

Det indre marked for energi: Samordnede foranstaltninger på energiforsynings sikkerhedsområdet

1. Mål: Opbygningen af det indre marked for energi

I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 14 indebærer det indre marked et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital. For at bidrage til at nå dette væsentlige mål i Romtraktaten tilvejebringer Det Europæiske Fællesskab bl.a. de nødvendige vilkår for virkeliggørelsen af et indre marked på energiområdet. Derigennem kan der skabes et marked, som åbnes gradvis med det formål at øge konkurrencen i energisektoren. Dette indre marked bygger også på et behov for solidaritet mellem EU-medlemsstaterne, hvilket i særdeleshed gør sig gældende inden for gas- olie- og elsektorerne, der har så afgørende betydning for forsynings sikkerheden.

Opnåede resultater

Siden begyndelsen af 1990'erne har Fællesskabet vedtaget en serie foranstaltninger i form af direktiver, der bidrager til at virkeliggøre det indre marked for naturgas og el. Opfyldelsen af denne målsætning skal styrke konkurrencen inden for EU's økonomi og give sig udslag i betydelig lavere forbrugerpriser.

Åbningen for konkurrence på markedet for naturgas og el reguleres gennem regler for adgang til ressourcer og transportnet, for konkurrence og gennemsækelighed, der især skal beskytte EU-landene, hvis de udsættes for interne forsynings svigt. Disse regler er absolut påkrævede og gør det muligt at undgå krisesituationer som den, der opstod i Californien i 2000, hvor der indtraf alvorlige afbrydelser i elforsyningen.

Hvis det indre energimarked skal kunne fungere ordentligt, har det meget stor betydning, at forsyningsnettene er fintmaskede på grund af den fundamentale rolle, det har for fleksibiliteten i forsyningerne. Mangel på netinfrastruktur, herunder opretholdelse af forsyningskvaliteten (nettenes stabilitet), kan bremse integrationen af de nationale markeder og dermed føre til en forringelse af forsynings sikkerheden. Den 20. december 2001 fremsatte Kommissionen forslag til en række nye foranstaltninger vedrørende energiinfrastrukturen, som skulle føre til en optimal udnyttelse af den eksisterende gas- og elinfrastruktur og tilskynde til anlæggelse af ny infrastruktur af europæisk interesse. Som understreget i Det Europæiske Råds konklusioner fra Barcelona-mødet vil et hensigtsmæssigt og effektivt energiinfrastrukturnet kunne sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, samtidig med at der opnås en større energiforsynings sikkerhed.

Selv om oliemarkedet er langt mere konkurrencepræget end markedet for de øvrige energiprodukter, er der alligevel brug for en yderligere indsats for at gøre markedet endnu mere åbent. I grønbogen om energiforsynings sikkerhed, som Kommissionen vedtog i november 2002, konstaterede denne, at der stadig var hindringer på raffinaderi- og distributionsmarkederne, og især i distributionsleddet. Selv om de store forskelle, der er mellem priserne på olieprodukter i medlemsstaterne, ikke i sig selv udgør en overtrædelse af konkurrencereglerne, viser de dog, at markedsintegrationen endnu ikke er fuldført. For øvrigt

er der foretaget undersøgelser på fællesskabsniveau og af de nationale konkurrencemyndigheder, og visse olieselskaber er endog blevet pålagt sanktioner.

Åbningen af oliemarkedet, bl.a. over for nye operatører, vil medvirke til at skabe forudsætninger for en sund konkurrence, der vil bidrage til at sikre de forskellige forbrugere regelmæssig intern forsyning, selv om dette marked fortsat vil være underlagt de usikkerhedsmomenter, der er knyttet til den øgede afhængighed af import udefra.

En løbende proces

Fællesskabets mange initiativer med henblik på at skabe et indre marked for gas og dets indsats for at sikre et mere åbent oliemarked bidrager til at opnå fair konkurrence og styrke den interne energiforsyningssikkerhed.

Grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerheden" bringer i forbindelse med behandlingen af udbuddet af energi en paradoks situation frem i lyset; netop på det tidspunkt, hvor EU er ved at skabe det mest integrerede energimarked i verden, har det ikke sørget for, at der samtidig foretages den nødvendige samordning af de foranstaltninger, der gør det muligt at garantere den eksterne forsyningssikkerhed, hverken for så vidt angår olie eller naturgas.

Grønbogen fremhæver de strukturelle svagheder i energiforsyningen udefra og peger på EU's geopolitiske, økonomiske og sociale sårbarhed. Den europæiske økonomi er nemlig i væsentlig grad baseret på fossile brændstoffer, som udgør 4/5 af energiforbruget, og hvoraf 2/3 importeres. Det tyder på, at denne sårbarhed vil blive forværret i fremtiden med en import af energi, der i løbet af de kommende 30 år vil kunne nå op på 70% af de samlede behov, og måske op til 90% af olies vedkommende, hvis der ikke gøres noget for at vende denne tendens.

Når det drejer sig om olie, er det fastsat inden for rammerne af Det Internationale Energiagentur (IEA), at staterne skal opretholde sikkerhedslagre af råolie og olieprodukter, og der findes muligheder for at træffe kriseforanstaltninger. Disse mekanismer, som blev indført i begyndelsen af 1970'erne, svarer ikke længere til forholdene på oliemarkedet, hvor der inden for rammerne af et mere og mere integreret energimarked er sket en stor udvikling. Fællesskabsforanstaltningerne er kendetegnet ved, at der ikke er nogen solidaritet mellem medlemsstaterne, hvilket er uforeneligt med målsætningerne for et indre marked, fordi energikriser rammer samtlige lande i EU. I praksis har EU ingen beføjelser til at træffe beslutning om at afsætte olielagre på markedet. Og grundelementerne i traktaten om Det Internationale Energiagentur (IEA) fra 1974 finder ikke længere anvendelse. Der er indført andre forholdsregler, som dog kræver enstemmig vedtagelse blandt de 26 deltagerlande. Endelig er disse mekanismer blevet forældet, for så vidt som de ikke fastlægger et fælles indgreb fra alle medlemsstaternes side, hvis der indtræder en fysisk afbrydelse af olieforsyningen. Der findes ingen rammebestemmelser, der gør det muligt at samordne et indgreb, hvis en overhængende fare for fysisk afbrydelse bevirker, at oliepriserne presses op over, hvad der er rimeligt.

Fællesskabslovgivningen om olielagre, hvor det første direktiv går tilbage til 1968, og IEA, som blev oprettet i 1973, udgjorde et første vigtigt skridt på vejen mod en bedre styring af afhængigheden af importeret energi. Man må ikke desto mindre erkende, at disse mekanismer, hvis interventionsmåder ikke har været taget op til en gennemgribende revision i 30 år, ikke længere passer til den nuværende situation på energiområdet. De blev indført på et tidspunkt, hvor tanken om det indre marked for energi kun lige netop var ved at dukke op. Og

som bekendt var medlemsstaternes samhandel med el og den indbyrdes afhængighed mellem elsystemerne dengang ubetydelige.

Det var på denne baggrund, at Kommissionen allerede i sin meddelelse om EU's olieforsyning af 4. oktober 2000 havde sagt, at den ville undersøge, hvordan man kunne overtage ledelsen med henblik på at styrke bestemmelserne om de strategiske olielagre ved at indføre en fællesskabsordning for anvendelsen af dem.

Forsyningssikkerheden for gas er hidtil blevet effektivt varetaget af den europæiske gasindustri. Fordi gasvirksomhederne helt eller delvis var ejet af de offentlige myndigheder, og fordi disse monopolvirksomheder kontrollerede al infrastruktur og var herrer over udbud og efterspørgsel, var der ikke behov for at indføre fælles regler, som kunne sikre gasforsyningen.

På det nye indre marked for gas, som pålægger industrien at gennemføre omstruktureringer, for at den kan udvikle sig på et integreret marked, hvor der vil opstå nye virksomheder i et mere og mere konkurrencepræget miljø, vil det nødvendigvis ikke længere være en og samme aktør, der bærer hele ansvaret for forsyningssikkerheden. Problemet er så meget mere presserende, som afhængigheden af importeret gas i løbet af de kommende år vil blive større. Derfor kan forsyningssikkerheden inden for gassektoren ikke længere fuldstændigt overlades til gasindustrien, der selv er afhængig af eksterne forsyninger fra et meget begrænset antal leverandørlande.

På det femte møde i Madrid i februar 2002 mellem de nationale lovgivningsmyndigheder, medlemsstaterne, gasmarkedets berørte parter og Kommissionen (Det Europæiske Gasreguleringsforum), var der i øvrigt enighed om, at *"i det indre gasmarkeds nye lovgivnings- og markedsmiljø, som præges af en lang række forskellige markedsdeltagere og regnskabsmæssig adskillelse af integrerede gasselskaber, kan forsyningssikkerheden ikke længere anses for at være en enkelt parts ansvar. En række nye led i ansvaret for forsyningssikkerhed og infrastrukturplanlægning mellem de offentlige myndigheder og de forskellige markedsdeltagere skal derfor kædes sammen for at skabe sikkerhed på dette område. Forpligtelserne må fordeles klart på de forskellige deltagere i overensstemmelse med deres rolle."*

Der bør altså fastsættes harmoniserede foranstaltninger, som kan garantere en solidarisk og samordnet indsats på gasforsyningssikkerhedsområdet, herunder især foranstaltninger vedrørende gasoplagring og infrastruktur. Oplagring og infrastruktur spiller en vigtig rolle for EU's gasforsyning og for, hvordan markedet fungerer, såvel under normale vilkår som i nødsituationer. Disse foranstaltninger skal være "ledsageforanstaltninger" i det europæiske gasmarkeds åbningsproces for at sikre, at markedet kan fungere ordentligt.

En fællesskabsproces

EU gør stadig fremskridt på vejen mod gennemførelse af det indre energimarked, som vil blive det største og mest integrerede og åbne regionale marked i verden. På dette liberaliserede marked skal EU spille en vigtig rolle som koordinator og støtte for medlemsstaterne på forsyningssikkerhedsområdet. Det drejer sig faktisk om at sikre et velfungerende marked og i denne sammenhæng at sørge for et betryggende forsyningssikkerhedsniveau.

Foranstaltninger til forbedring af olie- og gasforsyningssikkerheden vil kun få ringe eller ingen virkninger, hvis de ikke integreres i en mere global ramme, dvs. det indre energimarked. De får ingen positiv indvirkning, hvis de f.eks. hæmmes af prismanipulationer, eller hvis adgangen til transportnettene begrænses. Det indre marked udgør derfor det nødvendige grundlag for foranstaltninger på energiforsyningssikkerhedsområdet.

Omvendt er det umuligt at opbygge et indre energimarked, hvis denne målsætning ikke ledsages af regler for forsyningssikkerhed. De alvorlige elafbrydelser, som Californien blev ramt af i 2000, er et godt eksempel. Disse afbrydelser skyldtes nemlig ikke uegnede forsyningssikkerhedsregler; de var en følge af en liberalisering af elmarkedet, der blev gennemført uden passende ledsageregler, som ville have gjort det muligt at garantere et tilstrækkeligt forsyningssikkerhedsniveau. I det nye konkurrenceprægede miljø prioriterede virksomhederne det højest (på kort sigt) at holde eller øge deres position på det californiske elmarked. Og af den grund foretog de ikke de investeringer (på mellemlangt og langt sigt), der ville have været nødvendige for at garantere alle forbrugere tilstrækkelige forsyninger.

Foranstaltninger med henblik på at forbedre olie- og gasforsyningerne bør altså være baseret på et velfungerende indre marked, og det indre energimarked bygger i sig selv på passende foranstaltninger, der garanterer forsyningssikkerheden. Men det må konstateres, at de gældende nationale lovgivninger om olieforsyningssikkerhed, som ikke er tilstrækkeligt samordnet på fællesskabsplan, kan føre til - og faktisk har ført til - forvridninger på det indre marked for olieprodukter.

Disse forsyningssikkerhedsforanstaltninger skal integreres i et konkurrencepræget marked for naturgas og olie, og de må ikke indebære forskelsbehandling, for så vidt angår virksomhedernes rettigheder og forpligtelser. Forpligtelserne vedrørende energiforsyningssikkerhed skal defineres klart, de skal være gennemskuelige, de må ikke indebære forskelsbehandling, og det skal kunne kontrolleres, om de overholdes. De må ikke gå ud over, hvad der er absolut nødvendigt for kunne imødegå eventuelle forsyningsvanskeligheder. På denne måde skaber de færrest mulige forstyrrelser på det indre marked.

Der er altså behov for at fastlægge **rammebestemmelser på fællesskabsniveau**, i henhold til hvilke der iværksættes foranstaltninger, som tager sigte på at sikre energiforsyningerne udefra, og som begrænser konkurrencen mindst muligt. I disse regler skal det fastlægges, hvilke opgaver og hvilket ansvar de forskellige aktører på markedet for olie og gas skal varetage på forsyningssikkerhedsområdet. Hvis der ikke er klarhed omkring disse opgaver og ansvar, vil det kunne øge risikoen for, at der opstår en energiforsyningskrise.

Ud fra nærhedsprincippet skal der være tale om rammebestemmelser, inden for hvilke det overlades medlemsstaterne at fastsætte visse gennemførelsesbestemmelser. Og disse skal iværksættes i nært samarbejde med virksomhederne.

Det er vigtigt at notere sig, at det ville være utænkeligt at opbygge et indre marked for olie uafhængigt af udviklingen af andre energikilder, og da navnlig markedet for naturgas. Olie og gas er to produkter, der indgår i ét og samme energimarked. De kan erstatte hinanden og konkurrerer indbyrdes til bestemte anvendelsesformål. Desuden prisreguleres gaspriserne i vid udstrækning efter oliepriserne. Disse to energikilder er altså indbyrdes snævert forbundet.

2. EU's energiafhængighed

Energisituationen i EU

Den europæiske økonomi er i væsentlig grad baseret på fossile brændstoffer (olie, gas og kul), hvoraf 2/3 importeres. Disse brændstoffer udgør 80 % af EU's samlede energiforbrug. Hvis der ikke gøres noget, vil deres andel i den europæiske energibalance forøges i løbet af de kommende 20-30 år, og importen vil komme til at udgøre 70% af det samlede energibehov. EU's eksterne energiafhængighed kan i 2020 endog nå op på 90% for oliens og 70% for gassens vedkommende. Det bør også nævnes, at for tiden transporteres 90% af olien af søvejen.

Den risiko, der er knyttet til EU's meget store strukturelle afhængighed af fossile brændstoffer, øges yderligere på grund af den politiske ustabilitet i mange af producentlandene. Man har gentagne gange været ude for, at begivenhederne i Mellemøsten eller visse politiske kriser, som har destabiliseret den politiske magt i producentlandene, har kunnet bringe energimarkedet under stærkt pres. Selv om sådanne pres ikke giver anledning til fysiske forsyningsafbrydelser, så medfører de i det mindste kraftige udsving i oliepriserne, der uundgåeligt indvirker på forbrugerlandenes økonomiske vækst.

Det er vigtigt, at man på nuværende stadium mærker sig, at i en globaliseret økonomi er målet ikke i sig selv at opnå den størst mulige selvforsyning eller at nedbringe afhængigheden mest muligt, men at tage de risici, som afhængigheden indebærer, i betragtning, når den når op på et foruroligende niveau.

Energiforsyningssikkerhed er et essentielt spørgsmål for EU. Selv om flere på hinanden følgende kriser har medvirket til at mindske olieforbrugets belastning af vores økonomier, er og bliver olie et vitalt element i medlemsstaternes økonomi. Olieforbruget i EU vil i 2004 kræve ca. 20% af verdensproduktionen.

Situationen inden for transportsektoren viser noget om dette. Markedet er bundet til olien med op til 98%, hvilket svarer til 67% af det endelige forbrug af olie, og sektoren skriver sig for en stigende andel af energiefterspørgslen. Transportsektorens energiintensitet steg med 10 % i tidsrummet mellem 1985 og 1998. Og væksten inden for transportsektoren skulle fortsætte med en årlig stigningstakt på 2% i de kommende år.

Gas er nu blevet en bredspektret energikilde, der vinder indpas i alle energiforbrugende sektorer, især i elproduktionen og kraftvarmeproduktion, men også inden for transport, hvor den dog endnu kun er på udviklingsstadiet. I 2020-2030 vil ca. halvdelen af elproduktionen være baseret på naturgas. Naturgassen er i dag en af de energikilder, der satses på i bestræbelserne for at diversificere energiforsyningen og sikre en fornuftig balance i energiforbruget, og som kan medvirke til at nedbringe CO₂-emissionerne; men med et hurtigt stigende gasforbrug f.eks. inden for elproduktionen, kan man frygte, at en ny strukturel svaghed vil vise sig i EU's afhængighed af energi udefra.

Det skønnes i økonomiske undersøgelser, at en forhøjelse på 10 USD pr. tønde råolie vil kunne føre til en nedgang i den økonomiske vækst på 0,5% i industrilandene. I udviklingslandene ville en sådan prisstigning betyde en nedgang i den økonomiske vækst på 0,75%. Der skal også tages hensyn til, at olieprisernes virkninger på den økonomiske vækst

ikke er lineær; pludselige, uventede og store stigninger vil kunne påføre økonomien langt større skader end de ovennævnte skøn. Det er for øvrigt interessant at konstatere, at forud for de store fald i den økonomiske vækst, der er indtruffet i USA og Europa siden 1973, er der hver gang gået pludselige stigninger af råoliepriserne.

Endelig kan ustabile energiforsyninger, hvad enten den skyldes ustabile markedspriser, forbindelser til leverandørlandene eller andre uforudsete hændelser give anledning til et brud på den sociale sammenhængskraft. En sådan krise kan føre til socialpolitiske krav, reaktioner fra bestemte erhverv, og der kan endog udløses konflikter. Man må ikke glemme, at de to første oliekrise bidrog til en stærk stigning i arbejdsløsheden. På den baggrund tjener det ikke noget formål at opbygge et indre marked for erhvervslivet, som har til formål at øge den europæiske økonomis effektivitet, hvis ikke markedet hviler på principper, der sikrer den sociale samhørighed. Et eksempel herpå er vognmændenes strejke, som ramte flere europæiske lande i efteråret 2000 efter en kraftig stigning i oliepriserne. Følgen blev en større uorden på afgiftsområdet, idet medlemsstaterne søgte at afbøde virkningerne af stigningerne i energipriserne for erhvervslivet ved at gennemføre ukoordinerede afgiftsned sættelser. Sådanne individuelle initiativer er en hæmsko for et velfungerende indre marked, især for en fælles og samordnet transportpolitik.

Som Det Europæiske Råd gentog i Barcelona, er EU's energiforsynings sikkerhed en forudsætning for realiseringen af det indre marked. Denne målsætning vil bidrage til sikre borgernes velfærd og en velfungerende økonomi, forudsat at der til stadighed er energiprodukter til rådighed på markedet til en pris, som alle forbrugere, private og virksomheder, kan betale.

Risiciene

Denne afhængighedssituation indebærer to typer risici til på energiområdet, som EU skal forholde sig:

- **Fysiske risici**

Vedvarende fysisk afbrydelse kan skyldes, at en energikilde slipper op, eller at produktionen opgives. Det kan ikke udelukkes, at de gas- og olieressourcer i EU, som kan udvindes til en rimelig pris, med tiden slipper op. F.eks. skønner eksperterne, at oliereserverne i Nordsøen gradvis vil blive opbrugt senest 2030-2050. I denne forbindelse kan man som eksempel nævne kulminerne, hvor medlemsstaterne gradvis har indstillet produktionen.

Desuden er der stor risiko for, at EU udsættes for en midlertidig fysisk afbrydelse, der skyldes alvorlige uheld på transport- og lagerinfrastruktur - både inden for og uden for EU's grænser - som har stor betydning for, at forsyningerne er tilstrækkelige og ikke afbrydes. Indtræder der en begivenhed af f.eks. politisk eller militær art i et område, hvor der produceres olie, eller som fungerer som transitområde for olie, kan det for øvrigt til enhver tid blive årsag til, at forsyningerne til det internationale oliemarked standses i en periode.

- **Økonomiske risici**

En økonomisk risiko skyldes ustabilitet på markederne. Og en sådan ustabilitet kan bl.a. fremprovokeres, hvis der er udsigt til en fysisk afbrydelse af forsyningerne. En analyse af udviklingen på energimarkederne viser faktisk, at der ved siden af de fysiske forsyningsafbrydelser er dukket et andet problem op, som giver anledning til foruroligelse; nemlig forventninger om en potentiel forsyningsafbrydelse. En "udbredt opfattelse" blandt

operatørerne af, at der er risiko for en afbrydelse, fører nemlig til panikopkøb, også selv om der tilsyneladende er ligevægt mellem udbud og efterspørgsel. Deraf følger kraftige prisstigninger, som direkte påvirker virksomhedernes omkostninger og de private forbrugeres købekraft. Disse usikkerhedsmomenter på det internationale marked vil til enhver tid kunne bringe den europæiske økonomi i fare med alvorlige følgevirkninger for beskæftigelsen.

For nylig har man mellem 1998 og 2000, hvor der indtraf en lille nedgang i udbuddet af olie på 3%, observeret en meget kraftig prisstigning på 10 USD pr. tønde - på visse tidspunkter - helt op til 37 USD pr. tønde. En sådan prisforhøjelse udgør på årsbasis en ekstraregning for olie på 100 mia. EUR.

I øvrigt er den største risiko på energiområdet i dag af økonomisk art. Selv om en fysisk afbrydelse af forsyningen ikke helt kan udelukkes, kan det kun ske under ekstraordinære omstændigheder som f.eks. en større konflikt i et kulbrinteproducerende område. Det egentlige problem er derfor den økonomiske risiko, idet prisstigningerne direkte påvirker virksomhedernes omkostninger og de private forbrugeres købekraft.

3. Egnede indsatsmidler

Det er absolut nødvendigt, at EU's energiafhængighed styres bedst muligt, for så vidt som en forsvarlig styring vil bidrage til opbygningen af det indre energimarked.

Med henblik på styring af energiefterspørgslen har Kommissionen allerede fremsat flere forslag, hvor det ikke længere drejer sig om forslag med sigte på tilskyndelse til anvendelse og udveksling af bedste praksis, men om forslag til retsakter, hvoraf flere allerede er blevet vedtaget af Rådet og Europa-Parlamentet. Der er bl.a. tale om direktivet om produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder, direktivet om energibesparelser i bygningssektoren og pakken om biobrændsler. Gennemførelsen af disse retsakter vil føre til besparelser i forbruget af konventionelle energikilder på 10% i løbet af de kommende år og gøre det muligt at bremse den tendens til forøgelse af energiefterspørgslen i EU, der skyldes et øget forbrug i husholdningerne og servicesektoren.

På udbudssiden har debatten vedrørende grønbogen om energiforsyningssikkerhed vist, at EU er ude af stand til at yde indflydelse på udbudsvilkårene for kulbrinter. Den viste, hvor farlig en forsyningsafbrydelse er for EU, hvilke strukturelle svagheder vores energiforsyning lider under, og den pegede på den geopolitiske, økonomiske og sociale sårbarhed. Den understregede også - og det var inden begivenhederne den 11. september - nødvendigheden af at inddrage forsyningssikkerheden i spørgsmål med tilknytning til anlæggenes sikkerhed.

En given medlemsstats egen produktion af vedvarende energi har således - som EU også fremhævede under verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg - en positiv virkning på energiforsyningssikkerheden, idet den reducerer de mængder, som staten er forpligtet til at opbevare i sine strategiske olie- og gaslagre.

Utilstrækkelig harmonisering af EU's olielagerforanstaltninger

Tre fællesskabsdirektiver regulerer medlemsstaternes oprettelse af nationale reserver af råolie og olieprodukter. Medlemsstaterne skal opretholde minimumslagre svarende til 90 dages forbrug af de tre hovedkategorier af mineralolieprodukter til energiformål. Desuden skal de være klar til at gribe ind, hvis der er risiko for fysisk afbrydelse, dvs. indføre interventionsplaner, oprette de nødvendige organer og give sidstnævnte beføjelser, som bl.a.

gør det muligt at frigive lagrene til markedet, begrænse forbruget, sikre forsyningerne til prioriterede forbrugere og regulere priserne.

I en krisesituation kan Europa-Kommissionen efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ fastsætte et mål for reduktion af forbruget. Kommissionen har dog ingen beføjelser til at påbyde anvendelse af lagrene. Beslutningen om at frigive lagrene hører under staterne, selv om der arrangeres en høring med henblik på samordning på fællesskabsplan. Det er den enkelte stat, som træffer den endelige beslutning om at tage lagrene i anvendelse. Bortset fra at den enkelte stats individuelle foranstaltninger kan skabe forstyrrelser på det indre marked, vil sådanne ukoordinerede initiativer kun få ringe eller ingen indvirkning på grund af oliemarkedets størrelse.

Hvis der opstår forsyningsvanskeligheder, findes der altså ingen fællesskabsmekanisme for anvendelse af olielagrene, der påbyder solidaritet mellem stater, som tager del i det samme indre marked.

Desuden er det sådan i de fleste EU-lande, at det i modsætning til "Strategic Petroleum Reserve" i USA, hvor de offentlige myndigheder varetager lagrene, er olieselskaberne, der varetager sikkerhedslagrene, som opbevares sammen med deres driftslagre. Kun nogle få medlemsstater har oprettet ad hoc-organer til at varetage opbevaringen af sikkerhedslagrene. Denne opsplitning inden for lagermekanismen er til skade for et velfungerende indre energimarked. Den er kilde til konkurrenceforvridning mellem raffinaderier og andre operatører, som ikke er raffinaderier, og som kun har små driftslagre. Desuden hersker der stor usikkerhed om, hvilke mængder olieprodukter medlemsstaterne rent faktisk har, som kan mobiliseres i en fart, da operatørernes sikkerhedslagre ikke opbevares adskilt fra deres driftslagre. Det bør i denne forbindelse nævnes, at "Strategic Petroleum Reserve" har lagre, der for tiden andrager 545 mio. tønder, og USA har besluttet gradvis at forøge mængden til 700 mio. tønder inden 2004.

Endelig er der i den nuværende fællesskabslovgivning kun fastsat harmoniserede regler for anvendelsen af sikkerhedslagrene til at imødegå en fysisk afbrydelse af olieforsyningerne. De er et middel til at styre en eksisterende knaphedssituation og er slet ikke bestemt til at bekæmpe ustabilitet på markederne. En sådan ustabilitet på markederne, som bl.a. skyldes forventninger om en eventuel forsyningsafbrydelse, kan få alvorlige virkninger for vores økonomiske vækst.

Det er derfor forståeligt, at fællesskabsordningen med sikkerhedslagre aldrig har fungeret, da den slet ikke er tilpasset forholdene inden for energisektoren og udviklingen på det indre energimarked. Derfor bør der fastlægges regler, der kan bidrage til en indbyrdes tilnærmelse af de nationale bestemmelser, og som, hvis der opstår eller er overhængende fare for en forsyningskrise, kan sikre den solidariske og samlede indsats, der er nødvendig, for at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.

Det Internationale Energiagenturs regler er utilstrækkelige

Traktaten om oprettelse af Det Internationale Energiagentur (IEA) indeholder en bestemmelse om, at de deltagende stater skal opretholde lagre, der svarer til 90 dages nettoimport af olie eller olieprodukter. Der er fastsat beredskabsforanstaltninger i tilfælde af en forsyningskrise, nemlig dels pligt til at begrænse forbruget, når en bestemt tærskel i faldet i olieforsyningerne er nået, dels en procedure for, hvordan lagrene skal tages i brug og den disponible olie fordeles mellem de deltagende lande.

I begyndelsen af 1980'erne havde IEA konstateret, at ordningerne i traktaten fra 1974 ikke længere var tilpasset udviklingen på oliemarkedet. IEA's styrelsesråd indførte en anden krisemekanisme CERM (Coordinated Emergency Response Measures), som skal gøre frigivelsen af sikkerhedslagrene enklere. Men alle beslutninger, der træffes som led i CERM, kræver enstemmighed i styrelsesrådet, der består af repræsentanter for de 26 deltagende lande, hvis geografiske tilhørsforhold og ofte meget afvigende interesser ikke gør det lettere at nå til enighed (blandt deltagerlandene er bl.a. USA, Australien, Japan og Korea). Da der ikke findes noget klart kriterium for, hvornår denne mekanisme skal tages i brug, og fordi de deltagende lande har divergerende opfattelser, er der tydeligvis fare for, at beslutninger blokeres.

Faktisk er CERM kun blevet anvendt en enkelt gang, nemlig mere end fem måneder efter Golfkrigens begyndelse som følge af Iraks invasion af Kuwait, hvor oliepriserne allerede var nået op på deres højeste og de negative virkninger på forbrugerlandenes økonomier indtruffet.

Derudover binder IEA-ordningerne forvaltningen af EU's olielagre til mange andre eksterne partners forvaltning (26 stater), hvis prioriteringer ikke nødvendigvis stemmer overens med EU's. Det bør desuden bemærkes, at den gradvise gennemførelse af et indre energimarked, således som det findes mellem EU's medlemsstater, er helt enestående i sin art; ingen andre af de deltagende lande i IEA, heller ikke USA, har været i stand til at udvikle et så integreret system.

Med de nuværende regler i IEA-traktaten kan selv en frigivelse af reservelagrene, som er ønsket af et flertal i IEA, f.eks. EU-landene, blokeres af et eneste land på grund af reglen om, at der kræves enstemmighed i arbejdet inden for CERM. De ordninger, der er indført i IEA, gør det altså ikke muligt at give EU, som er verdens næststørste økonomiske magt, beføjelser til selv at træffe beslutninger inden for et så strategisk område som energiområdet og til at sikre, at dets indre marked fungerer tilfredsstillende.

I lighed med den nuværende fællesskabslovgivning blev IEA's regler udelukkende indført med henblik på en eventuel fysisk afbrydelse af olieforsyningerne. Grundelementerne i disse bestemmelser, som stammer fra 1974, blev fastlagt for at imødegå den embargo, som OPEC havde besluttet at gennemføre over for visse industrialiserede lande på baggrund af den vanskelige politiske situation i Mellemøsten i slutningen af 1973. Denne situation er langt fra den, vi kender i dag.

Ingen samordnede foranstaltninger for gasforsyningen

Da naturgassen i fremtiden vil få stor strategisk betydning, er der behov for en nyskabende tilgang, for så vidt som Fællesskabet på nuværende tidspunkt ikke har nogen rammebestemmelser, der harmoniserer de foranstaltninger, som skal garantere et mindstemål af sikkerhed i EU's gasforsyninger. IEA har for øvrigt heller ingen særlige beredskabsplaner for at sikre de deltagende landes gasforsyninger udefra. Man må jo ikke glemme, at 40% af det gasforbrug, som EU importerer, stammer fra 3 store forsyningskilder. Siden 1995 har den gasbaserede elproduktion desuden hvert år skrevet sig for 50-60% af de nye investeringer i EU's elproduktion. Gasforsyningssikkerheden har altså en enorm betydning for, at det kan sikres, at elproduktion forløber uden afbrydelser.

Det er lykkedes den europæiske gasindustri at garantere forsyningssikkerheden på et europæisk gasmarked, der har været i konstant fremgang i de sidste 40 år. Der konstateres dog hurtige ændringer på det europæiske gasmarked, og de traditionelle markedsdeltageres rolle er også under udvikling.

Hidtil har arbejdet med at planlægge og udvikle gasnettet for at nå de sikkerhedsmæssige mål, som ofte er blevet fastlagt af gasindustrien selv, været relativt enkelt, da det var de store leverandører, der havde rådighed over hele infrastrukturen, dataene vedrørende udbud og efterspørgsel af gas, oplysningerne og de andre midler, der var nødvendige for at gennemføre planlægningen. Desuden var direkte statsindgreb mindre påkrævet, fordi de nationale gasselskaber, der var ansvarlige for forsyningssikkerheden, ofte helt eller delvis var statsejede.

På det nye liberaliserede gasmarked vil der på grund af omstruktureringen inden for sektoren, integrationen af de nationale markeder, fremkomsten af nye selskaber og den øgede konkurrence nødvendigvis ikke længere være nogen enkelt aktør, som på kort eller mellemlangt sigt vil være ene om at bære ansvaret for gasforsyningssikkerheden på nationalt plan. Derfor bør forsyningssikkerhedspolitikken og -procedurene tages op til revision og udmøntes i denne nye kontekst. På et konkurrencepræget marked er det nemlig ikke sikkert, at gaslevandørerne vil give forsyningssikkerheden strategisk førsteprioritet, idet konkurrenceevnen mere og mere bliver gasselskabernes vigtigste mål.

Derfor kan det ikke længere udelukkende overlades til virksomhederne at varetage forsyningssikkerheden. Der er behov for nye rammebestemmelser for at sikre, at alle markedsdeltagerne træffer et minimum af forholdsregler for at nå dette mål

Dertil kommer, at det på et marked under rivende udvikling er særdeles vigtigt at undgå enhver form for usikkerhed med hensyn til, hvem der bærer ansvaret for forsyningssikkerheden. Manglende klarhed vil nemlig øge risikoen for, at der skal opstå en forsyningskrise.

Mens gasindustrien skal blive ved med at bære ansvaret for driften, er det fremover Det Europæiske Fællesskab, som skal spille en vigtig rolle som samordner af og støtte for energisikkerheden inden for gassektoren. Fællesskabets rolle består i at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, og at markedsdeltagerne får nogle præcise holdepunkter, så de kan fortolke og forvalte udviklingen og samtidig skabe grundlag for et tilstrækkelig højt sikkerhedsniveau for gasforsyningerne.

Hvad der gælder for olien, gælder også for gassen, og der bør altså træffes et minimum af foranstaltninger til at sikre et velfungerende indre marked. Hertil kræves harmoniserede foranstaltninger, som kan sikre en solidarisk og samlet indsats fra alle medlemsstaternes side, hvis der opstår en forsyningskrise.

4. Løsningen: Fællesskabsrammebestemmelser

Som nævnt i grønbogen om energiforsyningssikkerhed er medlemsstaterne blevet mere afhængige af hinanden, både i forbindelse med bekæmpelsen af klimaændringerne og etableringen af det indre marked for energi. Det kan ikke undgås, at medlemsstaternes energipolitiske beslutninger, især på olie- og gasforsyningsområdet, får indvirkning på, hvordan markederne kommer til at fungere i de andre medlemsstater. På samme måde vil virksomhedernes transaktioner, som vil blive lettet gennem den gradvise gennemførelse af det indre energimarked, ikke længere være begrænset til det nationale område.

Desuden vil en reaktion fra enkelt medlemsstat på en ændring i forsyningsvilkårene for olie og gas kun have liden eller slet ingen virkning. En samordnet reaktion fra samtlige medlemsstater, der optræder solidarisk, er den eneste måde at finde frem til effektive og

hensigtsmæssige løsninger for at sikre et passende niveau med hensyn til at skaffe tilstrækkelige og sikre forsyninger og for at forebygge kriser og alvorlige uheld.

Desuden er EU inde i en betydningsfuld politisk proces, nemlig udvidelsen. Og i denne forbindelse kan man ikke undlade at gøre en indsats for at sikre en ordentlig forvaltning af et af de vitale behov, nemlig olie- og gasforsyningen.

Derfor kan målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 5.

I grønbogen om energiforsyningssikkerhed var der allerede stillet forskellige generelle forslag, der gik ud på:

- at undersøge mulighederne for at styrke de strategiske olielagre, ved at der fastlægges fælles EU-regler herom
- eventuelt at udvide oliereservemekanismen til også at omfatte naturgas
- at sikre en løbende dialog med producentlandene, som kan føre til bedre prisdannelsesmekanismer og indgåelse af aftaler og anvendelse af reservelagre i gensidig interesse,
- at styrke integrationen af og spredningen på forsyningsnettene samt at garantere, at nettene er sikre og tilstrækkeligt udbyggede.

I meddelelsen af 26. juni 2002 til Europa-Parlamentet og Rådet om slutrapporten om grønbogen om energiforsyningssikkerhed anførte Kommissionen, "at de usikre geopolitiske forhold og olieprisernes ustabilitet rejser spørgsmålet om en bedre organisation af lagrene og en samordning af brugen af dem".

Målsætninger

De foranstaltninger, der skal indføres for at sikre, at det indre energimarked fungerer tilfredsstillende, bør ud fra et fællesskabssynspunkt tage sigte på:

- at fremme solidariteten mellem EU's medlemsstater i en energikrisesituation ved indførelse af foranstaltninger og mekanismer, der fastlægges på forhånd og sikrer en samordnet indsats,
- at forvalte forsyningssikkerheden ved hjælp af passende ordninger, der gør det muligt at beherske en situation med fysisk afbrydelse af energiforsyningerne,
- at forvalte sikkerhedsaspekterne af forsyningerne og infrastrukturerne ved hjælp af forholdsregler, der kan sikre den størst mulige pålidelighed i forsyningsstrømmene fra producentlandene,
- at fremme stabiliteten på markederne i samråd med producentlandene ved at fastlægge muligheder for at reagere, når der hersker forventninger på markederne om en forsyningsafbrydelse, og således genetablere tilfredsstillende markedsforhold.

Disse målsætninger skal opfyldes inden for rammerne af et indre energimarked, hvor Kommissionen træffer de fornødne foranstaltninger til at sikre fair konkurrencevilkår.

Foranstaltninger med henblik på at opnå en bedre olie- og gasforsyning får nemlig kun ringe eller slet ingen virkning, hvis de hæmmes af prismanipulationer, fordi adgangen til transportnettene begrænses.

Foranstaltningerne med henblik at forbedre forsyningssikkerheden bør ikke kunne lægge hindringer i vejen for nye aktørers adgang til det europæiske energimarked eller gøre det mere besværligt for virksomheder med små markedsandele at udøve deres virksomhed. Det bør også påses, at de regler, som medlemsstaterne indfører, sikrer anvendelse af retfærdige og lige vilkår for oplagring, bl.a. med henblik på opførelse af lageranlæg og adgang til lagerkapacitet.

Under hensyntagen til disse målsætninger bør der på grundlag af overvejelserne i grønbogen om energiforsyningssikkerhed tages en række initiativer på fællesskabsniveau.

Harmonisering af organiseringen og fremme af samordnet anvendelse af olielagre

1. Harmonisering af de nationale lagersystemer

Nogle medlemsstater har skabt ad hoc-organer, som varetager oplagringen af samtlige eller en del af sikkerhedslagrene. I andre lande foretages oplagringen af private operatører.

Denne opsplitning inden for lagermekanismen er til skade for et velfungerende indre energimarked. Uafhængige distributører eller importører af raffinerede produkter, som kun har behov for begrænsede driftslagre, anser lagerforpligtelsen for at være en nettoomkostning for dem, mens raffinaderierne under alle omstændigheder råder over driftslagre, selv om de ikke er forpligtede til at have sikkerhedslagre. Lagerforpligtelserne kan derfor være årsag til konkurrenceforvridning. For at afhjælpe dette skal alle medlemsstaterne oprette en offentlig organisation til at opbevare olielagre, og denne skal være ejer af lagre, der mindst skriver sig for en tredjedel af de påbudte forpligtelser. Denne meget delvise og utilstrækkelige indbyrdes tilnærmelse af reglerne for oplagring i medlemsstaterne bidrager også til, at det indre marked fungerer bedre, når der fastsættes regler, der sikrer bedre konkurrence mellem de erhvervsdrivende. Oprettelsen af en central lagerorganisation gør det unødvendigt for uafhængige distributører og importører af raffinerede produkter selv at opbygge lagre. De kan lade denne organisation opfylde deres lagerforpligtelser mod betaling af et rimeligt gebyr. Sunde konkurrencevilkår mellem de forskellige typer operatører på oliemarkedet vil gøre det muligt at sikre en fortsat spredning på de forskellige forsyningskilder, der findes på markedet, og derved i sig selv bidrage til at give forbrugerne bedre forsyningsvilkår.

Det må desuden konstateres, at sikkerhedslagrene for nuværende er meget lidt synlige og dermed savner troværdighed. Industriens driftslagre kan nemlig medregnes under forpligtelsen til opretholdelsen af de minimale sikkerhedslagre. Det er derfor meget svært at identificere, hvilke dele af disse lagre der ikke indgår i driftslagrene, men opbevares med henblik på forsyningssikkerheden. Hvis en del af disse lagre opbevares af en central organisation, kan det afbøde denne manglende synlighed og sikre en effektiv ibrugtagning af lagrene i en krisesituation.

2. Samordnet anvendelse af sikkerhedslagrene

Med henblik på frigivelse af lagrene foreskriver EU's lovgivning kun en simpel procedure for konsultationer mellem medlemsstaternes tekniske eksperter under Kommissionens ledelse. De enkelte stater kan altså iværksætte foranstaltninger til anvendelse af lagrene, som det passer dem.

Og den mekanisme, der for tiden anvendes inden for IEA (CERM), kan som bekendt kun bringes i anvendelse, hvis de 26 medlemslande er enige herom. Selv hvis der iværksættes en aktion under IEA's ledelse, vil det store spillerum, som landene har til at vælge, hvordan de yder deres bidrag til styringen af en energikrise, tydeligvis føre til en meget uensartet indsats.

Fremover skal det altså være Det Europæiske Fællesskab, der træffer beslutning om en fælles strategi for, hvad der iværksættes i samtlige medlemsstater, for at der kan reageres effektivt på en fysisk eller økonomisk betonet afbrydelse af olieforsyningerne. I denne strategi vil det blive præciseret, hvilke foranstaltninger der skal træffes, hvor længe de skal vare, og hvad medlemsstaterne skal stille med.

Iværksættes der en aktion for at imødegå en afbrydelse i olieforsyningen eller afværge en truende afbrydelse, der bevirker ustabilitet, afhænger dens effektivitet af dens hurtighed. Følgelig vil Kommissionen, hvis det på grund af udviklingen på oliemarkedet er bydende nødvendigt, få beføjelse til at træffe de påkrævede hasteforanstaltninger under hensyntagen til de generelle målsætninger for mekanismerne til anvendelse af sikkerhedslagrene. Kommissionen skal bistås af et udvalg, som består af repræsentanter for medlemsstaterne med en repræsentant for Kommissionen som formand.

3. Harmonisering af interventionskriterierne

Den nuværende fællesskabslovgivning fastsætter kun regler for anvendelsen af lagrene til at imødegå en fysisk afbrydelse af olieforsyningerne. Der er tale om et middel til at styre en eksisterende fysisk knaphed, men det er ikke egnet til reagere på ustabilitet på markederne, der skyldes forventninger om en fysisk forsyningsafbrydelse.

Analyser af tilfælde af ustabilitet på markederne viser faktisk, at når operatørerne har den opfattelse, at der er risiko for en potentiel afbrydelse, foretager de panikopkøb, også selv om der tilsyneladende er ligevægt mellem udbud og efterspørgsel. Derudover vil den indvirkning, som de "ikke-kommercielle" operatører har, accelerere og forstærke virkningerne på priserne af denne tro på en fysisk afbrydelse.

Udover det klassiske interventionskriterium, nemlig ibrugtagning af lagrene i tilfælde af en fysisk afbrydelse af olieforsyningerne, bør der også fastlægges fælles regler for anvendelse af sikkerhedslagrene, således at der kan reageres ensartet og solidarisk, hvis der opstår en økonomisk betonet risiko, eller sagt mere præcist, hvis en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en fysisk forsyningsafbrydelse, skaber voldsom ustabilitet. Hvis medlemsstaterne handler hver for sig, vil det nemlig modvirke målsætningerne for det indre marked og derudover være ineffektivt med henblik på genoprettelse af større smidighed på oliemarkedet. I tilfælde af krise bidrager fælles regler til at opnå den solidaritet og samlede indsats, som er nødvendig for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende.

Enhver beslutning om at gribe ind, som træffes af Kommissionen, skal være baseret på et sammenfald af faktorer, hvor der tages nøje hensyn til energikrisens nærmere omstændigheder. Det er dog klart, at "priselementet" vil være afgørende, når det skal fastslås, hvad der forstås ved en situation med økonomisk betonet risiko, da opfattelsen af, at der kommer en forsyningsafbrydelse, vil skabe ustabilitet på markedet, hvilket vil influere på priserne. I denne forbindelse må "beredskabstærsklen" anses for nået, når råolieprisen på spotmarkederne når et niveau, som i de følgende 12 måneder - forudsat at det holder sig i en 12-måneders periode - vil få EU's eksterne olieregning til - i forhold til gennemsnittet af de foregående fem års eksterne olieregning - at stige med et beløb svarende til mere end en halv procent af det foregående års BNP i EU. Eksempelvis kunne Kommissionen under de

nuværende forhold (2002) iværksætte fællesskabsmekanismerne, hvis tærsklen på 30 USD for en tønde Brent-olie (svarer til en tærskel på ca. 28 USD for OPEC-priskurven) overskrides.

Denne beredskabstærskel udgør en nødvendig, men ikke tilstrækkelig betingelse for, at der gribes ind; overskridelsen af tærsklen åbner blot mulighed for, at Kommissionen iværksætter en undersøgelse af samtlige elementer, der har bidraget til krisen, især arten, varigheden og omfanget af de elementer, der er årsag til krisen. Enhver beslutning om, der er grund til at gribe ind, vil faktisk bygge på et sammenfald af flere faktorer, som gør det muligt at afgøre, hvor vidt der er en så overhængende fare for en forsyningsafbrydelse, at det kræver et indgreb.

I denne nye situation, hvor mekanismerne for anvendelse af sikkerhedslagrene vil spille en mere og mere betydningsfuld rolle, bør man forøge de mængder, der oplagres. Hvis kriseforanstaltningerne skal blive effektive og troværdige, må minimumslagrene forøges, så de svarer til 120 dages forbrug i stedet for de nuværende 90 dage. Denne forøgelse af lagrene skal ske gradvis bl.a. under hensyntagen til mulighederne for at udbygge den nødvendige lagerkapacitet. Det bør bemærkes, at gennemsnitslagerniveauet på fællesskabsplan for tiden svarer til ca. 114 dages forbrug.

Og der må i denne forbindelse også tages hensyn til situationen i de lande, der er på vej til at tiltræde EU. Hvis man henholder sig til den aktuelle situation i tiltrædelsesforhandlingerne, er der med de fleste af disse lande allerede aftalt en overgangsperiode indtil den 31. december 2009, som gør det muligt for dem gradvis at opbygge sikkerhedslagre svarende til 90 dages forbrug. Kommissionen forventer af de nye medlemsstater, at de tiltræder princippet om, at der skal oprettes sikkerhedslagre svarende til 120 dages forbrug. Den indrømmer ganske vist, at det i velbegrundede tilfælde kan blive nødvendigt at give tilladelse til, at de nye bestemmelser om forøgelse af olielagrene indføres gradvist over en længere periode end de aftalte overgangsperioder.

Harmonisering af minimumsforanstaltninger til at sikre gasforsyningerne

Selv om gasoplagringsvilkårene afviger fra oplagringsforholdene for olie og olieprodukter, også hvad angår de tekniske aspekter, er den mekanisme, som gaspriserne fastsættes efter, bundet til oliepriserne gennem et indekseringssystem, hvor førstnævnte følger sidstnævnte. Derfor ligner problemerne, hvad angår forsyningssikkerhed og de løsninger der skal findes, meget hinanden for de to energikilders vedkommende. Og derfor er det vigtigt, at der lige som for oliens vedkommende fastsættes harmoniseringsforanstaltninger til at sikre, at der findes gaslagre af et bestemt omfang og beføjelser til at frigive disse lagre. Disse nye foranstaltninger skal indarbejdes i de bestemmelser, der allerede er fastsat i fællesskabslovgivningen, således at tredjeparter kan få adgang til gaslagrene.

1. Fastlæggelse af en forsyningspolitik og afklaring af ansvarsforhold

De fleste medlemsstater har på nuværende tidspunkt ingen særlig sammenhængende fremgangsmåde til at sikre gasforsyningen på det indre marked. Det er altså nødvendigt, at medlemsstaterne, inden der træffes andre foranstaltninger, vedtager de fornødne bestemmelser, så der kan fastlægges en generel politik for gasforsyningssikkerhed. Denne politik, som skal bidrage til at sikre et velfungerende nyt og åbent gasmarked, indebærer, at man klart definerer de forskellige markedsdeltageres opgaver og ansvar på forsyningssikkerhedsområdet.

Når medlemsstaterne fastlægger denne generelle forsyningssikkerhedspolitik, skal de lægge stor vægt på at kunne sikre, at gasforsyningerne ikke afbrydes under vanskelige forhold, især til de forbrugere, der ikke har mulighed for at anvende andre energikilder, at der er passende lagre af gas eller af erstatningsbrændstoffer, at der er en forsvarlig spredning af forsyningerne og ligevægt mellem de forskellige forsyningskilder.

Medlemsstaternes politik bør være gennemskuelig. Med henblik herpå udarbejder medlemsstaterne og Kommissionen med regelmæssige mellemrum rapporter, der bl.a. skal indeholde oplysninger om de mekanismer, der er indført for nødssituationer og uforudselige forhold med henblik på at afbøde en krise på gasmarkedet, om lagermængderne og de foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes for at nå de vejledende mål for oplagringen. Kommissionen skal også vurdere harmoniseringsgraden af foranstaltningerne på forsyningssikkerhedsområdet, og hvordan disse bidrager til det indre gasmarkeds funktionsduelighed.

2. Harmonisering af minimumsstandarderne for gasforsyningssikkerheden

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til, at forsyningen til uafviselige kunder, der ikke kan stille om til andre brændselsformer, i tilfælde af afbrydelse af den vigtigste gasforsyningskilde sikres i 60 dage under normale vejrforhold. Medlemsstaterne træffer også harmoniserede foranstaltninger til inden for det nye åbne gasmarked at sikre forsyningerne under usædvanligt lave temperaturforhold.

Disse forsyningssikkerhedsstandarder opfyldes ved hjælp af virkemidler, som medlemsstaterne benytter alt efter de omstændigheder, der gør sig gældende i forbindelse med forsyningskrisen og ud fra de særlige forhold på deres respektive nationale gasmarkeder.

Blandt de foranstaltninger, der skal iværksættes for at afbøde en forsyningsafbrydelse, træffer medlemsstaterne de fornødne forholdsregler til at sikre, at gaslagrene i det nødvendige mindstemål bidrager til at opfylde forsyningssikkerhedsstandarderne. Ved oprettelse eller opretholdelse af gaslagre på et harmoniseret minimumsniveau skal der tages hensyn til de enkelte medlemsstaters geologiske og økonomiske oplagringsmuligheder. Visse medlemsstater har nemlig kun begrænsede eller slet ingen geologisk egnede områder, hvor der kan indrettes nye underjordiske oplagringsanlæg.

3. Samordnet iværksættelse af kriseforanstaltninger - Gaslagre

Hvis der opstår en energikrise og medlemsstaterne ikke samordner deres reaktion vil det kunne bringe det indre gasmarked i fare. Solidaritet mellem medlemsstaterne er af afgørende betydning i usædvanlige gasforsyningssituationer, for at det indre marked for gas kan fungere tilfredsstillende, og for at forsyningssikkerheden kan opretholdes. Derfor bør der indføres mekanismer, således at sådanne situationer kan afbødes ved iværksættelse af foranstaltninger, der samordnes på fællesskabsniveau.

Det bliver derfor Kommissionens opgave at gribe ind, alt efter hvor alvorlig situationen er, og iværksætte de nødvendige foranstaltninger til, at de medlemsstater, der er hårdest ramt af en afbrydelse i gasforsyningen, ydes en særlig bistand. Og det forekommer hensigtsmæssigt at fastlægge en dobbelt interventionsmekanisme, hvor der tages hensyn til de særlige forhold på markedet for naturgas.

I tilfælde af usædvanlige gasforsyningssituationer, herunder en alvorlig afbrydelse af gasforsyningerne fra en af EU's vigtigste gasleverandører, kan Kommissionen rette

henstillinger til medlemsstaterne om at træffe de nødvendige foranstaltninger for at yde de medlemsstater, der rammes specielt hårdt af gasforsyningsafbrydelsen, særlig bistand.

Hvis de foranstaltninger, medlemsstaterne har truffet, er utilstrækkelige på grund af markedsudviklingen, eller hvis den usædvanlige gasforsyningssituation får yderst alvorlige økonomiske følger, kan Kommissionen ved beslutning pålægge medlemsstaterne at træffe særlige foranstaltninger for at yde de medlemsstater, der rammes særlig hårdt af gasforsyningsafbrydelsen, den nødvendige bistand.

Disse foranstaltninger, som Kommissionen alt efter omstændighederne træffer enten ved en henstilling eller en beslutning, kan omfatte frigivelse af gaslagre, tilrådighedsstillelse af ledningskapacitet, så gasforsyninger kan omdirigeres til de berørte områder eller afvisning af afviselig efterspørgsel, så gassen kan omdirigeres, og systemet gøres fleksibelt, og de kan også omfatte spotmarkederne.

På samme måde som for oliesikkerhedslagrene bistås Kommissionen af et udvalg bestående af repræsentanter for medlemsstaterne.

I modsætning til, hvad der skal gælde for olielagrene, fastlægger de nye fællesskabsregler ikke harmoniserede minimumsmængder for de gaslagre, som medlemsstaterne skal opbevare for at kunne sikre forsyningerne. Derimod indføres kvantitative krav for forsyningssikkerhedsstandarderne. De nye fællesskabsregler kræver bl.a., at medlemsstaterne fastlægger, hvordan de kan garantere, at de kunder, der ikke har mulighed for at omstille til andre brændselsformer, kan vedblive at modtage forsyninger i 60 dage, hvis den største leverandør på markedet svigter. For at kunne garantere 60 dages forsyninger skal hver medlemsstat iværksætte en kombination af foranstaltninger, der omfatter gasoplagring, men også afbrydelse af leveringer til afviselige kunder, som gør det muligt at omdirigere gasdistributionen og sikre system- og forsyningsfleksibiliteten samt spotmarkederne.

Denne kombination af forskellige foranstaltninger skulle gøre det muligt for de enkelte medlemsstater at garantere en gasforsyningssikkerhed, som svarer til den olieforsyningssikkerhed, som de obligatoriske olieoplagringsforanstaltninger bidrager til, samtidig med at der tages hensyn til de særlig forhold, der gør sig gældende på gasmarkedet. På grund af ugunstige geologiske forhold er det nemlig ikke alle medlemsstaterne, der har mulighed for at oprette underjordiske gaslagre; visse lande har endog ikke nogen passende steder at indrette gasoplagringsanlæg.

Da oplagring imidlertid udgør en vigtig foranstaltning blandt de forskellige foranstaltninger, der kan træffes, fastsættes det, at medlemsstaterne skal fastlægge vejledende nationale mål for et minimumsbidrag til gaslagrene med henblik på opfyldelse af standarderne for forsyningssikkerheden. Sådanne lagre kan indrettes i eller uden for medlemsstaternes område.

Det bør bemærkes, at gasoplagringsforanstaltningerne, såvel som olielagerforpligtelserne, ikke berører de foranstaltninger, der kan træffes i anden sammenhæng vedrørende lageranlæggenes sikkerhed.

4. Forsyningskontrakter

Langtidsforsyningskontrakter har spillet en fundamental rolle for udviklingen af det europæiske gasmarked. De er absolutte forudsætninger for, at der kan iværksættes storstilede investeringsprojekter til udvikling af gasfelter og fjerninfrastrukturprojekter. For forbrugerlandene udgør disse kontrakter et stabilt element, når de skal købe gassen.

Langtidskontrakter gør det også lettere på mellemlangt sigt at opnå en spredning i EU's gasforsyning og medvirker til, at nye gaskilder kommer ind på markedet, hvilket fremmer konkurrencen på udbudssiden. Medlemsstaterne bør derfor sørge for, at en passende andel af deres forsyninger fra lande, der ikke er medlemmer af EU, bygger på langtidskontrakter. Kommissionen fører til med udviklingen i medlemsstaternes gasforsyningsstruktur og kan i givet fald træffe de foranstaltninger, der måtte blive nødvendige.

Ved siden af langtidskontrakterne skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at udvikle et mere likvidt marked for gas og gennemskuelige priser for at fremme forsyningssikkerheden, lette adgangen til gas og skabe afsætningsmuligheder for de virksomheder, der har indgået langtidsforpligtelser. I denne sammenhæng bør et mindstemål af de nye gasforsyninger bygge på kortsigtede spotmarkedskontrakter eller langtidskontrakter, hvor prisen afhænger af spotmarkedet for gas.

Der er opstået en misforståelse, først og fremmest i forbindelserne med Rusland, da visse tredjelande syntes at tro, at EU ikke længere var gunstigt indstillet over for disse langtidsforsyningskontrakter. Europa-Kommissionen har dog forsikret, at disse kontrakter var nødvendige, fordi de havde en stabiliserende virkning såvel for producentlandene som for forbrugerlandene. Og langtidskontrakterne er for øvrigt udtrykkeligt anerkendt i fællesskabslovgivningen vedrørende de fælles regler for det indre marked for naturgas.

Kommissionen sørger for, at disse kontrakter ikke skaber konkurrenceforvridninger, som enten skyldes udtrykkelige bestemmelser i kontrakterne, der kan få markedsbegrænsende virkninger, eller som skaber monopolstilling, der kan "fastlåse" markedet. Det er derfor vigtigt, at disse kontrakter gradvis afpasses efter de nye forhold på det indre marked for gas.

Energidialog mellem producent- og forbrugerlande

Alle disse foranstaltninger til samordning af interventionsmidler på olie- og gasforsyningssikkerhedsområdet er kun tænkelige i samarbejde med producentlandene, ikke i konfrontation med dem. Det udvidede EU grænser op til de vigtigste kulbrinteproducerende områder (Rusland, Det Kaspiske Hav og Nordafrika). Denne geografiske fordel ved udvidelsen bør tages med i betragtningerne, når det skal beslutes, hvor olie- og gaslagrene skal placeres. Lagrene kunne f.eks. placeres i EU-medlemsstaterne og kandidatlandene, også i producentlandene eller endog i transitlandene.

Det Europæiske Fællesskab bør derfor udvikle, institutionalisere og give et konkret indhold til en dialog om energi mellem producentlande og forbrugerlande. I denne sammenhæng skal det handle i samarbejde med Det Internationale Energiforum (Riyadh).

En energidialog mellem producent- og forbrugerlande vil bidrage til mere stabile forsyninger. Desuden vil den gøre det muligt at sikre, at EU's sikkerhedsstandarder anvendes på vores eksterne forsyninger, især hvad angår opførelse og drift af olie- og gasinfrastruktur og søtransport af kulbrinter og farlige afledte kulbrinteprodukter.

Endvidere er en bedre dialog mellem EU og producentlandene en af de absolut nødvendige forudsætninger for at sikre en bedre prisfastsættelsesmekanisme og fremme indgåelse af tilfredsstillende forsyningsaftaler. Som fremhævet i grønbogen om forsyningssikkerhed bør en sådan dialog finde sted løbende, uanset hvordan de internationale konjunkturer er, og uanset om priserne er stigende eller faldende; den bør også omfatte vilkårene for, hvordan lagrenes opbygges og anvendes. Især når det drejer sig om naturgas, vil rådføringen kunne tage form af forhandlinger for bl. a. at opfylde behovet for langtidsforsyningskontrakter.

I dette perspektiv kan EU's dialog med Rusland ses som en første model. Som det bl.a. har vist ved topmøderne i Paris og Bruxelles, tager den sigte på at skabe en ny solidaritet på energiområdet. Der har således kunnet lanceres tiltag vedrørende nettenes sikkerhed, beskyttelse af investeringerne og identificering af store projekter af fælles interesse. Der er håb om, at denne dialog vil gøre det muligt at fastlægge, hvordan man fremover bedst kan anvende de langsigtede regeringsaftaler og aftalerne om produktionsfordeling.

Dialogen med Rusland er ikke til hinder for en dialog med EU's andre partnerlande, navnlig Norge, landene omkring det Det Kaspiske Hav, Euro-Middelhavslandene og landene i Mellemøsten. Der bør også ses på forbindelserne med OPEC, som man må opretholde løbende forbindelser med, også når oliepriserne ikke er unormalt høje.

Opnåelse af teknisk ekspertise til gennemførelse af foranstaltningerne

Virkeliggørelsen af det indre energimarked sker gradvist og er meget kompleks, især fordi gennemførelsesreglerne er meget tekniske. Det er altså vigtigt at sørge for, at den nye lovramme anvendes effektivt og ensartet af alle aktører på markedet på vilkår, som sikrer virksomhedernes konkurrenceevne.

Derfor har de forskellige faser i gennemførelsen af det indre marked for gas og elektricitet været ledsaget af mekanismer, hvor de nationale lovgivere, medlemsstaterne, erhvervslivet og Kommissionen har mødtes til tekniske arbejds møder (Firenze-forummet for elektricitet og Madrid-forummet for gas). På arbejds møderne drøftes, hvilke foranstaltninger der er bedst egnede til at få åbnet markederne for gas og elektricitet, og der sendes jævnligt meget tekniske anbefalinger til Kommissionen.

Også den nye fællesskabsramme, der som led i opbygningen af det indre energimarked skal indføres med henblik på at samordne foranstaltningerne vedrørende olie- og gasforsyningssikkerheden, kræver løsning af meget komplekse og tekniske opgaver. Især bør udviklingen på de internationale olie- og gasmarkeder følges, så det kan vurderes, hvilken indvirkning de har på olie- og gasforsyningssikkerheden og anlæggenes sikkerhedsaspekter. Det skal løbende vurderes, hvor effektive foranstaltningerne er; og i den forbindelse bliver det nødvendigt at overvåge beholdningerne af medlemsstaternes olie- og gaslagre. Til løsning af disse opgaver er der behov for objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger.

I tilfælde af en energikrise, hvor Europa-Kommissionen træffer beslutning eller retter henstilling om foranstaltninger til frigivelse af olie- eller gaslagrene, skal virkningerne for energimarkedet og økonomien vurderes i deres helhed.

Man kan også nævne, at det viser sig mere og mere nødvendigt at udvikle prisindekser, der er mere pålidelige og afspejler markedsrealiteterne bedre end de nuværende. Kommissionen havde allerede i meddelelsen af 4. oktober 2000 om EU's olieforsyning angivet, at producentlandene, såvel som markedsdeltagerne og industrien burde ansøres til forbedre prisdannelsesindikatorerne, navnlig omkring et generelt indeks, der afspejler hele markedet.

Det er derfor essentielt, at der inden for Kommissionens egne tjenestegrene oprettes et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning, hvor man samler den ekspertise, som er nødvendig for at løse de meget tekniske opgaver. Under Kommissionens ledelse skal det yde teknisk og videnskabelig støtte på et højt fagligt niveau for at medvirke til, at fællesskabslovgivningen vedrørende olie- og gasforsyningssikkerheden anvendes korrekt.

Dette europæiske observationssystem ledes af Kommissionen, som indkalder repræsentanter for medlemsstaterne og for de berørte sektorer til møde.

5 Konklusion

Det Europæiske Fællesskab skaber gradvis de forudsætninger, der er nødvendige for etableringen af et indre marked på energiområdet. Opfyldelsen af denne målsætning skal styrke konkurrencen inden for EU's økonomi og give sig udslag i betydelig lavere forbrugerpriser. Den bidrager desuden til at forbedre energiforsyningsikkerheden.

Som led i etableringen af det indre energimarked er det nødvendigt at samordne de foranstaltninger, der skal tjene til at sikre såvel olie- som naturgasforsyningerne udefra. Samtidig med at der oprettes og udvikles et indre energimarked, bliver medlemsstaterne nemlig mere og mere indbyrdes afhængige med hensyn til forsyningssikkerheden. Hvis der ikke findes et mindstemål af fælles regler for alle medlemsstaterne med hensyn til sikre forsyninger, vil det være til skade for et velfungerende indre marked for olie og gas.

Den eneste måde at garantere et passende niveau for energiforsyningerne og anlæggenes sikkerhedsaspekter på, som også kan bidrage til at sikre et velfungerende indre energimarked, består i, at der handles på fællesskabsplan og på et overordnet plan. En samordnet indsats fra indbyrdes solidariske stater, der har del i ét og samme indre marked, er faktisk den eneste holdbare reaktion på en energikrise.

Der er grund til at sørge for, at en fællesskabsindsats samordnes med de øvrige forbrugerlande, herunder inden for rammerne af IEA. Hvis der i en krisesituation eller en situation, hvor der er overhængende fare for en, skal gribes ind, kræver det iværksættelse af virkemidler af en rækkevidde, der er så global som muligt.

Det er derfor nødvendigt i samråd med Det Internationale Energiforum (Riyadh), alle forbrugerlandene og producentlandene at udstyre EU med sine egne reaktions- og interventionsmidler for det tilfældes skyld, at der skulle opstå en energikrise. Det drejer sig først og fremmest om at få fastlagt bestemmelser, der gør det muligt for EU at foretage en bedre samordning af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne. Disse mekanismer skal bidrage til opbygningen af det indre energimarked.

Dette initiativ, som har direkte berøring med et væsentligt grundlag for, hvordan vores økonomier fungerer, er så meget mere uopsætteligt, som det indgår i processen omkring nye staters tiltrædelse af EU. Disse lande er meget afhængige af fossile brændstoffer. Det Europæiske Fællesskab vil tage hensyn til situationen i hver især af disse stater, således at der om nødvendigt kan fastægges overgangsperioder for bestemte forpligtelser.

Passende foranstaltninger vedrørende olie- og gasforsyningssikkerheden vil betyde en nedsat risiko for vedvarende eller forbigående fysisk afbrydelse af forsyningerne og de dermed forbundne økonomiske risici. De nye interventionsmidler vil blive gennemført i samarbejde med producentpartnerlandene inden for rammerne af en energidialog, der føres ikke blot med OPEC-landene, men også med en privilegeret partner som Rusland.

På baggrund af ovenstående fremsætter Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 95 forslag til følgende to forskriftsmæssige foranstaltninger:

- (1) Et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter
- (2) Et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter

BEGRUNDELSE

1. GENNEMFØRELSE AF DET INDRE MARKED FOR ENERGI

1.1. Mål: Et indre marked for olieprodukter

Inden for EU er markedet for olieprodukter mere konkurrencepræget end markedet for andre energiprodukter. Og alligevel er der stadig behov for en stor indsats, inden der kan blive tale om et virkeligt åbent og integreret marked for olieprodukter på europæisk plan. Derfor bør Det Europæiske Fællesskab træffe de nødvendige foranstaltninger, således at denne sektor sammen med de andre energikilder, og navnlig naturgas, på en effektiv måde bidrager til at skabe et virkeligt indre marked for energi.

I meddelelsen af 4. oktober 2000 om EU's olieforsyning og i grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerheden", der blev vedtaget i november 2000¹, konstaterede Kommissionen, at der faktisk var store forskelle mellem de priser, medlemsstaternes forbrugere må betale for olieprodukter, eksklusive moms og afgifter. Den fremhævede, at manglende konkurrence og åbenhed længere nede i systemet inden for oliesektoren² i visse medlemsstater var en af de vigtigste faktorer, der kunne forklare sådanne prisforskelle. Derfor mente Kommissionen, at det var absolut påkrævet at fremme en mere åben struktur med større konkurrence inden for raffinerings- og distributionsleddene. Med henblik herpå bemærkede den, at der må sørges for "at få gjort det indre marked for raffinerede produkter (i engrosleddet) til en realitet, så at alle distributører kan få nem adgang til forsyninger på et marked med fri konkurrence, også fra andre end de nationale raffinaderier".

En større åbning af oliedistributionssektoren, især over for nye operatører, og realiseringen af et indre marked for raffinerede produkter vil nemlig medvirke til at skabe forudsætningerne for sund konkurrence. Og derigennem kan de forskellige forbrugere sikres forsyninger på bedre økonomiske vilkår, selv om markedet i øvrigt fortsat vil være underlagt de usikkerhedsmomenter, der er knyttet til EU's store afhængighed af import udefra.

EU gør stadig fremskridt på vejen mod gennemførelse af det indre elektricitets- og gasmarked og er for tiden ved at etablere det største og mest integrerede og åbne regionale marked i verden. Det ville dog være utænkeligt at opbygge et indre energimarked uden at sørge for, at samtlige energikilder integreres heri. Navnlig olie og gas er to produkter, der indgår i ét og samme marked, hvor de kan erstatte hinanden og konkurrerer indbyrdes til flere anvendelsesformål. Der bør også mindes om, at gaspriserne i vid udstrækning reguleres efter oliepriserne. Disse to energikilder er snævert forbundet, især i kraft af de afbrydelige gasforsyningskontrakter.

1.2 Baggrund: EU's afhængighed af importeret energi og følgerne heraf

Som det fremgår af grønbogen om energiforsyningssikkerhed vil EU's eksterne afhængighedsgrad, som nu er på 75%, overstige 85% i 2020. Det, at olieproduktionen er så stærkt koncentreret i området omkring Den Arabisk-persiske Golf - og nok vil blive

¹ KOM (2000) 769.

² Dvs. raffinerings- og distributionsleddene.

yderligere koncentreret her i de kommende årtier³ - vil blot gøre de risici, som EU's olieforsyning udsættes for, endnu større.

Oliemarkedet er karakteriseret ved en meget lav elasticitet på kort sigt, for både udbud⁴ og efterspørgsel⁵. De meget ustabile oliepriser skyldes oliemarkedets struktur. Den mindste uligevægt mellem udbud og efterspørgsel, eller forventning om en sådan uligevægt, vil få en meget stærk indvirkning på priserne. Den seneste oliekrise i 1999-2000 er et tydeligt eksempel herpå, da marginale begrænsninger i udbuddet bevirkede op til en tredobling af priserne på råolie.

Enhver begivenhed, der bevirker en faktisk afbrydelse af forsyningerne, eller som blot peger i retning af en risiko for en afbrydelse, kan skabe alvorlige forstyrrelser for økonomi og samfund i Europa. Selv om oliens rolle for økonomien nu er mindre end den var i 1970'erne⁶, er en stigning i oliepriserne stadigvæk en åreladning af den europæiske økonomi. Hvis prisen pr. tønde stiger med 10 UDS, stiger EU's eksterne olieregning med ca. 40 mia. EUR på et år. Stigningen i oliepriserne påvirker forbrugernes købekraft og øger virksomhedernes omkostninger.

Man kan anslå, at en stigning på 10 USD pr. tønde medfører et fald på et halvt procentpoint i den økonomiske vækst. Denne indvirkning kan imidlertid ikke betragtes som lineær; pludselige, uventede og omfattende prisændringer kan skade økonomien meget mere, end det fremgår af nævnte skøn. Den kan også skyldes olieintensiteten i økonomien, der kan variere fra en medlemsstat til en anden.

Mere generelt kan man konstatere, at den afgørende rolle, som energiprodukter - og navnlig olie - spiller i vores samfund, gør spørgsmålet om energiafhængighed til et spørgsmål om social ligevægt. Man må især ikke glemme, at de to første oliekrise førte til en stærk stigning i arbejdsløsheden. Bringes denne ligevægt i fare, kan det føre til socialpolitiske krav og reaktioner fra bestemte erhverv.

1.3. Problem: De mekanismer, der skal opretholde forsyningssikkerheden, er ikke harmoniseret i tilstrækkelig grad

De gældende nationale lovgivninger om olieforsyningssikkerhed, som er utilstrækkeligt harmoniseret og samordnet på fællesskabsplan, kan føre til - og har faktisk ført til - forvridninger på det indre marked for olieprodukter.

Medlemsstaterne har forlængst indført foranstaltninger, der tager sigte på at afbøde virkningerne af eventuelle vanskeligheder med relation til olieforsyningen. Disse er i en vis udstrækning underlagt fællesskabsrammebestemmelser. Det gælder medlemsstaternes oprettelse af de såkaldte "sikkerhedslagre", der kan tages i brug, hvis der opstår en

³ I øjeblikket kommer 30% af verdens olieproduktion fra landene omkring Den Arabisk-persiske Golf, men den andel kan stige til 40% i 2020. 65% af de kendte globale reserver findes i dette område, og 30% af den olie, der forbruges i EU, kommer fra dette område (USA's afhængighed af olie fra Golflandene er derimod kun på 14%).

⁴ Den eneste elasticitet i udbuddet af betydning skyldes ikke-anvendt produktionskapacitet, hovedsagelig i området omkring Den Arabisk-persiske Golf.

⁵ Udviklingen i efterspørgslen (fortsat vækst i transportindustriens andel af olieforbruget, faldende industriandel, oliens næsten-forsvinden fra elproduktionen) og de samtidige formindskede muligheder for på kort sigt at substituere olie med en anden form for brændsel, bidrager til yderligere at mindske olieefterspørgslen ringe elasticitet.

⁶ Olieintensiteten i den europæiske økonomi, dvs. forholdet mellem olieforbruget og bruttonationalproduktet, er halveret siden 1973.

forsyningskrise. I direktiv 68/414/EØF⁷ som ændret ved direktiv 98/93/EF⁸ forpligtes medlemsstaterne til at opretholde lagre svarende til mindst 90 dages forbrug for tre kategorier af olieprodukter⁹. Desuden forpligter direktiv 73/238/EØF¹⁰ medlemsstaterne til at træffe alle forholdsregler til at tildele de kompetente myndigheder beføjelser til i tilfælde af forsyningsvanskeligheder at træffe passende kriseforanstaltninger, dvs. dels foretage tildelinger fra forsyningslagrene, dels begrænse forbruget.

Det må dog indrømmes, at disse direktiver ikke længere passer til de nuværende forhold på det indre energimarked. De blev indført på et tidspunkt, hvor tanken om det indre marked for energi kun lige netop var ved at dukke op. De gældende fællesskabsbestemmelser garanterer ikke, at de nationale bestemmelser, som de danner rammerne for, harmoniseres og samordnes i tilstrækkelig grad, hvilket imidlertid er nødvendigt for at sikre et velfungerende indre marked; **det må absolut være en forudsætning, at det indre marked bygger på forsynings sikkerhedsregler, der er harmoniseret og samordnet i betryggende omfang.**

I praksis er der to typer problemer:

- dem, der kan tilskrives manglende harmonisering i organiseringen af sikkerhedslagrene (jf. afdeling 2)
- dem, der skyldes manglende harmonisering af de nationale bestemmelser om kriseforanstaltningerne og manglende samordning af medlemsstaternes indgreb, hvis der opstår en krisesituation (jf. afdeling 3).

2. LAGERSYSTEMERNE

2.1. Opsplitningen af det europæiske sikkerhedslagersystem

Medlemsstaterne kan for øjeblikket frit bestemme, hvordan de vil organisere deres sikkerhedslagersystem. Dette fører til en opsplitning af det europæiske sikkerhedslagersystem i femten forskellige nationale systemer. De systemer, der er indført, er faktisk meget forskellige:

- Nogle medlemsstater har oprettet ad hoc-organer, som varetager oplagringen af samtlige eller en del af sikkerhedslagrene, mens andre ikke har. I de medlemsstater, der ikke har et sådant organ, påhviler hele lagersystemet industrien inden for rammerne af de forpligtelser, som staten pålægger den; derved bliver det operatørerne, der opbevarer sikkerhedslagrene, som ikke holdes adskilt fra deres egne driftslagre¹¹.
- Reglerne for, at operatørerne kan opfylde deres lagerforpligtelser ved at have lagre i en anden medlemsstat, er forskellige, og visse medlemsstater har indført et totalt forbud herimod.

⁷ EFT L 308 af 23.12.1968, s.14.

⁸ EFT L 358 af 31.12.1998, s. 100.

⁹ En lignende forpligtelse, hvor beregningsgrundlaget dog er staternes import, findes inden for rammerne af traktaten om oprettelse af Det Internationale Energiagentur (lagre svarende til mindst 90 dages import)

¹⁰ EFT L 228 af 16.8. 1973, s.1.

¹¹ I et system, der helt eller delvist bygger på industriens lagre, kan en sammenblanding af driftslagre og sikkerhedslagre ikke undgås, og det er således ikke muligt at bestemme omfanget af en given operatørs lagre, hvis der ikke findes nogen lagerforpligtelse.

Under sådanne omstændigheder kan de nationale bestemmelser om organisering af sikkerhedslagre i visse tilfælde føre til en national opdeling af markederne for raffinerede produkter og bringe operatører, der ikke er nationale raffinaderier¹², i en ugunstig situation. Der bør tages hensyn til, at uafhængige distributører eller importører af raffinerede produkter kun har behov for begrænsede driftslagre, mens raffinaderierne under alle omstændigheder råder over store driftslagre, selv om de ikke er forpligtede til at have sikkerhedslagre.

Det, at de nationale bestemmelser om organisering af sikkerhedslagre i visse tilfælde kan føre til en national opdeling af markederne for raffinerede produkter, er blevet påvist ved Domstolens dom af 25. oktober 2001 (sag C-298/98), som gik imod den græske sikkerhedslagerordning. Efter Domstolens opfattelse begrænsede den måde, som lagerforpligtelserne var organiseret på i Grækenland, de græske oliedistributionsselskabers muligheder for at forsyne sig hos raffinaderier i andre medlemsstater, hvilket Domstolen anså for at være i modstrid med princippet om frie varebevægelser.

Dette forslag til direktiv tager ikke sigte på at gennemføre en fuldstændig ensartet organisering af sikkerhedslagersystemerne. Formålet er snarere at tilnærme dem indbyrdes ved at fastlægge visse minimumskrav; det drejer sig om krav, der **skal** overholdes af hensyn til målsætningerne om åbning af sektoren for distribution af olieprodukter og virkeliggørelsen af et indre marked for olieprodukter.

Med henblik herpå indeholder direktivforslaget to reformer:

- en forpligtelse for medlemsstaterne til at oprette en national lagerorganisation
- en reform af bestemmelserne om opbevaring af en medlemsstats sikkerhedslagre i en anden medlemsstat.

2.2. Oprettelse af en national lagerorganisation i alle medlemsstaterne

Lagerforpligtelsen er en særdeles tung byrde for de operatører, der ikke er raffinaderier, og kan i givet fald hindre dem i at få adgang til markedet. I mange tilfælde består deres eneste økonomiske mulighed i at binde sig til nationale raffinaderier gennem en ordning med såkaldte "rådighedslagre" (et system, hvorved raffinaderierne overtager de andre operatørers lagerforpligtelser). Oprettelsen af en central organisation til at varetage den strategiske oplagring vil, hvis den sammenkædes med ret til for de operatører, der ikke samtidig er raffinaderier, mod betaling af en rimeligt gebyr at lade denne organisation overtage deres lagerforpligtelse, altså være et middel til at opnå bedre konkurrencevilkår på markederne for raffinerede produkter ved at gøre de operatører, der ikke er raffinaderier, mindre afhængige af arrangementer med nationale raffinaderier.

Man må desuden konstatere, at sikkerhedslagrene på nuværende tidspunkt er meget lidt synlige, hvilket i sammenligning med USA's "Strategic Petroleum Reserve"¹³ er særdeles påfaldende. Det kan endog siges, at de europæiske sikkerhedslagre mangler troværdighed, for så vidt som de lagre, der ud over driftslagrene opbevares med særligt henblik på forsyningssikkerheden, vanskeligt kan identificeres og dermed heller ikke kan måles.

¹² Ved nationale raffinaderier forstås operatører, der har raffinaderier i den pågældende medlemsstat.

¹³ USA forpligter ikke industrien til at opbevare lagre. Det har adskilt fra industriens lager oprettet en "Strategic Petroleum Reserve" (SPR). Den består nu af 545 mio. tønder, som opbevares i underjordiske huler (salthorste), og som kan sælges, hvis den amerikanske præsident beslutter det. SPR's lager vil i 2004 være steget til 700 mio. tønder.

Eftersom olieindustrien i visse medlemsstater har omfattende aktiviteter vendt mod opfyldelsen af udenlandsk efterspørgsel, kan der være driftslagre som er meget store set i forhold til det indenlandske forbrug. På den baggrund må forpligtelsen til at fastholde en mængde olie og olieprodukter svarende til 90 dages forbrug siges at være behæftet med stor usikkerhed.

Derfor fastsættes det i direktivforslaget, at den lagerorganisation, der oprettes i alle medlemsstaterne, skal påtage sig at dække mindst en tredjedel af lagerforpligtelsen. De skal selv eje disse lagre og må ikke gøre brug af systemer, hvor de kan anvende industriens driftslagre. Der vil således ikke være tvivl om, hvorvidt lagrene er disponible, og de vil være troværdige og så synlige, som muligt er.

2.3. Opbevaring af en medlemsstats lagre i en anden medlemsstat

Den gældende fællesskabslovgivning indrømmer medlemsstaterne ret til at forhindre, at sikkerhedslagre opbevares i andre medlemsstater. Derudover skal der i følge bestemmelserne foreligge mellemfolkelige aftaler, for at der på en medlemsstats område kan oprettes lagre for virksomheders, organisationers og agenturers regning, som er etableret i en anden medlemsstat. Findes der ikke en sådan mellemfolkelig aftale, kan det for en operatør i denne sammenhæng i praksis være ensbetydende med et forbud mod at opbevare lagre uden for medlemsstatens område. For så vidt som der inden for en olieforsyningskæde under normale forhold findes en høj koncentration af lagre på raffinaderiniveau, vil sådanne restriktioner bevirke, at en tværnational distributionskæde stilles mindre gunstigt i forhold til en rent national kæde.

For at garantere et velfungerende indre marked er det nødvendigt, at fællesskabsreglerne udtrykkeligt foreskriver, at medlemsstaterne skal sørge for, at de foranstaltninger, som de iværksætter om sikkerhedslagre, ikke hæmmer forsyninger fra raffinaderier i andre medlemsstater i forhold til forsyninger fra raffinaderier på deres eget område. I praksis skal medlemsstaterne ifølge direktivforslaget give olieselskaberne tilladelse til at opfylde deres lagerforpligtelser ved at gøre brug af lagre i de medlemsstater, hvor de har deres forsyningskilder til raffinerede produkter.

Inden for det nye indre energimarked er indgåelse af mellemstatslige aftaler desuden ikke længere en acceptabel forudsætning for oplagring i en anden medlemsstat til forsyningssikkerhedsformål. Denne mekanisme må erstattes med et overvågningssystem, der muliggør identifikation, registrering og kontrol af lagre, der henlægges til en medlemsstats område for virksomheders, organisationers og agenturers regning, som er etableret i en anden medlemsstat

3. HARMONISERING OG SAMORDNING AF KRISEFORANSTALTNINGERNE

De nuværende fællesskabsbestemmelser sikrer ikke, at EU-medlemsstaterne optræder samlet, solidarisk og konsistent, hvis der opstår en krise på oliemarkederne. Et samlet og konsistent indgreb er imidlertid påkrævet for at opretholde et tilstrækkeligt velfungerende indre marked i en sådan situation.

I praksis er der to typer problemer:

- eksisterende lovgivningsmæssige hindringer i visse medlemsstater for lagrenes ibrugtagning, der skyldes for strenge lovfæstede betingelser for et sådant indgreb (punkt 3.1)

- en ikke-eksisterende beslutningsmekanisme på fællesskabsplan, der kan gøres brug af til at udløse et samlet, konsistent og samordnet indgreb på europæisk plan (punkt 3.2).

3.1 Kriterier for anvendelse af sikkerhedslagre

I begyndelsen skulle sikkerhedslagrene give medlemsstaterne mulighed for i en vis periode at imødegå en eventuel oliemangel, som forårsagedes af forsyningsafbrydelser fra de olieproducerende lande. De var derfor en sidste udvej. Desuden skulle sikkerhedslagrene tages i brug suppleret med frivillige og forholdsvis drastiske nedskæringer i forbruget (f.eks. "bilfrie søndage").

I visse medlemsstater fastsætter den nationale lovgivning om sikkerhedslagre særlig strenge betingelser, som skal være opfyldt, inden sikkerhedslagrene kan tages i brug, hvilket stadig afspejler den tanke, der oprindeligt lå bag lagrenes anvendelsesformål (sidste udvej, forvaltning af fysisk knaphed).

På baggrund af udviklingen på oliemarkederne¹⁴ kan en frigivelse af sikkerhedslagrene dog være relevant under andre omstændigheder. Hvis operatørerne har den opfattelse, at der er risiko for en eventuel fysisk forsyningsafbrydelse, kan det nemlig føre til voldsomme prisstigningerne på spotmarkederne, der er overordentlig skadelige for økonomien, også selv om afbrydelsen faktisk udebliver. Et sådant fænomen observeredes under Golfkrigen, hvor priserne steg voldsomt på spotmarkederne på grund af den overhængende fare for produktionen i Saudi-Arabien, selv om der ikke blev tale om produktionsunderskud i forhold til forbruget¹⁵. En frigivelse af olielagrene under sådanne omstændigheder bidrager til at modvirke panikopkøb, genetablere større smidighed på markedet og dermed begrænse udsvingene i priserne og deres skadelige indvirkning på økonomien.

Et samlet og konsistent indgreb fra EU's side under sådanne omstændigheder vil være en absolut nødvendighed for at opretholde et velfungerende indre marked. Det er altså nødvendigt at sikre, at alle medlemsstaterne i en situation, hvor der ikke er fysisk knaphed, men hvor kraftige prisstigninger fremkaldes af forventninger om, at der er risiko for en fysisk forsyningsafbrydelse, kan iværksætte en gradvis frigivelse af deres sikkerhedslagre. Det kan de ikke nu, fordi visse nationale bestemmelser kun er bestemt til at blive taget i brug i tilfælde af fysisk knaphed og derfor indeholder strenge betingelser for frigivelse af lagre. Fællesskabslovgivningen skal derfor sikre, at de nationale bestemmelser udformes således, at lagrene kan tages i brug, hvis en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en fysisk forsyningsafbrydelse, skaber voldsom ustabilitet. Dette er en nødvendig forudsætning for et samlet og konsistent indgreb fra EU's side og dermed for at opretholde et velfungerende indre marked.

Hvis der hersker en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en fysisk forsyningsafbrydelse, skal frigivelsen af olielagrene konkret finde sted på to forskellige måder, alt efter om de opbevares af lagerorganisationer, der er oprettet til dette specielle formål, eller af olieraffinaderierne eller -distributørerne som led i lagerforpligtelser.

¹⁴ især den centrale rolle, som spotmarkederne spiller for prisdannelsen; på disse markeder ændres olieprisen fra time til time i forhold til operatørernes opfattelse af situationen og forventninger til udviklingen.

¹⁵ Tabet af de irakiske og kuwaitiske produktionsmængder blev opvejet af anvendelsen af ikke tidligere anvendt produktionskapacitet, især i Saudi-Arabien.

- Frigivelse af lagre, som opbevares af en ad hoc-lagerorganisation, består i at stille lagrene til rådighed for raffinaderier og distributører til markedsprisen og i et bestemt tempo (x mio. tønder/dag).
- Frigivelse af lagre, som opbevares af raffinaderier og distributører inden for rammerne af deres lagerforpligtelser, består i gradvist at reducere lagerforpligtelserne.

Frigivelsen af lagrene får samme virkning i begge tilfælde. Raffinaderierne og distributørerne kan få opfyldt deres behov for "rådighedslagre" (dvs. lagre som de frit kan råde over), et behov som skyldes, at de har den opfattelse, at der er risiko for en fysisk afbrydelse af forsyningerne. De kan altså enten købe fra organisationens lagre eller beholde deres egne sikkerhedslagre, som indtil da har været "indefrosset" på grund af lagerforpligtelsen, men som nu "frigives". Operatørernes tilbøjelighed til at købe olie på spotmarkederne til en hvilken som helst pris mindskes, og spekulationen i risikoen for en forsyningsafbrydelse holdes nede. En sådan foregribende frigivelse af lagrene giver god mening, når oliemarkedet fungerer på grundlag af forventninger.

Naturligvis giver frigivelsen af lagre kun mening, hvis den ikke fører til, at produktionslandene ændrer deres produktionspolitik på en måde, der ophæver gevinsten ved at anvende lagrene. Derfor kan sikkerhedslagrene på ingen måde betragtes som et våben mod producentlandene. Tværtimod er det ønskeligt, at denne anvendelse sker i samråd med dem. Det Europæiske Fællesskab bør derfor udvikle, institutionalisere og give et konkret indhold til en dialog om energi mellem producentlande og forbrugerlande.

Den udvikling, som oliemarkederne har gennemløbet i de sidste 30 år, indgår i den tanke, der ligger bag denne måde at anvende lagrene på. Med henblik herpå fastsættes det i direktivet, at medlemsstaterne skal sørge for at have beføjelser til at kunne anvende sikkerhedslagrene i to situationstyper:

- Ved en fysisk afbrydelse af olieforsyningen: det drejer sig om det interventionskriterium, der oprindeligt lå bag ideen med sikkerhedslagrenes anvendelse.
- Når der hersker en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en fysisk afbrydelse. Dette interventionskriterium sigter mod situationer, hvor operatørernes opfattelse af, at der er risiko for en fysisk forsyningsafbrydelse, bevirker uacceptabelt ustabile priser på spotmarkederne.

En indbyrdes tilnærmelse af de nationale bestemmelser på grundlag af disse principper vil i en krisesituation bidrage til at sikre den solidaritet og den samlede indsats, som er nødvendige for, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, og til at undgå, at visse medlemsstater på grund af udformningen af deres love og administrative bestemmelser ikke vil kunne deltage i frigivelsen af lagrene.

I denne situation, hvor lagrene og deres anvendelse skal spille en grundlæggende rolle i sikringen af en regelmæssig olieforsyning til rimelige priser, bør det nuværende minimumsniveau for sikkerhedslagrene på 90 dages internt forbrug gradvis bringes op på 120 dages internt forbrug. Det bør bemærkes, at gennemsnitslagerniveauet på fællesskabsplan for tiden svarer til ca. 114 dages internt forbrug; det varierer fra land til land mellem fællesskabsminimummet på 90 dages forbrug og 214 dages forbrug.

Og der må i denne forbindelse også tages hensyn til situationen i de lande, der er på vej til at tiltræde EU. Hvis man henholder sig til den aktuelle situation i tiltrædelsesforhandlingerne, er der med de fleste af disse lande allerede aftalt en overgangsperiode indtil den 31. december 2009, som gør det muligt for dem gradvis at opbygge sikkerhedslagre svarende til 90 dages

forbrug. Kommissionen forventer af de nye medlemsstater, at de tiltræder princippet om, at der skal oprettes sikkerhedslagre svarende til 120 dages forbrug. Den indrømmer ganske vist, at det i velbegrundede tilfælde kan blive nødvendigt at give tilladelse til, at de nye bestemmelser om forøgelse af olielagrene indføres gradvist over en længere periode end de aftalte overgangsperioder.

3.2. En EU-interventionsmekanisme

Der findes for tiden ingen mekanisme, som gør det muligt for Det Europæiske Fællesskab at træffe beslutning om og samordne anvendelsen af de sikkerhedslagre, som medlemsstaterne har. Den gældende fællesskabslovgivning, som kun indeholder en procedure for gensidige konsultationer mellem eksperter fra medlemsstaterne under Kommissionens ledelse, giver altså ingen garanti for en samlet indsats og solidaritet fra medlemsstaternes side, der er nødvendig for, at det indre marked for olie kan fungere tilfredsstillende. Derimod vil foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne hver for sig, kunne skabe forstyrrelser på det indre marked.

3.2.1. Det Internationale Energiagenturs regler er utilstrækkelige

På grund af oliemarkedets verdensomspændende karakter bør EU altid sørge for at handle i samråd med de andre store forbrugerlande; Det Internationale Energiagentur (IEA), som alle EU's medlemsstater er medlemmer af sammen med de andre vigtige forbrugerlande (især USA, Japan og Korea), kan danne rammen om denne nødvendige samordning. Men IEA kan ikke ophæve behovet for en fællesskabsbeslutningsproces; EU's særlige karakter og udviklingen af det indre marked nødvendiggør, at der etableres en fællesskabsbeslutningsproces.

De gældende regler inden for IEA er desuden behæftet med store svagheder. Lige siden begyndelsen af 1980'erne har IEA desuden været af den opfattelse, at krisemekanismen, der er omhandlet i traktaten om IEA's oprettelse fra 1974, ikke længere er i overensstemmelse med udviklingen på oliemarkedet. IEA's styrelsesråd har fastsat en anden krisemekanisme CERM (Coordinated Emergency Response Measures), som skal gøre det lettere at anvende sikkerhedslagrene. Der er imidlertid åbenlys fare for, at en beslutning om at anvende CERM blokeres, fordi der kræves enstemmighed i styrelsesrådet, som består af repræsentanter for de 26 deltagerlande, fordi der ikke er klare kriterier for anvendelsen af denne mekanisme, og endelig fordi deltagerlandene har forskellige holdninger til indgriben. Selv hvis en CERM-aktion sættes i gang, vil det **meget store spillerum, som landene har til at vælge, hvordan de yder deres bidrag, tydeligvis føre til en meget uensartet indsats.**

Eftersom enhver oliekrise har politisk karakter, skal det ligeledes fremhæves, at IEA er en teknisk organisation med begrænsede beføjelser. Vedtagelsen af en fællesskabsbeslutning er tydeligvis en handling med større politisk og juridisk vægt end en IEA-beslutning.

Hvis der indtræder - eller er overhængende fare - for en krise, som i væsentlig grad kan få indflydelse på den økonomiske vækst, bør man ikke desto mindre foretrække en fælles indsats, der omfatter det størst mulige antal forbrugerlande, herunder også inden for rammerne af IEA. Det kan bidrage til maksimere de positive virkninger af en fællesskabsindsats.

Selv om det er nødvendigt at koordinere EU's indgreb med de andre store forbrugerlande, er en intern fællesskabsbeslutningsproces altså uomgængelig for at kunne sikre, at EU optræder samlet, solidarisk og konsistent, således at EU fremstår som en enig og troværdig aktør. Ikke blot anvendelsen af sikkerhedslagrene, men også de forbrugshæmmende foranstaltninger

kræver en koordinerende fællesskabsbeslutningsmekanisme. På et indre marked kan sådanne foranstaltninger nemlig ikke træffes af de enkelte medlemsstater uafhængigt af hinanden.

3.2.2. Fællesskabsmekanismens art

Direktivforslaget indeholder en reel beslutningsmekanisme, hvorigennem EU kan fastlægge, hvilke indgreb der skal iværksættes i en krisesituation, bl.a. anvendelse af lagrene. Følgelig vil Europa-Kommissionen, hvis det på grund af udviklingen på oliemarkedet er bydende nødvendigt, få beføjelse til at træffe de påkrævede hasteforanstaltninger under hensyntagen til de generelle mål for, hvornår og hvorledes sikkerhedslagrene skal anvendes. Den skal bistås af et udvalg, som består af repræsentanter for medlemsstaterne og har en repræsentant for Kommissionen som formand.

For dette udvalg gælder forskriftsproceduren som fastlagt i artikel 5 i Rådets afgørelse af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionens. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Er de påtænkte foranstaltninger ikke i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, eller er der ikke afgivet nogen udtalelse, forelægger Kommissionen straks Rådet et forslag til de foranstaltninger, der skal træffes.

Denne samordnede reaktionsmekanisme vil bidrage til, at det indre oliemarked kan fungere tilfredsstillende, og medvirke til øge kriseforanstaltningernes effektivitet.

3.2.3. Tærskel for en potentiel udløsning af mekanismen

Kommissionen kan vedtage passende foranstaltninger, hvis der hersker en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en afbrydelse, eller hvis der indtræder en reel forsyningsafbrydelse.

I forslaget fastsætte en tærskel for en potentiel udløsning af mekanismen i tilfælde af fysisk afbrydelse. Der kan iværksættes foranstaltninger til frigivelse af lagrene eller begrænsning af forbruget.

I tilfælde af, at der hersker en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en forsyningsafbrydelse, især i forbindelse med en ekstern krisesituation, synes det, ud fra målsætningen om at beskytte den økonomiske vækst, beskæftigelsen og de mest sårbare befolkningsgrupper og erhverv mod voldsomme udsving i oliepriserne, at "priselementet" er afgørende for fastlæggelsen af en "beredskabstærskel", hvis overskridelse indebærer et fællesskabsindgreb.

Denne "beredskabstærskel" anses for nået, når råolieprisen på spotmarkederne når et niveau, som i de følgende 12 måneder - forudsat at det holder sig i en 12-måneders periode - vil få EU's eksterne olieregning til at stige med et beløb svarende til mere end en halv procent af det foregående års BNP i EU. Referencepunktet for vurdering af stigningens omfang er den gennemsnitlige eksterne olieregning for de seneste fem år. I den nuværende situation (2002) ville det eksempelvis betyde, at for at denne tærskel er nået, skal prisen på en tønde Brent overstige 30 USD¹⁶.

Overskridelsen af denne tærskel er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for, at der kan træffes beslutning om at frigive lagrene, hvis der hersker en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en forsyningsafbrydelse; overskridelsen af tærsklen åbner mulighed for, at

¹⁶ I OPEC's priskurv svarer det til en tøndepris på mellem 28 og 29 USD.

Kommissionen iværksætter en undersøgelse af samtlige elementer, der har bidraget til krisen. Enhver beslutning om, hvorvidt et indgreb er formålstjenligt og nødvendigt bør træffes under hensyntagen til alle disse elementer.

4. TEKNISK EKSPERTISE TIL GENNEMFØRELSE AF FORANSTALTNINGERNE

Virkeliggørelsen af det indre energimarked sker gradvist og er meget kompleks, især fordi gennemførelsesreglerne er meget tekniske. Det er altså vigtigt at sørge for, at den nye lovramme anvendes effektivt og ensartet af alle aktører på markedet på vilkår, som sikrer virksomhedernes konkurrenceevne.

Derfor har de forskellige faser i gennemførelsen af det indre marked for gas og elektricitet været ledsaget af mekanismer, hvor de nationale lovgivere, medlemsstaterne, markedsdeltagerne og Kommissionen har mødtes til tekniske arbejds møder. På arbejds møderne drøftes, hvilke foranstaltninger der er bedst egnede til at få åbnet markederne for gas og elektricitet, og der sendes jævnligt meget tekniske anbefalinger til Kommissionen.

Også de nye fællesskabsregler, der skal indføres for som led i det indre energimarked at harmonisere foranstaltningerne med henblik på olieforsyningssikkerheden, kræver løsning af meget komplekse og tekniske opgaver. Især bør udviklingen på de internationale markeder følges, så konsekvenserne for forsyningssikkerheden - både spørgsmålet om tilstrækkelige mængder og sikkerhedsaspekter - kan vurderes. Det skal løbende vurderes, hvor effektive foranstaltningerne er; i den forbindelse skal beholdningerne i medlemsstaternes olielagre overvåges. Til løsning af disse opgaver er der behov for objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger.

I tilfælde af en energikrise, hvor Europa-Kommissionen træffer beslutning om og samordner frigivelse af olielagre, skal virkninger på energimarkedet og økonomien i sin helhed vurderes.

Det er derfor essentielt, at der inden for Kommissionens egne tjenestegrene oprettes et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning, hvor man samler den ekspertise, som er nødvendig for at løse de meget tekniske opgaver. Under Kommissionens ledelse skal det yde teknisk og videnskabelig støtte på et højt fagligt niveau for at medvirke til, at fællesskabslovgivningen vedrørende olieforsyningerne anvendes korrekt.

Dette europæiske observationssystem skal ledes af Kommissionen, som indkalder repræsentanter for medlemsstaterne og for de berørte sektorer til møde.

5. KONKLUSION

Formålet med dette direktivforslag er at fremme **en bedre harmonisering og samordning af de foranstaltninger, der træffes på nationalt plan med hensyn til olieforsyningssikkerhed, og dermed at bidrage til at sikre et velfungerende indre marked.** Det vil give EU virkemidler til at optræde samlet og troværdigt, såfremt der opstår forsyningsvanskeligheder i oliesektoren, som skaber eller vil kunne skabe forstyrrelser i økonomien og samfundet.

Bestemmelserne kan i tilfælde af krise sikre den solidaritet og den samlede indsats i EU, som er nødvendige for effektivt at afbøde usikkerhedsmomenter på energimarkedet og inden for denne ramme fremme et velfungerende indre marked. Disse bestemmelser er nødvendige for

at sikre åbningen af markedet for olieprodukter for operatører, der ikke er raffinaderier, og for at undgå, at tværnationale forsyningskæder i raffinaderi- og distributionsleddet ikke stilles mindre gunstigt end rent nationale kæder, og derved virkeliggøre et indre marked for raffinerede produkter. EF-traktatens artikel 95 er derfor det rette grundlag for direktivforslaget.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹, og

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg², og

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

efter proceduren i traktatens artikel 251⁴, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Virkeliggørelsen af det indre marked for energi bør ledsages af den nødvendige samordning af de foranstaltninger, der gør det muligt at garantere Fællesskabet sikre olieforsyninger udefra. Det indre marked bygger også på et behov for solidaritet mellem medlemsstaterne, hvilket i særdeleshed gør sig gældende inden for olie- og gassektorerne, der har så afgørende betydning for forsyningssikkerheden.
- (2) Råolie og olieprodukter indtager en central plads i Fællesskabets forsyning med energiprodukter og spiller en essentiel rolle for økonomi og samfund, navnlig på grund af deres betydning for transportsektoren. Oliepriserne bruges desuden som udgangspunkt for fastlæggelse af priserne på naturgas.
- (3) De gældende nationale lovgivninger om olieforsyningssikkerhed, som er utilstrækkeligt harmoniseret og samordnet på fællesskabsplan, kan føre til - og har faktisk ført til - forvridninger på det indre marked for olieprodukter. En bedre harmonisering og samordning af de foranstaltninger, der træffes på nationalt plan for at opretholde olieforsyningssikkerheden, er derfor uomgængelige for at sikre et velfungerende indre marked.
- (4) For at sikre forsyning af forbrugerne på de mest økonomiske vilkår bør der sørges for en mere åben og konkurrencepræget struktur på markederne for olieprodukter. Dette kræver sikkerhed for udvikling af et indre marked for olieprodukter, hvor alle

¹ EFT C [...], [...], s. [...].

² EFT C [...], [...], s. [...].

³ EFT C [...], [...], s. [...].

⁴ EFT C [...], [...], s. [...].

distributører ubesværet på konkurrenceprægede vilkår kan forsyne sig, også uafhængigt af de nationale raffinaderier.

- (5) Medlemsstaternes sikkerhedslagersystemer er meget forskellige. De nationale bestemmelser kan føre til national opsplitning af markederne for olieprodukter og bringe de operatører, der ikke er nationale raffinaderier, i en ugunstig situation. Der bør altså træffes foranstaltninger til i det mindste delvist at harmonisere lagersystemerne og sikre, at organiseringen af disse lagre ikke skader det indre markeds funktionsduelighed.
- (6) Lagerforpligtelsen er en særdeles tung byrde for de operatører, der ikke er raffinaderier, og kan i givet fald være til hinder for deres adgang til markedet. For at sikre åbne markeder for olieprodukter er det derfor nødvendigt, at de nævnte operatører garanteres mulighed for at opfylde deres forpligtelser på anden måde end ved, at de selv skal oprette sikkerhedslagre eller indgå aftaler med de nationale raffinaderier.
- (7) Også til dette formål bør de nationale bestemmelser om forvaltning af lagrene harmoniseres, således at der, som det allerede er tilfældet i visse medlemsstater, oprettes en offentlig organisation, der i overensstemmelse med principperne om åbning af det nationale marked skal varetage forvaltningen af mindst en tredjedel af lagerforpligtelserne.
- (8) Da restriktive bestemmelser om opbevaring af sikkerhedslagre uden for det nationale område kan stille en tværnational forsyningskæde ringere end en rent national kæde, bør der for at sikre, at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, åbnes mulighed og fastsættes regler for oprettelse af lagre uden for det nationale område.
- (9) Som det fremgår af grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed"⁵ er Fællesskabets afhængighed af eksterne olieleverancer og den geografiske koncentration af produktionskapaciteten betydelige og forventes at blive endnu større. Denne situation indebærer store risici for olieforsyningsikkerheden.
- (10) Da enhver vanskelighed, som medvirker til mærkbart at reducere olieleverancerne eller øge priserne, kan skabe alvorlige forstyrrelser i Fællesskabets økonomiske aktivitet, er det vigtigt at kunne kompensere for eller i det mindste afbøde de skadelige virkninger af en sådan vanskelighed. Med henblik herpå er det nødvendigt at oprette sikkerhedslagre af passende omfang, som under sådanne omstændigheder vil kunne tages i brug på en samordnet måde på fællesskabsplan og på et globalt plan.
- (11) Udover frigivelse til markedet af sikkerhedslagre, der er oprettet for at imødegå en krisesituation, bør der også fastsættes forbrugshæmmende foranstaltninger, som kan afbøde virkningerne af vanskeligheder, der er forbundet med forsyningen af råolie og olieprodukter. Det er vigtigt at fastlægge hensigtsmæssige procedurer og virkemidler, der kan sikre en hurtig, samordnet og solidarisk iværksættelse af disse to typer foranstaltninger.
- (12) Til dette formål bør alle medlemsstaterne have de fornødne beføjelser til i givet fald øjeblikkeligt at kunne træffe de relevante foranstaltninger, også når der ikke er tale om

⁵ KOM (2000) 769.

fysisk knaphed, men hvis der indtræder kraftige prisstigninger, som skyldes forventninger om, at det skal komme til en fysisk afbrydelse.

- (13) For at opretholde et velfungerende indre marked er det nødvendigt at sørge for, at Fællesskabet i tilfælde af olieforsyningsvanskeligheder optræder samlet og konsistent, samtidig med at der tages hensyn til nødvendigheden af at samordne en sådan indsats med de andre store forbrugerlandes.
- (14) Til at bistå med at udforme fællesskabslovgivningen om olieforsyningen og anvende den korrekt, til at overvåge gennemførelsen af denne lovgivning og hjælpe med at vurdere de gældende foranstaltningers effektivitet og til bedre at overvåge udviklingen i olieforsyningssikkerheden inden for rammerne af det indre marked bør der oprettes et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning under Kommissionen.
- (15) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁶.
- (16) Da den foreslåede foranstaltnings målsætninger, nemlig at oprette et fuldt funktionsdygtigt indre marked for olieprodukter, som bygger på fair konkurrence og sikre forsyninger af olieprodukter, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, er det i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet i traktatens artikel 5 bedst at overlade det til Fællesskabet. Dette direktiv går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formålet med dette direktiv er at sikre, at det indre marked for olieprodukter fungerer tilfredsstillende. Med henblik herpå fastlægges en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser om olielagre og kriseforanstaltninger samt en samordning af medlemsstaternes indgreb i tilfælde af en forsyningskrise.

Artikel 2

- 1 Medlemsstaterne træffer alle de nødvendige foranstaltninger til på Fællesskabets område til enhver tid, jf. dog artikel 6, at opretholde lagre af olieprodukter på et niveau, der for hver kategori af olieprodukter svarer til det indenlandske forbrug i mindst 90 dage beregnet efter det gennemsnitlige daglige forbrug i det foregående kalenderår.
2. Niveauet for de i stk. 1 omhandlede minimumslagre forøges til 120 dage snarest muligt efter datoen for ikrafttrædelsen af dette direktiv og senest den 1. januar 2007.

⁶ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

3. Medlemsstaterne skal sørge for, at de lagre, der opbevares i henhold til forpligtelsen i stk. 1 og 2, er disponible og tilgængelige, således at der straks kan træffes relevante foranstaltninger til lagrenes anvendelse i overensstemmelse med artikel 6.
4. Senest et år efter dette direktivs ikrafttrædelse og derefter hver sjette måned, indtil det i stk. 2 nævnte lagerniveau er nået, meddeler medlemsstaterne Kommissionen en detaljeret rapport om de foranstaltninger, der er truffet og skal træffes for at nå op på dette lagerniveau.
5. De lagre, der er nævnt i stk. 1 og 2, oprettes og opretholdes af medlemsstaterne på deres område eller på en anden medlemsstats område.

Artikel 3

1. Medlemsstaterne opretter en offentlig organisation til at varetage olielagrene. De vedtager alle nødvendige bestemmelser til, at lagerorganisationen snarest muligt efter ikrafttrædelsesdatoen for dette direktiv og senest den 1. januar 2007 bliver ejer af lagre, som for hver produktkategori repræsenterer mindst en tredjedel af de forpligtelser, der er fastlagt i artikel 2, stk. 1 og 2.
2. Når en medlemsstat pålægger operatørerne lagerforpligtelser, skal den offentlige lagerorganisation mod et gebyr, der ikke overstiger omkostningerne for de leverede tjenesteydelser, overtage lagerforpligtelserne for operatører, der ikke er raffinaderier, og som ønsker det.
3. To eller flere medlemsstater kan beslutte at gøre brug af en fælles lagerorganisation. I så fald hæfter de solidarisk for overholdelsen af de forpligtelser, der følger af dette direktiv.

Artikel 4

1. Medlemsstaterne sikrer, at deres lagerbestemmelser anvendes på retfærdige vilkår, der ikke indebærer forskelsbehandling.
2. Medlemsstaterne sørger for, at deres lagerbestemmelser ikke medfører, at virksomheder, der forsyner sig fra raffinaderier i andre medlemsstater, stilles ringere end dem, der forsyner sig fra raffinaderier på deres eget område. De tillader bl.a., at alle virksomheder, der er pålagt en lagerforpligtelse, og som forsyner sig med raffinerede produkter i en eller flere andre medlemsstater, opfylder denne forpligtelse ved hjælp af lagre, der opbevares i de pågældende medlemsstater.

Artikel 5

1. Hvis der med henblik på anvendelse af dette direktiv oprettes lagre på en medlemsstats område for virksomheders, organisationers og agenturers regning, som er etableret i en anden medlemsstat, kan den medlemsstat, på hvis område disse lagre opbevares, under ingen omstændigheder modsætte sig, at lagrene overføres til de andre medlemsstater, for hvis regning de opbevares.

2. Medlemsstaterne indfører et kontrolsystem, der muliggør identifikation, registrering og kontrol af lagre, der opbevares på deres område for virksomheders, organisationers og agenturers regning, som er etableret i en anden medlemsstat.

Artikel 6

1. Medlemsstaterne tildeler deres kompetente myndigheder beføjelser til på de betingelser og efter de nærmere bestemmelser i artikel 7 og 8 at anvende de lagre, der opbevares som led i forpligtelsen i artikel 2, stk. 1 og 2, hvis det indre marked for olieprodukter udsættes for funktionsvanskeligheder, som skyldes forsyningsproblemer.
2. Undtagen i de i artikel 7 og 8 fastsatte tilfælde afholder medlemsstaterne sig fra at bruge af lagrene, så disse reduceres til under det obligatoriske minimumsniveau, medmindre det er begrundet i lokale forsyningsproblemer, og Kommissionen er orienteret på forhånd, eller det skal gøre det muligt for medlemsstaterne at opfylde deres internationale forpligtelser.

Artikel 7

1. I tilfælde af afbrydelse af olieforsyningen, som kan føre til alvorlige forstyrrelser i økonomien og på det indre marked for olieprodukter, kan Kommissionen ved beslutning, der vedtages efter proceduren i artikel 9, stk. 2, tvinge medlemsstaterne til:
 - a) gradvist at stille de i artikel 2. stk. 1 og 2, omhandlede sikkerhedslagre til rådighed
 - b) specifikt eller globalt at begrænse forbruget.

De foranstaltninger, som medlemsstaterne skal træffe, skal være så lidt konkurrencebegrænsende som muligt. Kommissionen påser, at dette princip overholdes, så længe foranstaltningerne varer.

2. Kommissionen kan træffe foranstaltninger af den type, der er omhandlet i stk. 1, hvis der indtræder en afbrydelse, som udgør 7% af de normale leverancer af råolie på verdensplan.
3. I Kommissionens beslutning kan der fastsættes konkrete bestemmelser og betingelser for iværksættelse af foranstaltninger, som skal træffes af medlemsstaterne.

Artikel 8

1. Hvis der hersker en udbredt opfattelse af, at der, især i forbindelse med en ekstern krisesituationer, er risiko for en forsyningsafbrydelse, som skaber stor ustabilitet på markederne, der kan føre til alvorlige forstyrrelser i økonomien og på det indre marked for olieprodukter, kan Kommissionen ved beslutning, der vedtages efter proceduren i artikel 9, stk. 2, tvinge medlemsstaterne til gradvist at stille de i artikel 2. stk. 1 og 2, omhandlede sikkerhedslagre til rådighed, dog således at der tages hensyn til internationale aftaler indgået af medlemsstaterne og til beslutninger, der er

truffet som led i disse aftaler.

De foranstaltninger, som medlemsstaterne skal træffe, skal være så lidt konkurrencebegrænsende som muligt. Kommissionen påser, at dette princip overholdes, så længe foranstaltningerne varer.

2. Kommissionen kan undersøge, om der er behov for foranstaltninger af den type, der er omhandlet i stk. 1, når råolieprisen på spotmarkederne når et niveau, som i de følgende 12 måneder - forudsat at det holder sig i en 12-måneders periode - vil få EU's eksterne olieregning til - i forhold til gennemsnittet af de foregående fem års eksterne olieregning - at stige med et beløb svarende til mere end en halv procent af det foregående års BNP i EU.
3. Som led i den i stk. 2 nævnte undersøgelse tager Kommissionen hensyn til alle de elementer, de er nødvendige til at vurdere medlemsstaternes forsyningsvilkår. Den tager især hensyn til arten, varigheden og omfanget af de elementer, der er årsag til den i stk. 1 nævnte situation.
4. I Kommissionens beslutning kan der fastsættes konkrete bestemmelser og betingelser for iværksættelse af foranstaltninger, som skal træffes af medlemsstaterne.

Artikel 9

1. Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.

Den frist, der nævnes i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til en uge.

3. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 10

1. Medlemsstaterne vedtager de bestemmelser og indfører alle de mekanismer, der er nødvendige for at sikre, at lagrene kan identificeres og overvåges.

De fastsætter en ordning for sanktioner mod overtrædelser af de nationale bestemmelser, der er vedtaget i henhold til dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre deres anvendelse. De fastsatte sanktioner skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have en afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne udarbejder interventionsplaner, som kan anvendes i tilfælde af afbrydelse af forsyningerne, eller hvis en udbredt opfattelse af, at der er risiko for en afbrydelse af olieforsyningen, skaber stor ustabilitet på oliemarkederne.

De udpeger de organisationer, som får til opgave at gennemføre de foranstaltninger, der skal træffes i henhold til dette direktiv.

Artikel 11

1. Kommissionen træffer alle de foranstaltninger, der er nødvendige for gennemførelsen af dette direktiv. Den fastlægger bl.a.:
 - a) en definition af de kategorier af produkter, der er omhandlet i artikel 2 og 3,
 - b) metoderne til beregning af det interne forbrug og de nærmere bestemmelser for de lagerforpligtelser, der er nævnt i artikel 2, herunder hvordan medlemsstaternes egen olieproduktion skal indregnes i disse beregninger,
 - c) de nærmere bestemmelser for indsendelsen til Kommissionen af de statistiske oplysninger, som gør det muligt at overvåge, om medlemsstaterne opfylder de forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv.
2. Kommissionen vedtager de i stk. 1 nævnte foranstaltninger efter proceduren i artikel 9, stk. 2.

Artikel 12

1. Senest den 1. januar 2004 træffer Kommissionen de nødvendige foranstaltninger for at oprette et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning, som skal bistå med udarbejdelse og korrekt gennemførelse af Fællesskabets lovgivning for olieforsyning, overvåge dens anvendelse og hjælpe med at vurdere gældende foranstaltningers effektivitet og betydning for, hvordan det indre marked for olieprodukter fungerer. Kommissionen sørger for, at der stilles tilstrækkelige midler til rådighed for at sikre en effektiv overvågning i af de bestemmelser, der er fastsat i dette direktiv.
2. Det Europæiske Observationssystem for Olie- og Gasforsyning forestås af Kommissionen, der indkalder repræsentanter for medlemsstaterne og de berørte sektorer til møde. Det yder Kommissionen den nødvendige tekniske bistand til udarbejdelse og vurdering af foranstaltninger, der træffes i henhold til dette direktiv, og bidrager til en bedre viden om udviklingen på det indre marked og de internationale oliemarkeder og de kræfter, der styrer dem.
3. Det Europæiske Observationssystem for Olie- og Gasforsyning udfører følgende tekniske opgaver på olieområdet:
 - a) overvågning af, hvordan det indre marked og de internationale oliemarkeder fungerer,
 - b) medvirken til iværksættelse af et system for fysisk overvågning af den infrastruktur, både inden for og uden for Fællesskabet, der bidrager til olieforsyningssikkerheden,
 - c) overvågning af olieforsyningerne og de procedurer, der skal sikre olieforsyningen i krisesituationer,
 - d) undersøgelse af udviklingen af effektive anlægssikkerhedsforanstaltninger i oliesektoren

- e) overvågning af omfanget af sikkerhedslagrene af olie og olieprodukter og procedurene for deres anvendelse samt iværksættelsen af forbrugshæmmende foranstaltninger
- f) opbygning af et grundlag af objektive, pålidelige og sammenlignelige data til støtte for udførelsen af dets opgaver.

Artikel 13

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. januar 2004 og, for så vidt angår bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, og artikel 3, senest den 1. januar 2007. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 14

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 15

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand
[\[...\]](#)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden

BEGRUNDELSE

1. 1. BAGGRUND

1.1. Fuldførelsen af det indre marked for energi

Den Europæiske Union gør stadig fremskridt mod fuldførelsen af det indre marked for gas og elektricitet. EU er i færd med at skabe det største, integrerede og mest åbne regionale marked for gas og elektricitet i verden. Som det fremgår af grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed" (KOM (2000)769) vil denne markedsintegration bidrage til forsyningsikkerheden, dog under den forudsætning, at markederne virkelig integreres. Derfor fremhævede Det Europæiske Råd på sit møde i Barcelona den 15-16 marts 2002 betydningen af et effektivt, integreret energinet som rygraden i det indre derfor marked og en vigtig forudsætning for at sammenknytte de europæiske økonomier.

Markedsliberalisering og tilstrækkelig fysisk sammenknytning af markederne er dog ikke i sig selv nogen garanti for et flydende marked, som bygger på sikre gasforsyninger fra både interne og eksterne kilder. Det er derfor vigtigt, at de gennemgribende markedsændringer, som nu er i gang, og overgangen til et fuldstændigt åbent indre marked for energi suppleres med en gennemsigtig, utvetydig ny politik, der fastlægger de generelle rammer og tildeler de forskellige markedsdeltagere klare opgaver og et klart ansvar, når det gælder forsyningsikkerheden i den nye markedssammenhæng.

For at det indre marked for gas hele tiden kan fungere godt, er det også vigtigt at sikre, at der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at imødegå usædvanlige forsyningsituationer.

1.2. Gassens voksende betydning og importafhængighedens forventede vækst.

Naturgas er en stadig vigtigere energikilde i EU's brændselssammensætning. I 2000 tegnede naturgassen sig for ca. 24% af EU's samlede primærenergiforsyning mod 16% i 1985 og under 2% i 1960. Denne stigning fortsætter stadig, selv i tider med lav økonomisk vækst. I 2001 voksede det vesteuropæiske gasforbrug med 2,5%, især som følge af en betydelig forøgelse af kunderne i boligsektoren og af gasforbruget til elproduktionen.

Naturgassens har bevaret sin stilling som det foretrukne brændsel i EU's energiproduktion. Siden 1995 har gasfyrede kraftværker hvert år tegnet sig for 50-60% af nyinvesteringerne i EU's energiproduktion. Den mest bemærkelsesværdige udvikling i de sidste 10 år har været den voksende andel af kombinerede gas- og dampturbiner (KGDT), der skyldes et samspil mellem EF's ændrede holdning til gasfyrede kraftværker i begyndelsen af 1990'erne, den teknologiske udvikling, den forholdsvis konkurrencedygtige gas og hensyn til miljøet.

EU's behov for gas og elektricitet forventes at vokse betydeligt i de kommende 20 år. Både EU's gas- og elektricitetsbehov forventes at vokse med mere end 40% inden 2020, og en markedsandel for gas i EU's energiforsyning på op til 30% er realistisk. Den vigtigste årsag til den voksende gasefterspørgsel er elproduktionen. To tredjedele af den øgede gasefterspørgsel forventes at komme fra gasfyrede kraftværker og kraftvarmeværker. Den voksende afhængighed af gas til elproduktion rejser en række spørgsmål med hensyn til de to sektors stadig større gensidige afhængighed, ikke mindst hvad forsyningsikkerheden angår.

Europa er imidlertid i en forholdsvis heldig situation, når det gælder gasforsyning, idet dets egne gasreserver er betydelige, og 70-80% af verdens gasreserver ligger inden for det europæiske markeds økonomiske rækkevidde. Med iværksættelsen af EU's gasdirektiv til næste år bliver Norge en fuldt integreret del af det indre marked for gas. Den samlede EU/EØS gasproduktion forventes på grundlag af påviste og mulige gasreserver at vokse i de næste 10 år. I 2010 forventes det indre EU/EØS gasmarked at have en importafhængighed på indtil 25-30%. Et udvidet indre marked, som omfatter de 10 central- og østeuropæiske kandidatlande, forventes at have en importafhængighed på 35-40% i 2010.

Yderligere EU/EØS gasreserver vil sandsynligvis kunne mobiliseres inden 2010 og dermed bidrage yderligere til at fastholde EU/EØS' gasproduktion på samme niveau, så en større forøgelse af EU/EØS' afhængighed af gasimport udsættes. På grund af gasefterspørgselens forventede hurtige vækst og den indre EU/EØS gasproduktions gradvise udjævning og tilbagegang i tidens løb forventes EU/EØS imidlertid på længere sigt at blive mere og mere afhængig af importeret gas. På grundlag af de foreliggende prognoser fra Eurogas og Europa-Kommissionen og produktionsprognoserne for EU og Norge fra den internationale sammenslutning af olie- og gasproducenter (OGP) anslås EU15/EØS' importafhængighed at komme op på næsten 60% i 2020. For EU25/EØS kan den nå op på 65% i 2020. Ifølge OGP's seneste analyse kan disse tal imidlertid være lavere, hvis det antages, at mulige ressourceforøgelser, herunder "uopdagede reserver", kan udvikles, og de rigtige økonomiske betingelser er til stede.

På den anden side ville det egentlige EU (dvs. uden Norge) imidlertid have en betydelig større importafhængighed, og den ville i 2020 måske endda ligge helt oppe på tre fjerdedele for EU15.

Importafhængigheden varierer betydeligt for de forskellige medlemsstaters vedkommende. En række EU-medlemsstater er allerede helt afhængige af import, mens andre vil se deres importafhængighed vokse til næsten 100%.

På denne baggrund bliver Europas forsyningssikkerhed og fortsatte evne til at skaffe sig tilstrækkelige gasforsyninger naturligvis en prioritet. Fortsat forsyningssikkerhed er især afgørende for den energiproducerende sektor. Omkostningerne ved manglende forsyningssikkerhed kan være betydelige for et moderne samfund, således som Californiens elektricitetsforsyningskrise har vist. Det californiske samfunds omkostninger ved gentagne gange at gå i sort i januar 2001 er blevet anslået til 42 mia. USD eller ca. 3,4% af Californiens BNP.

En stadig gasforsyning er også vigtig for andre kundekategorier, ikke mindst små kunder uden mulighed for at stille om til alternative brændselsformer, således som mange større industrikunder kan, f.eks. ved at lukke for gasforsyningen og benytte olie som reservebrændsel.

Grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed" (KOM(2000)769) foreslog derfor, at Den Europæiske Union for at udbygge og forny sin brændselsoplagringspolitik skulle overveje *"at gøre det muligt at udvide lagermekanismen [for olie] til også at omfatte naturgas EU må ikke blive al for sårbar som følge af en for stor afhængighed af eksterne tilførsler"*.

I sin meddelelse "EU's gasforsyningssikkerhed" (KOM(1999)571 endelig) erklærede Kommissionen, at den regelmæssigt ville aflægge rapport til Rådet og Europa-Parlamentet om EU's gasforsyningssituation, og hvis det er påkrævet vil den *"fremsætte forslag til at styrke*

EU's gasforsyningssikkerhed og videreudvikle de fælles rammer for EU's gasforsyningssikkerhed".

1.3. EU's indre marked for naturgas og forsyningssikkerheden

At fuldføre det indre marked for naturgas og sikre forsyningerne er forenelige målsætninger. Det er indlysende, at et velfungerende indre marked for gas forudsætter forsyninger, som er tilstrækkeligt sikre fra diversificerede forsyningskilder. Et væsentligt led i oprettelsen af det indre marked for gas er derfor at sikre gasforsyningerne under de nye markedsvilkår.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas har leveret yderst betydningsfulde bidrag til oprettelsen af det indre marked for gas. Allerede i direktivet havde man erkendt forsyningssikkerhedens betydning for det indre marked. Derfor giver det medlemsstaterne mulighed for at pålægge naturgasvirksomhederne forpligtelser til offentlig tjeneste af hensyn til forsyningssikkerheden.

At oprette og udvikle et indre marked for naturgas vil uundgåeligt medføre, at medlemsstaterne bliver stadig mere afhængige af hinanden, når det gælder forsyningssikkerhed. Hvis en enkelt medlemsstat undlader at indføre fyldestgørende foranstaltninger, kan det derfor få alvorlige følger for det indre markeds funktion i hele Den Europæiske Union. Skal det indre marked fungere, er det derfor nødvendigt at sikre et mindstemål af harmonisering mellem de enkelte medlemsstaters gasforsyningspolitik for at undgå forvridninger på markedet og sikre et velfungerende indre gasmarked på lige markedsvilkår.

For at EU's indre marked for gas kan være funktionsdueligt, skal det nødvendigvis være flydende. Foranstaltninger, der fremmer dette forhold, f.eks. spotmarkeder, tilskyndelser til nye gasforsyninger fra interne og eksterne kilder og godkendelsesprocedurer for oplagrings og LNG-faciliteter, som udelukker forskelsbehandling, bør i fuldt omfang indgå blandt de forsyningssikkerhedspolitiske hensyn, der tages under konkurrenceprægede markedsvilkår.

2. DET EUROPÆISKE GASMARKEDE UNDER OMDANNELSE - KLARE REGLER FOR FORSYNINGSSIKKERHEDEN ER VIGTIGE SOM EN INTEGRERENDE DEL AF MARKEDET

Den europæiske gasindustri har med held sørget for forsyningssikkerheden på et stadigt voksende europæisk gasmarked i de sidste fire årtier. Det europæiske gasmarked er imidlertid i disse år under hastig forandring, og de traditionelle markedsdeltageres rolle ændrer sig også.

Opgaven med at planlægge og udvikle gasnettet, så det kunne opfylde gassikkerhedsmålsætningerne (som ofte er blevet opstillet af gasindustrien selv), har hidtil været ret ligetil, da de dominerende leverandører selv forestod alle infrastrukturforskrifterne, oversigterne over gasforsyningen og efterspørgslen, de nødvendige oplysninger og andre midler, hvormed denne planlægning skulle udføres. Desuden var direkte statsindgreb mindre nødvendige, da de nationale gasselskaber, der var ansvarlige for forsyningssikkerheden, i mange tilfælde var helt eller delvist offentligt ejet. Det er derfor kun få medlemsstater, der hidtil har beskæftiget sig direkte med gasforsyningssikkerhedspolitik.

¹ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

På det nye, liberaliserede gasmarked er det imidlertid ikke nødvendigvis en enkelt deltager, der får det overordnede ansvar for den nationale gasforsyningsikkerhed på kortere og længere sigt, da industrien er under omlægning, de nationale markeder integreres, nye markedsdeltagere dukker op, og konkurrencen udvikles. Skønt gasforsyningsikkerheden er en integrerende del af det indre marked for gas, skal forsyningsikkerhedspolitikken og forsyningsikkerhedsprocedurerne revurderes og omformes i en ny sammenhæng, som tegner en ganske anden situation. På et konkurrencepræget marked er det ikke sikkert, at gasleverandørerne vil give forsyningsikkerheden den strategiske prioritet. Gasselskabernes vigtigste målsætning og første opgave bliver deres egen konkurrencedygtighed. Forsyningsikkerheden kan derfor ikke overlades til industrien alene, og medlemsstaterne er nødt til at sikre, at samtlige markedsdeltagere træffer et minimum af foranstaltninger for at sørge for forsyningsikkerheden. Forsyningsikkerhedsforanstaltninger kan desuden være bekostelige, og det er derfor ikke utænkeligt, at nogle virksomheder vil undlade at træffe dem for at spare udgifterne, medmindre der findes vedtagne minimumsstandards.

Det er derfor et vigtigt led i markedsliberaliseringen, at medlemsstaterne indfører foranstaltninger, der pålægger industrien at opfylde minimumsstandards. At oprette et indre marked er ikke blot at give forbrugerne valgfrihed, men også at sikre et højt forsyningsniveau, og det forudsætter først og fremmest forsyningsikkerhed. Det nuværende gasdirektiv (98/30/EF) giver derfor medlemsstaterne ret til at betragte forsyningsikkerheden som en samfundsforpligtelse. Bestemmelser for forsyningsikkerheden er ikke en følge af det indre marked, men et centralt led i det. Uden fælles rammebestemmelser, som opstiller harmoniserede minimumsstandards for forpligtelsen til at sørge for forsyningsikkerhed, er der en reel risiko for markedsforvridninger.

Forsyningsikkerhed og konkurrence er forenelige målsætninger, og gasforsyningsikkerheden på EU's indre marked for gas kan forøges, hvis gasselskaberne planlægger den fornuftigt i samarbejde med de ansvarlige myndigheder. Et passende, men fyldestgørende mål af forsyningsikkerhed vil bidrage til det indre markeds funktionsduelighed. I forbindelse med overgangen til den nye markedsordning er det naturligvis særlig vigtigt at fastsætte de nye regler klart og fortsat sikre et højt gasforsyningsniveau i praksis.

Ifølge artikel 24 i direktiv 98/30/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas kan medlemsstaterne træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger i tilfælde af en pludselig krise på energimarkedet. Disse foranstaltninger må imidlertid ikke forstyrre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, og ikke hæmme konkurrencen mere end højst nødvendigt. Foranstaltningerne skal meddeles de øvrige medlemsstater og Kommissionen, som kan beslutte, at den pågældende medlemsstat skal ændre eller ophæve dem, hvis de forvrider konkurrencen eller påvirker samhandelen på en måde, der strider mod den fælles interesse. Det er nødvendigt at udbygge disse foranstaltninger ved at fastsætte minimumsgrænser for, hvad de enkelte medlemsstater kan foretage sig, så det indre markeds krav opfyldes.

Der er således et klart behov for, at sådanne kriseforanstaltninger fastlægges og vedtages på forhånd, i stedet for at medlemsstaterne selv udarbejder dem, hvis der pludselig opstår en krise.

Den europæiske gasindustri, herunder både GTE (de europæiske transmissionssystemoperatørers sammenslutning) og Eurogas har understreget behovet for, at de enkelte markedsdeltageres opgaver og ansvar, når det gælder forsyningsikkerheden

fastlægges klart². På et marked i hastig forandring er det yderst vigtigt, at enhver usikkerhed omkring ansvaret for forsyningssikkerheden undgås. Manglende klarhed omkring forsyningssikkerheden vil i sig selv øge risikoen for forsyningskriser.

Det overordnede ansvar for at fastlægge disse opgaver og dette ansvar inden for det indre markeds lovgivningsmæssige og markedsmæssige rammer ligger hos medlemsstaterne.

Mens det driftsmæssige ansvar stadig skal ligge hos gasindustrien, har medlemsstaternes regeringer og Fællesskabet således en vigtig samordnings- og bistandsopgave. Regeringens opgave bliver at sikre, at markedet fungerer effektivt og giver pålidelige signaler, som deltagerne kan fortolke og indrette sig efter, samtidig med at de fastholder et passende mål af forsyningssikkerhed. Fællesskabets opgave bliver at overvåge udførelsen af den nye forsyningssikkerhedspolitik og sikre, at den er i overensstemmelse med de krav, der stilles af et velfungerende indre marked.

På det femte møde i det europæiske gasreguleringsforum, som fandt sted i februar 2002, mødtes Kommissionen, de nationale lovgivningsmyndigheder, medlemsstaterne og gasmarkedets berørte parter og vedtog en række henstillinger til "retningslinjer for god praksis" i forbindelse med adgang for andre. Retningslinjerne indeholder de første skridt til klarlæggelse af, hvilken rolle og hvilket ansvar der skal tillægges gastransportens hovedparter, det gælder ikke mindst transmissionssystemoperatørerne (TSO) og netbrugerne. Forummets deltagere var desuden enige om følgende³:

"I det indre gasmarkeds nye lovgivnings- og markedsmiljø, som præges af en lang række forskellige markedsdeltagere og regnskabsmæssig adskillelse af integrerede gasselskaber, kan forsyningssikkerheden ikke længere anses for at være en enkelt parts ansvar.

Mellem de offentlige myndigheder og de forskellige markedsdeltagere, herunder transportørerne og TSO, skal en række nye led i ansvaret for forsyningssikkerhed og infrastrukturplanlægning derfor kædes sammen for at skabe sikkerhed på dette område. Forpligtelserne må fordeles klart på de forskellige deltagere i overensstemmelse med deres rolle.

I denne forbindelse er det medlemsstaternes opgave at fastsætte forsyningssikkerhedsstandarder inden for offentlige, politiske rammer. Inden for disse rammer kan det overlades til markedet og industrien at finde de bedste løsninger på, hvordan disse standarder skal opfyldes."

Gasforsyningssikkerheden er imidlertid ikke blot et spørgsmål om dagligt at afveje udbud og efterspørgsel på et konkurrencepræget marked. Den har også strategiske langtidsperspektiver.

I betragtning af det foregående og af overgangen til et fuldt funktionsdygtigt og integreret indre marked for gas bør medlemsstaterne derfor på grundlag af deres gasmarkeds karakter og struktur overvåge og sikre, at gasforsyningssikkerhedspolitikken tilpasses det nye markedsmiljø og på hensigtsmæssig måde omsættes til utvetydige opgaver, driftsansvar, sikkerhedskriterier og kriseprocedurer for alle gassektorens deltagere inden for de nye lovgivningsrammer. Desuden er dette vigtigt for at undgå, at forskellige holdninger til forsyningssikkerheden bliver en hindring for adgang og grænseoverskridende handel og

² GTE, bl.a. i "GTE Position Paper" af 15. juni 2001. Eurogas bl. a. i "Response of Eurogas to the DG TREN Strategy Paper" af 19. marts 2001.

³ "Konklusioner fra det europæiske gasreguleringsforums 5. møde i Madrid den 7.-8. februar 2002".

hæmmer det indre gasmarkeds realisering og funktionsduelighed. Det er dog også vigtigt at sikre, at de nye rammebestemmelser og procedurer gennemføres på en måde, der ikke skaber betydelige vanskeligheder for selskaber med små markedsandele og nye markedsdeltagere.

3. BETYDNINGEN AF OPLAGRING

Produktionen af gas og transporten af den over store afstande er stærkt kapitalkrævende. Da gas har en langt lavere energitæthed end f.eks. olie, er transportomkostningerne pr. energienhed langt højere for gas end for olie og udgør en betydelig del af den samlede slutforbrugerpris på gas. Størstedelen af den produktion fra fjerntliggende felter, som føres gennem fjertransportgasledninger, drives derfor i praksis med en høj udnyttelsesgrad i en forholdsvis konstant strøm. Da gasefterspørgslen imidlertid svinger betydeligt i årets løb, er der store forskelle på udbud og efterspørgsel.

For at opnå de bedste resultater benytter man sig derfor af gasoplagringsanlæg (enten i tømte underjordiske felter, vandførende lag eller salthuler eller over jorden i LNG-spidskapacitetsanlæg), helst tæt på efterspørgselscentrene, så det uundgåelige misforhold mellem udbud og efterspørgsel kan udlignes, og gasforsyningens enhedsomkostninger sænkes. Hvis der ingen gaslagre fandtes, skulle både produktions- og transportkapaciteten indrettes, så den maksimale daglige efterspørgsel kunne tilfredsstilles, og ville derfor det meste af tiden have en betydelig overkapacitet.

Underjordisk gasoplagring spiller derfor en afgørende rolle i EU's gasforsyning, både under normale forhold og under forsyningskriser, og der er både økonomiske og strategiske grunde til at anbringe gaslagrene tæt på markedet. Gasselskaberne søger derfor i den udstrækning, geologien og økonomien tillader det, at sprede oplagringsanlæggene mest muligt og anbringe dem så tæt på efterspørgselscentrene som muligt, dvs. helst ikke alt for langt fra de store byer.

Den underjordiske oplagring har således flere formål, heriblandt:

- at være en strategisk reserve for forsyningssikkerheden i tilfælde af forstyrrelser (benyttes især i medlemsstater, som er stærkt afhængige af gas, der importeres fra lande uden for EU)
- at udligne sæsonbetinget belastning, så maksimal efterspørgsel kan tilfredsstilles (den gas, der pumpes i lageret i løbet af foråret og sommeren hentes typisk ud fra oktober/november til februar/marts)
- at opnå daglig balance
- at foretage arbitrage med gaspriserne, dvs. til forretningsmæssig udnyttelse af svingninger i gaspriserne, f.eks. omkring de tidspunkter, hvor gaspriserne genberegnes (f.eks. ved begyndelsen af hvert kvartal) og mere almindeligt som kommercielt middel på liberaliserede markeder (især i UK). Da gaspriserne på et konkurrencepræget gasmarked i stigende grad forventes at afspejle udbud og efterspørgsel, kan prisbevægelserne og prissvingningerne forventes at følge nye mønstre. Det må under disse omstændigheder antages, at der i tilfælde af høje priser vil blive frigivet gas fra lagrene, som således begrænser prisbevægelserne
- at sikre den bedst mulige udnyttelse af systemet, herunder fremme af swap-arrangementer

- at støtte transmissionen, så lokal kapacitetsmangel eller kritisk belastning afhjælpes.

Mens oplagingskravene og markedsdeltagernes ønske om at afholde oplagingsomkostningerne kan ændre sig på kort sigt, forventes oplagingsanlæggene i almindelighed at få større betydning med tiden, fordi gasefterspørgslen og importafhængigheden i EU vokser, og der derfor bliver behov for øget oplagring af hensyn til forsyningssikkerheden. Desuden vil der blive større behov for oplagring for at kunne udligne belastningen, og fordi den voksende importafhængighed og den hjemlige produktions aftagende fleksibilitet kræver det.

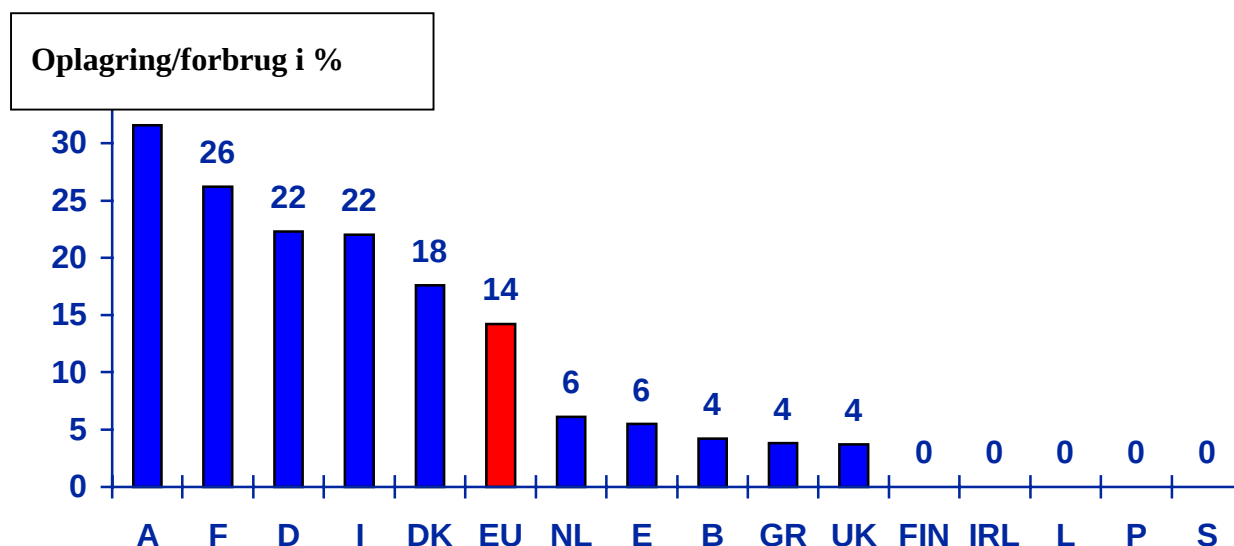
At der findes oplagingskapacitet og tilsvarende alternative fleksibilitetsordninger som integrerende led i det samlede gasforsyningssystem er afgørende for, at systemet kan fungere effektivt. At sørge for, at andre uden forskelsbehandling får adgang til oplagring er derfor vigtigt, både for at det indre marked kan fungere og af hensyn til forsyningssikkerheden. Erfaringerne fra andre dele af verden viser desuden, at det kan forventes, at det indre markeds udvikling vil give lageranlæggenes ejere nye forretningsmuligheder. Det er derfor vigtigt, at Den Europæiske Union er forberedt på at tage denne udfordring op ved at sikre tilstrækkelig udvikling og tilstedeværelse af oplagingskapacitet.

Fællesskabet bør derfor også lægge stor vægt på at støtte udvikling af gasoplagring i forbindelse med TEN-energiprogrammet.

Udvikling af et fuldt funktionsdygtigt og likvidt indre marked for gas, hvor der efterhånden opstår spotmarkeder, vil kunne bidrage til forsyningssikkerheden. De nationale sikkerhedsordninger og gasoplagingskrav bør være i overensstemmelse med og ikke hæmme, men støtte udviklingen af et konkurrencepræget indre marked for gas. Her er lige adgang til oplagring særlig vigtig.

Samlet oversigt over oplagingskravene i medlemsstaterne

Diagrammet viser oplagingskapaciteten i procent af det årlige gasforbrug.

Diagrammet viser klart, hvordan den underjordiske gasoplagring har forskellig betydning i de forskellige medlemsstater, og hvordan den helt mangler i nogle medlemsstater. EU's gasoplagingskapacitet svarer i gennemsnit til ca. 50 dages gasforbrug (eller 14% af det samlede forbrug). Østrig har lager til 115 dages gennemsnitsbehov, Frankrig til 95 dage,

Tyskland og Italien til ca. 80 og Danmark til ca. 65 dage. UK, Grækenland, Belgien, Spanien og Nederlandene har lager til ca. 10-20 dages gennemsnitligt gasforbrug, mens de øvrige medlemsstater ikke har nogen oplagringsskapacitet. I nogle medlemsstater er de geologiske betingelser for anlæggelse af nye underjordiske gasoplagringsanlæg begrænsede eller slet ikke til stede. Nogle medlemsstater benytter sig derfor af oplagrings- eller bistandstjenester i andre medlemsstater. Normalt vil det ikke være den bedste løsning - selv om det kan være nødvendigt - at dække et lagerbehov i et bestemt område ved hjælp af fjerntliggende oplagringsanlæg. For både at styrke den indre solidaritet i EU og samarbejdet med eksterne leverandører, kan der være bestemte projekter for lagerudvikling i Europa, som er af fælles interesse og fortjener nærmere undersøgelse.

4. BETYDNINGEN AF LANGTIDSKONTRAKTER OG LIKVIDE GASMARKEDER

Langtids Take-or-Pay kontrakter har spillet en betydelig rolle for det europæiske gasmarkeds opbygning og udvikling. Især tidligere har investeringer i gasforsyningssektoren som regel bygget på, at de europæiske gasselskaber indgik langtidskontrakter.

Langtidskontrakter giver eksterne leverandører stabile forhold og styrker deres evne til at fortsætte med at udvikle kapitalintensive gasforsyningsprojekter i stor skala. Langtidskontrakter kan også på mellemlangt sigt fremme spredningen af EU's gasforsyning og medvirke til at bringe nye gaskilder på markedet og således øge konkurrencen på forsyningsiden.

Kommissionen mener, at de vilkår, der er skabt på det indre energimarked, vil sikre sådanne kontraktors fortsatte eksistens og bidrage til at opretholde forsynings sikkerheden på det indre gasmarked på en hensigtsmæssig måde. Det er helt klart, at EU's gasselskaber som en del af deres generelle kontraktportefølje fortsat vil opfylde deres gasbehov gennem sådanne forsyningskontrakter på et konkurrencepræget marked.

Selv om den usandsynlige og uforudselig situation skulle opstå, at langtidskontrakterne, hvis betydning for EU's forsynings sikkerhed er en kendsgerning (og de vil sikkert fortsat være nødvendige som støtte til finansieringen af nye store gasforsyningsprojekter som Stockmanfeltet) blev utilstrækkelige, er det ikke desto mindre formålstjenligt, at der skabes et sikkerhedsnet. Det er også vigtigt, at langtidskontrakterne ikke hæmmer konkurrencen, hverken ved at indeholde direkte restriktive betingelser eller ved i væsentlig grad at virke markedsbegrænsende. Desuden er det vigtigt at langfristede Take-or-Pay kontrakter udvikles og tilpasses det nye gasmarkeds vilkår.

På den anden side er det vigtigt at sikre, at der udvikles tilstrækkelige likvide gasforsyninger, således at det indre marked kan fungere ordentligt og konkurrencepræget og også skabe de nødvendige forudsætninger for, at gasselskaberne kan have en velafbalanceret kontraktportefølje.

Det fører ikke blot til udvikling af spotmarkeder i hele EU - der kan give sikkerhed for, at producenter, leverandører eller kunder, som har solgt eller købt gas på langtidsvilkår, kan sælge gassen til den gældende spotmarkedspris, hvis de ikke kan finde direkte afsætning for den på markedet - men har også betydning for medlemsstaternes vedtagelse af programmer for frigivelse af gas, hvis eller når det bliver nødvendigt.

Der er gjort store fremskridt med at udvikle likvide gasforsyninger i de senere år, især i Det Forenede Kongerige og det nordvestlige Europa, hvor der findes handelscentre eller sådanne

er under udvikling. I visse lande er der gennemført programmer for frigivelse af gas, hvilket bidrager til at nye aktører er kommet ind på markedet. Endvidere har Kommissionen grebet ind i gassektoren som led i konkurrencereglerne, f.eks. GFU-sagen, hvilket også har bidraget til forøgelse af likvide forsyninger. Det er Kommissionens opfattelse, at denne proces vil og bør fortsætte. Men der skal sørges for et sikkerhedsnet, hvis en sådan udvikling ikke sker.

5. DEN NUVÆRENDE FORSYNINGSSIKKERHEDSPOLITIK I MEDLEMSSTATERNE

Det er vigtigt at nævne, at gasforsyningssituationen varierer betydeligt fra den ene medlemsstat til den anden, da naturressourcerne, de geologiske forhold og markedsvilkårene er forskellige. Medlemsstaternes forsyningssituation er forskellig, både når det gælder indenlandsk gasproduktion, gassens betydning for den samlede energibalance, afhængigheden af gasforsyninger udefra, muligheden for underjordisk oplagring, sammenkoblingsniveauet og andre forhold.

Medlemsstaterne og deres gasindustri griber derfor også forsyningssikkerheden forskelligt an, afhængigt af de enkelte landes forhold, markedsvilkår og tekniske muligheder samt de dermed forbundne omkostninger.

På grund af denne forskelligartede situation benytter den europæiske gasindustri et samspil af forskellige midler og procedurer på forsynings- og efterspørgselssiden, når den skal reagere på kortvarige forsyningsvanskeligheder. Disse omfatter system- og udbudsflexibilitet, oplagring og afbrydelige kunder. Gasselskaberne kan ved hjælp af de midler, der står til deres rådighed, sikre, at gasefterspørgslen og gasudbuddet svarer til hinanden på et givet tidspunkt f.eks. i løbet af en bestemt årstid og fra dag til dag, og at krisesituationer kan imødegås.

For at kunne opfylde kundernes behov skal gasforsyningssystemet naturligvis være indrettet sådan, at det kan opfylde den samlede maksimale efterspørgsel. Gasforsyningssystemerne er ofte indrettet, så de kan opfylde den maksimale efterspørgsel på den koldeste dag, som statistisk set optræder f.eks. en gang hvert 20. år, og i den koldeste vinter, der statistisk set forekommer en gang hvert 50. år.

En række medlemsstater og store gasselskaber har i nogen grad fastlagt de betingelser, som etablerede og nye deltagere på markedet skal opfylde, når det gælder forsyningssikkerhed eller oplagringsskapacitet:

- I Italien f.eks. skal nye markedsdeltagere, der importerer gas til det italienske marked fra lande uden for EU, være i besiddelse af gaslagre, som svarer til 10% af den årlige forsyning.
- I Spanien må gasforsyningens samlede afhængighed af en enkelt ekstern forsyningskilde ikke overskride 60%, og gasleverandørerne er forpligtet til at råde over gasreserver til mindst 35 dages forsyninger.
- I UK er standarderne for forsyningssikkerhed fastsat, så efterspørgslen på den maksimale efterspørgselsdag "en gang hvert 20. år" og i den koldeste vintersæson "en gang hvert 50. år" kan opfyldes. Lignende standarder benyttes i Nederlandene, Frankrig og andre medlemsstater.
- Det franske gassystem er også blevet indrettet, så det (især ved hjælp af strategiske gaslagre) kan modstå afbrydelse af den største forsyningskilde i op til et helt år.

- I Danmark har det integrerede gasselskab indrettet sin reserve- og oplagringskapacitet, så det ved afbrydelse af en af de to offshore gasledninger, der forsyner Danmark med gas, stadig kan forsyne markedet, som ikke kan stille om til andre brændselsformer og derfor er uafbrydeligt.

6. **EFFEKTIVE ORDNINGER ER NØDVENDIGE FOR AT IMØDEGÅ USÆDVANLIGE FORSYNINGSSITUATIONER**

Mens det fremgår, at en række medlemsstater bygger deres gasforsyningssikkerhed på rådighed over gasforsyningskilder til en kombination af ekstreme vejrforhold og "n-1", hvis en af forsyningskilderne svigter, er der manglende gennemsigthed, når det gælder den nationale forsyningssikkerhedspolitik, som i mange tilfælde ikke forekommer tilstrækkelig fastlagt og formuleret og ikke afspejler de markedsændringer, der finder sted. **At forbedre samordningen både på nationalt plan og EU-plan og forbedre gennemsigtheden i forbindelse hermed skal derfor have førsteprioritet.**

Trods de forskellige forsyningssituationer i medlemsstaterne betyder den struktur, der præger gasforsyningen til EU ofte, at den største forsyningsrisiko for den enkelte medlemsstat er en fælles risiko, som deles med andre lande. Risikoen for afbrydelse af gasforsyningerne til Europa fra en af de vigtigste leverandører vil f.eks. få alvorlige følger i en række forskellige medlemsstater. I en sådan situation **vil kun en samordnet indsats for at imødegå afbrydelsen være tilstrækkelig. Herved får de foranstaltninger, der skal forhindre eller afbøde en alvorlig gasforsyningskrise, en fælles EU-dimension, og der kræves solidaritet på EU-plan for at begrænse de negative følger mest muligt.**

I betragtning af den øgede markedsintegration på det indre marked for gas og den gensidige europæiske afhængighed (det "svageste led" i sikkerhedssystemet kan påvirke sikkerheden på andre dele af det indre marked for gas) og for at sikre et ligevægtigt, gennemsigtigt og sammenhængende risikodelingssystem må der indføres tilstrækkelige, effektive europæiske ordninger for sikring af forsyningerne og for samordning og indgreb på EU-plan i tilfælde af usædvanlige forsyningssituationer for at sikre det indre markeds funktionsduelighed.

Når dette skal ske, er det vigtigt, at der tages hensyn til medlemsstaternes forskellige forsyningssituation, og at den europæiske gasindustri bevarer det driftsmæssige ansvar for gennemførelsen af de nødvendige foranstaltninger.

Fællesskabets foreslåede nye bestemmelser om gas har, når det gælder forsyningssikkerheden, det samme sigte som forslaget om olielagre. Der indføres hermed strenge kvantitative krav for forsyningssikkerhedsstandarder og fastlægges, hvordan disse standarder skal overholdes. Især kræves det af medlemsstaterne, at de skal fastlægge og offentliggøre, hvordan de garanterer forsyninger til uafbrydelige kunder, dvs. at kunder, der ikke straks kan omstille til alternative brændsler, sikres fortsatte forsyninger i 60 dage, hvis der indtræder en afbrydelse fra den største forsyningskilde til det pågældende marked. Lignende bestemmelser gælder for ekstreme vejrforhold med usædvanlig stor efterspørgsel, hvor forsyningerne til kunderne skal sikres i hele den pågældende usædvanlige efterspørgselsperiode.

Da der er stor forskel på gas- og oliemarkedet, svarer disse foranstaltninger i realiteten til forpligtelsen til at opretholde minimale olielagre. De nye bestemmelser indeholder dog ikke på dette stadium krav om, at medlemsstaterne skal opbygge minimale gaslagre for at kunne sikre forsyningerne, således som det er tilfældet for oliens vedkommende. Det er fordi, ikke alle medlemsstater har de samme geologiske betingelser for underjordisk oplagring, og der i nogle lande slet ikke findes egnede oplagringsmuligheder. De enkelte lande er derfor nødt til at opfylde forpligtelsen til at kunne dække 60 dages forbrug og maksimal efterspørgsel, ved

hjælp af forskellige midler, f.eks. oplagring (i eller uden for det pågældende land), produktionsfleksibilitetsordninger, udnyttelse af ledningernes lagerkapacitet og andre foranstaltninger.

Selv om de forskellige geologiske betingelser og de betydelige fordele ved, at lageret befinder sig tæt på efterspørgselsstedet (så de øgede omkostninger ved at være henvist til fjerntliggende lagre undgås), betyder, at et juridisk bindende krav til hver enkelt medlemsstat om en minimal oplagring ikke på nuværende tidspunkt ville være hensigtsmæssig, må og skal oplagring spille en vigtig rolle i medlemsstaternes forsyningssikkerhedspolitik. Forslaget pålægger derfor samtlige medlemsstater at offentliggøre vejledende, kvantitative målsætninger for oplagringens fremtidige bidrag til opfyldelsen af deres forsyningssikkerhedsstandarder.

Endelig er det vigtigt at understrege, at der i betragtning af den forskellige adgang til oplagringsmuligheder i medlemsstaterne er behov for at sikre solidaritet og grænseoverskridende samarbejde i Fællesskabet og derfor må være forskelsløs adgang til den underjordiske oplagringskapacitet, således som det fremhæves i Kommissionens forslag af marts 2001 til et direktiv om ændring af direktiv 96/92/EF og 98/30/EF om fælles regler for henholdsvis det indre marked for elektricitet og det indre marked for naturgas.

Ud fra en mere generel betragtning er det absolut nødvendigt, at medlemsstaterne hver især opstiller og følger en forsyningssikkerhedspolitik, som kan forenes med et fuldt funktionsdygtigt indre marked for gas og bidrager til dets gennemførelse. Det er især vigtigt, at denne forsyningssikkerhedspolitik ikke indebærer forskelsbehandling og ikke hindrer nye deltagere i at få adgang til markedet.

7. TEKNISK EKSPERTISE TIL STØTTE FOR FORANSTALTNINGERNES GENNEMFØRELSE

Oprettelsen af det indre marked for energi er en gradvis og meget indviklet proces, ikke mindst når det gælder gennemførelsen af tekniske regler. Det er derfor vigtigt at sikre, at den nye rammelovgivning anvendes effektivt og ensartet af alle markedets deltagere på vilkår, som udelukker forskelsbehandling og sikrer virksomhedernes konkurrenceevne.

De forskellige faser i udviklingen af det indre marked for gas og elektricitet bør derfor ledsages af foranstaltninger, der gør det muligt at samle de nationale lovgivningsmyndigheder, medlemsstaterne, markedsdeltagerne og Kommissionen i tekniske arbejdsgrupper. Disse arbejdsgrupper skal på deres møder finde frem til de mest hensigtsmæssige foranstaltninger for at gennemføre liberaliseringen af gas- og elektricitetsmarkedet og regelmæssigt give Kommissionen tekniske anbefalinger.

På samme måde vil Fællesskabets nye rammebestemmelser, der indføres for at øge gasforsyningssikkerheden, hænge sammen med det indre marked for energi og derfor stille komplicerede tekniske opgaver, som skal udføres og løses. Det vil især komme til at dreje sig om overvågning af udviklingen på de internationale markeder og vurdering af deres indflydelse på forsyningssikkerheden. De gældende foranstaltningers effektivitet vil hele tiden skulle vurderes. I denne sammenhæng vil foranstaltninger, der tager sigte på gasforsyningssikkerheden, herunder beholdningen i medlemsstaternes gaslagre, skulle overvåges. For at disse opgaver kan udføres, er objektive, pålidelige og sammenlignelige data nødvendige.

I tilfælde af energikrise kan Europa-Kommissionen rette henstilling til medlemsstaterne om at tage passende forholdsregler eller kan ved beslutning pålægge medlemsstaterne at træffe nærmere bestemte foranstaltninger. Virkningerne af disse foranstaltninger skal vurderes.

Det er derfor vigtigt, at der under Kommissionen oprettes et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning, hvor den nødvendige ekspertise kan samles for at tage stilling til de yderst tekniske problemer, disse opgaver indebærer. Det skal under Kommissionens forsæde yde teknisk, videnskabelig og højt kvalificeret sagkyndig bistand for at medvirke til korrekt anvendelse af Fællesskabets lovgivning for gasforsyning.

Det europæiske observationssystem skal forestås af Kommissionen, som indkalder medlemsstaternes og de pågældende sektors repræsentanter til møde.

8. KONKLUSION

På baggrund af det foregående kan det konkluderes, at gasforsyningssikkerhedens strategiske betydning for Den Europæiske Union ikke vil blive mindre. Tværtimod. I betragtning af efterspørgsels- og udbudsudsigterne for gas til EU og i betragtning af de hastige ændringer, virkeliggørelsen af det indre marked for gas fører med sig, er der grund til at foretage en samordnet indsats for at sikre gasforsyningerne og dermed supplere de øvrige foranstaltninger, der træffes for at virkeliggøre EU's indre marked for energi. Forsyningssikkerhedspolitikken skal på et konkurrencebaseret marked bygge på en klart defineret politik, som udelukker forskelsbehandling, og et klart defineret driftsansvar. Der skal også sørges for hensigtsmæssige overvågnings- og sikringsordninger og fyldestgørende kriseforanstaltninger, som holdes under tilsyn på nationalt plan og fællesskabsplan.

Kommissionen forelægger derfor følgende direktivforslag om foranstaltninger for EU's gasforsyningssikkerhed. Disse foranstaltninger skal sikre, at EU's indre marked for gas er funktionsdueligt ved at sørge for gasforsyningssikkerheden på konkurrencemæssige markedsvilkår. I tilfælde af krise skal de sikre, at der i Fællesskabet er den nødvendige solidaritet og det nødvendige samarbejde til effektivt at kunne imødegå svingninger på energimarkedet og dermed sørge for, at det indre marked fungerer godt. Traktatens artikel 95 er derfor det korrekte grundlag for et direktivforslag.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen⁴,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁵,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget⁶,

efter proceduren i traktatens artikel 251⁷, o

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas⁸ har leveret yderst betydningsfulde bidrag til oprettelsen af det indre marked for gas. Direktiv 98/30/EF giver medlemsstaterne mulighed for at pålægge naturgasvirksomhederne forpligtelser til offentlig tjeneste, bl. a. af hensyn til forsyningssikkerheden.
- (2) Det Europæiske Råd nåede på sit møde i Barcelona til enighed om hurtigt at få vedtaget de stadig ventende forslag om fuldførelse af det indre marked for gas og elektricitet. Fuldførelsen af det indre marked for gas vil ændre markedsvilkårene betydeligt og skal suppleres med fælles regler med henblik på forsyningssikkerheden og en dertil egnet politik.
- (3) Stor forsyningssikkerhed er en afgørende forudsætning for, at det indre marked for gas kan fungere godt. Med henblik på fuldførelsen af det indre marked for gas og derved sikre lige markedsvilkår er det nødvendigt, at forsyningssikkerheden behandles med et mindstemål af ensartethed for at undgå markedsforvridninger.
- (4) Gas bliver et stadig vigtigere led i EU's energiforsyning. På grund af gassens voksende betydning får det stadig større strategisk betydning at sikre et funktionsdueligt indre marked for gas i EU ved at sikre gasforsyningerne.

⁴ EFT C [...], [...], s. [...].

⁵ EFT C [...], [...], s. [...].

⁶ EFT C [...], [...], s. [...].

⁷ EFT C [...], [...], s. [...].

⁸ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

- (5) Et konkurrencepræget indre EU-marked for gas forudsætter en gennemsigtig forsyningssikkerhedspolitik, som udelukker forskelsbehandling og er forenelig med et sådant markeds krav. For at sikre det indre markeds funktionsduelighed og opretholde gasforsyningssikkerheden er af afgørende betydning at få fastlagt de forskellige markedsdeltageres opgaver og ansvar klart, samtidig med at der ikke skabes hindringer for nye markedsdeltagere eller betydelige vanskeligheder for selskaber med små markedsandele.
- (6) Som det fremgår af grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed", forventes Den Europæiske Union på længere sigt at blive mere og mere afhængig af gas, som importeres fra forsyningskilder uden for EU.
- (7) For at kunne tilfredsstille den voksende gasefterspørgsel og for - som en forudsætning for at der kan komme konkurrence på det indre gasmarked - at sprede gasforsyningerne må EU i de kommende årtier skaffe sig betydelig større gasmængder, hvoraf nogle vil komme fra fjerntliggende kilder og skal transporteres over store afstande.
- (8) Den Europæiske Union og gasleverandør- og gastransitlandene har en stærk fælles interesse i at sikre fortsat investering i gasforsyningsinfrastrukturen.
- (9) Langtidskontrakter har spillet en vigtig rolle i Europas gasforsyning og forventes fortsat at gøre det. Selv om omfanget af langtidskontrakter er mere end tilfredsstillende på fællesskabsplan, forventes de fortsat at ville være et væsentligt bidrag til gasforsyningerne i almindelighed, fordi selskaberne vedbliver med at inkludere sådanne kontrakter deres generelle kontraktportefølje for gasforsyninger, og der bør skabes et sikkerhedsnet på dette område.
- (10) Udvikling af likvide gasforsyninger på det indre marked spiller en vigtig rolle, fordi det sætter det indre marked i stand til at fungere ordentligt og konkurrencepræget. Der er gjort betydelige fremskridt med at udvikle likvide handelspladser og gennem programmer for frigivelse af gas på nationalt plan. Denne tendens forventes at fortsætte. Det er dog ikke desto mindre hensigtsmæssigt at indføre et sikkerhedsnet på dette område.
- (11) Det er vigtigt, at medlemsstaterne fastsætter utvetydige bestemmelser, som fremmer forsyningssikkerheden og tilskynder til investeringer i gasforsyningsinfrastrukturen. Det er vigtigt at påse, at der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre, at de lovgivnings- og beskatningsmæssige rammer for efterforskning, produktion, oplagring og transport af naturgas indeholder de rette investeringstilskyndelser.
- (12) Fællesskabets gasressourcer og foranstaltninger, der uden forskelsbehandling og i overensstemmelse med et konkurrencepræget indre naturgasmarkeds krav og med konkurrencereglerne søger at gøre dem mere tilgængelige, bidrager til at øge forsyningssikkerheden på det indre marked for gas.
- (13) Da sikre gasforsyninger er afgørende for et funktionsdueligt indre marked for gas, bør udbuds- og efterspørgselsbalancen i de enkelte medlemsstater overvåges, og der bør træffes passende foranstaltninger, hvis forsyningssikkerheden bringes i fare på fællesskabsplan.

- (14) For at både det indre marked for gas og forsyningssikkerheden kan fungere godt, er det vigtigt, at der i forsyningskrisetilfælde er solidaritet mellem medlemsstaterne.
- (15) Oprettelse og udvikling af et indre marked vil bevirke, at medlemsstaterne bliver stadig mere afhængige af hinanden, når det gælder forsyningssikkerhed. Hvis en enkelt medlemsstat undlader at indføre fyldestgørende foranstaltninger, kan det få alvorlige følger for det indre markeds funktion i hele Fællesskabet. Skal det indre marked fungere ordentligt, er det derfor nødvendigt at sikre et mindstemål af harmonisering mellem de enkelte medlemsstaters gasforsyningspolitik.
- (16) I tilfælde af en usædvanlig gasforsyningssituation bør Kommissionen, alt efter forsyningssituationens alvor, træde til for at sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger, så de medlemsstater, der særlig rammes af gasforsyningsafbrydelsen, kan få særlig bistand for at sikre, at det indre marked for gas forbliver funktionsdueligt i det omfang det er muligt.
- (17) For at bistå Fællesskabet med at udarbejde og gennemføre lovgivning for gasforsyningssikkerhed, overvåge dens anvendelse og vurdere gældende foranstaltningers effektivitet samt for bedre at kunne følge gasforsyningssikkerhedens udvikling bør der under Kommissionen oprettes et observationssystem for olie- og gasforsyning.
- (18) Foranstaltninger, som er nødvendige for at gennemføre dette direktiv, vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁹.
- (19) Da den foreslåede foranstaltnings målsætninger, nemlig at oprette et fuldt funktionsdygtigt indre marked for gas, som bygger på sikre naturgasforsyninger og fair konkurrence, på grund af foranstaltningens omfang og rækkevidde ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, er det i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet i traktatens artikel 5 bedst at overlade det til Fællesskabet. Dette direktiv går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Dette direktiv indeholder foranstaltninger, der skal sikre et funktionsdueligt indre marked for gas ved at sikre gasforsyningen. Det opstiller de fælles rammer for, hvordan medlemsstaterne skal fastlægge en gennemsigtig forsyningssikkerhedspolitik, som udelukker forskelsbehandling og er i overensstemmelse med et konkurrencepræget indre gasmarkeds krav, klarlægge de forskellige markedsdeltageres opgaver og ansvar og indføre særlige procedurer, hvorefter gasforsyningen kan sikres uden forskelsbehandling.

⁹ EFT L 184, 17.7.1999, s. 23.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

1. "gasforsyningskilde": gasforsyning fra et enkelt gasleverandørland
2. "langtids-gasforsyningskontrakt": en gasforsyningskontrakt, hvis løbetid er over et år
3. "nye markedsdeltagere": virksomheder, der endnu ikke deltager i en medlemsstats gasforsyning eller først er kommet ind på markedet fem år efter dette direktivs ikrafttrædelse og kun har en lille markedsandel
4. "lille markedsandel": en markedsandel på under 10% af det nationale gasmarked.

Artikel 3

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at fastlægge den generelle forsyningssikkerhedspolitik, der er et nødvendigt integrerende led i et konkurrencebaseret indre marked for gas. Det kan indebære klarlæggelse af de forskellige markedsdeltageres generelle opgaver og ansvar, når det drejer sig om at opfylde forsyningssikkerhedsstandarder.
2. Foranstaltninger og standarder til at opretholde forsyningssikkerheden på det indre marked for gas udarbejdes i overensstemmelse med denne artikels stk. 3, og med artikel 4. Disse foranstaltninger og standarder, som skal supplere fuldførelsen af det indre gasmarked, iværksættes på en gennemsigtig måde uden forskelsbehandling og offentliggøres.
3. Når medlemsstaterne udarbejder de foranstaltninger og standarder, der nævnes i stk. 1, tager de det videst mulige hensyn til:
 - a) behovet for at sikre fortsatte gasforsyninger under vanskelige forhold, især til kunder i boligsektoren, som ikke har andre brændselsmuligheder,
 - b) behovet for at sikre tilstrækkeligt omfattende gaslagre eller andre brændselsreserver
 - c) behovet for at sprede forsyningerne og sikre en rimelig ligevægt mellem de forskellige gasforsyningskilder
 - d) behovet for at kunne tiltrække nye gasforsyninger fra interne og eksterne kilder til det indre europæiske marked for gas
 - e) risikoen for det alvorligst tænkelige systemsvigt eller for afbrydelse af den vigtigste forsyningskilde og omkostningerne ved at imødegå en sådan forsyningsafbrydelse
 - f) det indre marked og mulighederne for grænseoverskridende samarbejde i forbindelse med gasforsyningssikkerheden.
4. Når medlemsstaterne udarbejder de foranstaltninger og standarder, der nævnes i stk. 1, tager de også hensyn til behovet for at opstille høje

forsyningssikkerhedsstandarder for gasforsyning til elproduktionen, ikke mindst under hensyntagen til den afbrydelige efterspørgsel og mulighederne for andre brændselsreserver i denne sektor.

5. Forsyningssikkerhedspolitikken skal kunne forenes med et fuldt funktionsdygtigt indre marked for gas og bidrage til dets fuldførelse. Den skal udføres sådan, at forskelsbehandling udelukkes, og nye deltagere ikke hindres i at få adgang til markedet.
6. For at sikre, at de forsyningssikkerhedskriterier, som medlemsstaterne fastlægger, ikke kan føre til nogen væsentlig begrænsning af konkurrencen eller lægge hindringer i vejen for adgang til markedet, skal medlemsstaterne fritage selskaber med små markedsandele og nye markedsdeltagere fra at skulle opfylde forpligtelserne i henhold til artikel 3 og 4 i dette direktiv.

Hvis medlemsstaterne finder, at pålæggelse af de forpligtelser, der er vedtaget i henhold til artikel 3 og 4 i dette direktiv, ikke vil føre til nogen væsentlig begrænsning af konkurrencen eller lægge hindringer i vejen for adgang til markedet, kan de anmode Kommissionen om tilladelse til at ophæve denne undtagelse. Kommissionen træffer afgørelse om anmodningen i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, i dette direktiv.

Artikel 4

1. For at kunne udføre den forsyningssikkerhedspolitik og opfylde de standarder, der nævnes i artikel 3, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for, at forsyningerne til uafbrydelige kunder, der ikke kan stille om til andre brændselsformer, sikres i 60 dage under normale vejrforhold, hvis den vigtigste gasforsyningskilde udsættes for forstyrrelser.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at forsyningerne til uafbrydelige kunder, der ikke kan stille om til andre brændselsformer, sikres i et tidsrum på tre dage under de usædvanligt lave temperaturforhold, der statistisk set forekommer hvert 20. år.
3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at forsyningerne til uafbrydelige kunder, der ikke kan stille om til andre brændselsformer, sikres i tilfælde af en af de kolde vintre, der statistisk set forekommer hvert 50. år.
4. For at opfylde disse forsyningssikkerhedsstandarder kan medlemsstaterne benytte en blanding af i hvert fald følgende midler:
 - a) leveringer til afbrydelige kunder
 - b) gasoplagring
 - c) forsyningsfleksibilitet
 - d) spotmarkeder.
5. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at gasoplagring, hvad enten den foregår på medlemsstatens eget område eller udenfor, i det

nødvendige mindstemål bidrager til at opfylde de forsyningssikkerhedsstandarder, der nævnes i denne artikel, idet der dog må tages hensyn til de enkelte medlemsstaters geologiske og økonomiske oplagingsmuligheder.

I forbindelse hermed udarbejder og offentliggør medlemsstaterne, i første omgang senest et år efter dette direktivs ikrafttrædelse og derefter med to års mellemrum, en rapport, som indeholder vejledende nationale mål for fremtidige lagerbidrag fra medlemsstatens eget område eller udefra til forsyningssikkerheden, angivet i oplagret arbejdsgasvolumen og udtrækskapacitet og i gasoplagringskapacitetens procentvise andel af gasforbruget i de næste 10 år. Målene for de fremtidige lagerbidrag opstilles efter skemaet i bilaget til dette direktiv.

6. Medlemsstaterne opstiller forsyningssikkerhedskriterierne i denne artikel sådan, at de kan forenes med det indre gasmarkeds målsætninger, det gælder også harmonisering af disse kriteriers gennemførelsesforanstaltninger, når det er hensigtsmæssigt og økonomisk og teknisk muligt. Navnlig skal minimale oplagingsmålsætninger, som pålægges virksomhederne, indebære lageradgang uden forskelsbehandling og tage hensyn til de vilkår, hvorpå de selskaber, der driver lageranlæggene, tildeler denne adgang.
7. Når medlemsstaterne iværksætter forsyningssikkerhedsstandarder og pålægger en markedsdeltager, der er etableret og registreret i en anden medlemsstat, forpligtelser, tager de behørigt hensyn til de foranstaltninger, som den pågældende markedsdeltager allerede har truffet med henblik på opfyldelse af forsyningssikkerhedskriterierne i denne anden medlemsstat.

Artikel 5

1. I den rapport, medlemsstaterne skal offentliggøre i henhold til artikel [4a] i direktiv XX/YY/EF [foreslået nyt direktiv om ændring af direktiv 96/92/EF og 98/30/EF om reglerne for det indre marked for elektricitet og naturgas], behandles især følgende:
 - a) den konkurrencemæssige indvirkning af de foranstaltninger, der er truffet i henhold til artikel 3 og 4 i dette direktiv, på selskaber med små markedsandele eller nye markedsdeltagere, og især hvor effektive de foranstaltninger, der er truffet af medlemsstaterne i henhold til artikel 3, stk. 6, er til at afbøde alle konkurrencebegrænsninger eller markedsadgangshindringer, som de førstnævnte foranstaltninger skaber for sådanne selskaber
 - b) udbuds-efterspørgselsbalancen på deres områder
 - c) den forventede efterspørgsels og det disponible udbuds størrelse
 - d) kapacitetsforøgelser, som er under planlægning eller opbygning
 - e) beredskabs- og nødforanstaltninger til imødegåelse af pludselige kriser på markedet
 - f) lagerbeholdning og trufne og planlagte foranstaltninger for at nå de vejledende oplagingsmål og

- g) andelen af langtidskontrakter, der er indgået af virksomheder etableret og registreret på deres områder.

Medlemsstaterne skal desuden påse, at der træffes hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre, at de lovgivnings- og beskatningsmæssige rammer for efterforskning, produktion, oplagring og transport af naturgas og LNG indeholder tilskyndelser til nyinvestering.

2. I den rapport, Kommissionen skal udsende i henhold til artikel [28] i direktiv XX/YY/EF [foreslået nyt direktiv om ændring af direktiv 96/92/EF og 98/30/EF om reglerne for det indre marked for elektricitet og naturgas], behandles
 - a) forsyningssikkerheden i Fællesskabet, ikke mindst den nuværende og forventede balance mellem efterspørgsel og udbud og tilskyndelserne til investering i ny gasforsyningsinfrastruktur og deres hensigtsmæssighed
 - b) mulighederne for at harmonisere forsyningssikkerhedsforanstaltningerne med det formål at få det indre europæiske gasmarked til at fungere bedre
 - c) lagerbeholdningssituationen i forhold til de vejledende oplagringsmål
 - d) langtidskontrakternes andel af gasforsyningen og dens praktiske følger, når det drejer sig om at sikre tilstrækkelige nye gasforsyninger til Den Europæiske Union i fremtiden.

Hvor det er påkrævet, skal rapporten indeholde henstillinger.

Artikel 6

1. For fortsat at langtidssikre gasforsyningen til Fællesskabet og gradvis udvikle et mere likvidt indre marked for gas overvåger Kommissionen nøje, i hvilket omfang der indgås nye langtidskontrakter for gasimport fra lande uden for EU, og om der er passende likvide gasforsyninger og gennemsigtige gasprisreferencer i Fællesskabet til at underbygge stabile, langtidssikrede gasforsyninger. Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne om at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til dette formål. Henstillingerne må kun vedrøre et tilstrækkeligt omfang af sådanne kontrakter på fællesskabsplan. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvordan disse henstillinger udføres. Ved udformningen af disse henstillinger tager Kommissionen især hensyn til de eventuelle virkninger, som sådanne foranstaltninger kan få for selskaber med små markedsandele og nye markedsdeltagere.
2. Hvis de foranstaltninger, medlemsstaterne træffer i forbindelse med de henstillinger, der nævnes i stk. 1, er utilstrækkelige til at langtidssikre gasforsyningen, kan Kommissionen ved en beslutning efter proceduren i artikel 9, stk. 3, pålægge den pågældende medlemsstat at træffe særlige foranstaltninger for at sikre, at et passende mindstemål af nye gasforsyninger fra lande uden for EU i de næste fem år efter dette direktivs ikrafttrædelse bygger på langtidskontrakter, og at der i Den Europæiske Union opbygges tilstrækkelige likvide forsyninger af gas og forefindes gennemsigtige gasprisreferencer til at underbygge stabile, langtidssikrede gasforsyninger. Når Kommissionen vedtager sådanne beslutninger, tager den især

hensyn til de eventuelle virkninger, som sådanne foranstaltninger kan få for selskaber med små markedsandele og nye markedsdeltagere.

3. Senest fem år efter dette direktivs ikrafttrædelse forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet en oversigtsrapport over erfaringerne med denne artikels anvendelse, så Europa-Parlamentet og Rådet, når tiden er inde, kan tage stilling til, om den kræver tilpasninger.

Artikel 7

For at styrke likviditeten på naturgasmarkedet træffer medlemsstaterne passende foranstaltninger, der skal sikre, at procedurerne for byggetilladelse til oplagrings- og LNG-faciliteter ikke giver anledning til forskelsbehandling, og fjerner enhver hindring for opførelse af sådanne faciliteter. Disse procedurer skal gælde uden forskel for naturgasselskaber fra EU og gasleverandører fra lande uden for EU.

Artikel 8

1. I tilfælde af usædvanlige gasforsyningssituationer, herunder en alvorlig afbrydelse af gasforsyningerne fra en af Den Europæiske Unions vigtigste gasleverandører, kan Kommissionen efter proceduren i artikel 9, stk. 2, rette henstillinger til medlemsstaterne om at træffe de nødvendige foranstaltninger for, at de medlemsstater, der særlig rammes af gasforsyningsafbrydelsen, kan få særlig bistand. Disse foranstaltninger kan omfatte følgende, men er ikke begrænset hertil:
 - a) frigivelse af gaslagre
 - b) tilrådighedsstillelse af ledningskapacitet, så gasforsyninger kan omdirigeres til de berørte områder
 - c) afbrydelse af afbrydelig efterspørgsel, så gassen kan omfordeles, og systemet gøres fleksibelt.
2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvordan de har gennemført disse henstillinger.
3. Hvis de foranstaltninger, medlemsstaterne har truffet, er utilstrækkelige på grund af markedsudviklingen, og/eller den usædvanlige gasforsyningssituation får yderst alvorlige økonomiske følger, kan Kommissionen ved en beslutning efter proceduren i artikel 9, stk. 3, pålægge medlemsstaterne at træffe særlige foranstaltninger for, at de medlemsstater, der særlig rammes af gasforsyningsafbrydelsen, kan få den nødvendige bistand. Disse foranstaltninger kan omfatte dem, der nævnes i stk. 1, litra a), b) og c), men er ikke begrænset hertil.
4. Henstillinger og beslutninger, der vedtages i henhold til denne artikel, skal være så lidt konkurrencebegrænsende som muligt. Kommissionen skal sikre, at dette princip overholdes i hele den periode, hvor foranstaltningerne finder anvendelse.

Artikel 9

1. Kommissionen bistås af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne og har Kommissionens repræsentant som formand.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i Rådets afgørelse 1999/468/EF i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i Rådets afgørelse 1999/468/EF i overensstemmelse med samme afgørelses artikel 8.

Det tidsrum, der nævnes i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til en uge.

4. Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 10

1. Senest den 1. januar 2004 træffer Kommissionen de nødvendige foranstaltninger for at oprette et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning, som skal bistå med udarbejdelse og korrekt gennemførelse af Fællesskabets lovgivning for gasforsyning, overvåge dens anvendelse og hjælpe med at vurdere gældende foranstaltningers effektivitet og betydning for det indre naturgasmarkeds funktionsduelighed. Kommissionen sørger for tilstrækkelige midler til, at foranstaltningerne i dette direktiv kan overvåges effektivt.
2. Det Europæiske Observationssystem for Olie- og Gasforsyning forestås af Kommissionen, der indkalder repræsentanter for medlemsstaterne og de berørte sektorer til møde. Det skal give Kommissionen den nødvendige tekniske bistand til udarbejdelse og vurdering af foranstaltninger, der træffes på grundlag af dette direktiv og bidrage til en bedre forståelse af det indre markeds og det internationale gasmarkeds udvikling og de kræfter, der styrer dem.
3. Det Europæiske Observationssystem for Olie- og Gasforsyning udfører følgende tekniske opgaver på naturgasområdet:
 - a) overvågning af det indre markeds og det internationale gasmarkeds funktion
 - b) medvirken til iværksættelse af et system for fysisk overvågning af den gasinfrastruktur, både inden for og uden for EU, der bidrager til gasforsyningssikkerheden
 - c) overvågning af gasforsyningen og de procedurer, der skal sikre gasforsyningerne i krisetilfælde
 - d) overvågning af de strategiske gaslagres beholdning og procedurerne for deres udnyttelse samt procedurerne for lageradgang, herunder spørgsmålet om markedsdominans i forhold til lageradgang
 - e) opbygning af et grundlag af objektive, pålidelige og sammenlignelige data til støtte for udførelsen af dets opgaver.

Artikel 11

Kommissionen overvåger nøje, hvordan medlemsstaterne gennemfører dette direktiv, det gælder ikke mindst, om de foranstaltninger, der træffes, er i overensstemmelse med artikel 4, og hvilken virkning de har på det indre marked for gas og konkurrenceudviklingen i Den Europæiske Union. Kommissionen overvåger nøje, at tredjeparter har adgang til lagrene på vilkår, der udelukker forskelsbehandling. På baggrund af denne overvågnings resultater vil Kommissionen, hvis det er påkrævet, men dog ikke senere end den 1. januar 2004, fremsætte forslag til yderligere foranstaltninger, der skal sikre effektiv lageradgang.

Kommissionen fremsætter, når det er relevant, henstillinger eller forslag.

Artikel 12

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1 januar 2004. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 13

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG

Oplagringskapacitet i EU - vejledende nationale mål

Tabellen viser gasoplagringskapaciteten såvel i absolutte tal som i % set i forhold til forbruget.

Gasoplagringskapacitet pr. 1. januar 2001

	Arbejds- gasvolumen (mia. m ³)	I % af 2000 efterspørgsel	Udtræks- kapacitet (mio. m ³ /dag)	2010-mål Oplagring (mia. m ³)	2010-mål %	2010-mål Udtræks- kapacitet (mio. m ³ /dag)
Østrig	2.295	31.6	24			
Belgien	0.675	4.2	19			
Danmark	0.810	17.6	25			
Frankrig	11.1	26.2	180			
Finland	0.0	0.0	0			
Tyskland	18.556	22.3	425			
Grækenland	0.075	3.8	5			
Irland	0.0	0.0	0			
Italien	15.1	22.0	265			
Luxembourg	0.0	0.0	0			
Nederlandene	2.5	6.1	145			
Portugal	0.0	0.0	0			
Spanien	1.0	5.5	8			
Sverige	0.0	0.0	0			
UK	3.577	3.7	137			
EU-15	55,688 mia. m ³	14.2%	1233 mio. m ³ /dag			

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om ophævelse af Rådets direktiv 68/414/EØF og 98/93/EF om forpligtelse for EØF's medlemsstater til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets direktiv 73/238/EØF om foranstaltninger, der kan mindske vanskelighederne ved forsyning med mineralolie og mineralolieprodukter

BEGRUNDELSE

Kommissionen har fremsat et nyt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af forsynings sikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter. I dette direktivforslag fastlægges en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser for olielagre og kriseforanstaltninger og en samordning af medlemsstaternes indsats, hvis der opstår en forsyningskrise.

Ovennævnte direktivforslag består af to afsnit:

- Det første afsnit fastlægger lagerforpligtelserne og de kriterier, som sikkerhedslagerordningerne skal opfylde.
- Det andet afsnit omfatter de aspekter, der vedrører vedtagelse af foranstaltninger i en krisesituation, især en institutionel mekanisme, som gør det muligt at fastlægge en samordnet reaktion fra medlemsstaterne, hvis der opstår en krise.

På baggrund heraf har de eksisterende retsakter vedrørende disse aspekter mistet deres formål. Formålet med nærværende direktivforslag er derfor at få ophævet visse af de pågældende retsakter.

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om ophævelse af Rådets direktiv 68/414/EØF og 98/93/EF om forpligtelse for EØF's medlemsstater til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets direktiv 73/238/EØF om foranstaltninger, der kan mindske vanskelighederne ved forsyning med mineralolie og mineralolieprodukter

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹, og

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet²,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg³, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Direktiv/.../EF tager sigte på en indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter.
- (2) Især for at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, tilnærmer direktiv/.../EF medlemsstaternes bestemmelser for olielagre og kriseforanstaltninger og fastlægger en samordning af medlemsstaternes indsats, hvis der opstår en forsyningskrise.
- (3) Direktivet samler også i en sammenhængende tekst alle nyttige aspekter, som bl.a. var omfattet af Rådets direktiv 68/414/EØF af 20. december 1968 om forpligtelse for EØF's medlemsstater til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter⁴ og af Rådets direktiv 73/238/EØF af 24. juli 1973 om foranstaltninger, der kan mindske vanskelighederne ved forsyning med mineralolie og mineralolieprodukter⁵
- (4) Disse retsakter har derfor ikke længere noget formål -

¹ EFT C [...] af [...], s. [...].

² EFT C [...] af [...], s. [...].

³ EFT C [...] af [...], s. [...].

⁴ EFT L 308 af 23.12.1968, s.14. Direktiv ændret ved Rådets direktiv 98/93/EF af 14. december 1998; EFT L 358 af 31.12.1998, s. 100.

⁵ EFT L 228 af 16.8.1973, s. 1.

VEDTAGET FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Rådets direktiv 68/414/EØF og Rådets direktiv 98/93 om ændring af direktiv 68/414/EØF ophæves.

Artikel 2

Rådets direktiv 73/238/EØF ophæves.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Rådets vegne
Formand
[\[...\]](#)

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om ophævelse af Rådets beslutning 68/416/EØF om afslutning og gennemførelse af særlige mellemfolkelige aftaler om medlemsstaternes forpligtelse til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets beslutning 77/706/EØF om en målsætning på fællesskabsplan for nedsættelse af forbruget af primær energi i tilfælde af vanskeligheder for forsyningen med mineralolie og mineralolieprodukter

BEGRUNDELSE

Kommissionen har fremsat et nyt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af forsynings sikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter. I dette direktivforslag fastlægges en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser for olielagre og kriseforanstaltninger og en samordning af medlemsstaternes indsats, hvis der opstår en forsyningskrise.

Ovennævnte direktivforslag består af to afsnit:

- Det første afsnit fastlægger lagerforpligtelserne og de kriterier, som sikkerhedslagerordningerne skal opfylde.
- Det andet afsnit omfatter de aspekter, der vedrører vedtagelse af foranstaltninger i en krisesituation, især en institutionel mekanisme, som gør det muligt at fastlægge en samordnet reaktion fra medlemsstaterne, hvis der opstår en krise.

På baggrund heraf har de eksisterende retsakter vedrørende disse aspekter mistet deres formål. Formålet med nærværende forslag til beslutning er derfor at få ophævet de pågældende retsakter.

Forslag til

RÅDETS BESLUTNING

om ophævelse af Rådets beslutning 68/416/EØF om afslutning og gennemførelse af særlige mellemfolkelige aftaler om medlemsstaternes forpligtelse til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets beslutning 77/706/EØF om en målsætning på fællesskabsplan for nedsættelse af forbruget af primær energi i tilfælde af vanskeligheder for forsyningen med mineralolie og mineralolieprodukter

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Direktiv/.../EF tager sigte på en indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter.
- (2) Især for at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, tilnærmer direktiv/.../EF medlemsstaternes bestemmelser for olielagre og kriseforanstaltninger og fastlægger en samordning af medlemsstaternes indsats, hvis der opstår en forsyningskrise.
- (3) Direktivet samler også i en sammenhængende tekst alle nyttige aspekter, som var omfattet af Rådets beslutning 68/416/EØF af 20. december 1968 om afslutning og gennemførelse af særlige mellemfolkelige aftaler om medlemsstaternes forpligtelse til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter², og af Rådets beslutning 77/706/EØF af 7. november 1977 om en målsætning på fællesskabsplan for nedsættelse af forbruget af primær energi i tilfælde af vanskeligheder for forsyningen med mineralolie og mineralolieprodukter³.
- (4) Disse retsakter har derfor ikke længere noget formål -

¹ EFT C [...] af [...], s. [...].

² EFT L 308 af 23.12.1968, s.19.

³ EFT L 292 af 16.11.1977, s. 9.

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Rådets beslutning 68/416/EØF ophæves.

Artikel 2

Rådets beslutning 77/706/EØF ophæves.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

På Rådets vegne
Formand
[...]

FINANSIERINGSOVERSIGT

Politikområde: Energi

Aktiviteter: Teknisk bistand til EU's olie- og gasforsyningssikkerhed

TITEL: OPRETTELSE AF ET EUROPÆISK OBSERVATIONSSYSTEM FOR OLIE- OG GASFORSYNING

1. BUDGETPOST(ER) (NUMMER OG BETEGNELSE)

Ny budgetpost

B 5 - 710 A "Finansiel støtte til energiinfrastruktur - Udgifter til administration

2. SAMMENFATTENDE TALOPLYSNINGER

2.1 Samlet rammebevilling (del B): 4,478 mio. EUR

2.2 Gennemførelsesperiode:

2004-2009 og følgende budgetår

(med forbehold af, at den berørte budgetpost videreføres)

2.3 Samlet flerårigt skøn over udgifterne: 14,022 mio. EUR

For 2007 og ff. er forpligtelsesbevillingerne og betalingerne betinget af, at TEN-forordningen videreføres.

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (3 decimaler)							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ff.	I alt
Forpligtelser							
Betalinger							

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser	1,474	1,721	0,761	0,411	0,111		4,478
Betalinger	0,338	1,136	1,721	0,761	0,411	0,111	4,478

a+b i alt							
Forpligtelser	1,474	1,721	0,761	0,411	0,111		4,478

Betalinger	0,338	1,136	1,721	0,761	0,411	0,111	4,478
------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/ Betalinger	1,591	1,591	1,591	1,591	1,591	1,591	9,544
------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

(afrundede tal)

A+b+c I ALT							
Forpligtelser	4,655	3,312	2,352	2,002	1,702		14,022
Betalinger	1,929	2,727	3,312	2,352	2,002	1,702	14,022

2.4 Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

- X. Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.
- ☐ Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag
- ☐ Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5 Virkninger for budgettets indtægtsside¹

- X. [...] Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse)

ELLER

- ☐ [...] Virkningerne er følgende:

- Bemærk: Alle oplysninger og bemærkninger om beregningsmetoden for virkningerne på indtægtssiden skal vedlægges i et særskilt bilag.

Mio. EUR (3 decimaler)

		Forud for foranstaltningen (år n-1)	Efter aktionens iværksættelse					
Budgetpost	Indtægter		År n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5
	Indtægter i faste priser							
	Ændringer i indtægterne	Δ						

(Angiv her hver af de berørte budgetposter og indsæt det nødvendige antal linjer i tabellen, hvis virkningen gør sig gældende for flere budgetposter.)

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
Obligatoriske udgifter/ikke-obligatoriske udgifter	Opdelte bevillinger/Ikke-opdelte bevillinger	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	Nej

¹ Yderligere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

4. RETSGRUNDLAG

EF-traktatens artikel 95.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af forsyningssikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter [KOM(2002)488]

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden [KOM(2002)488]

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1 Behov for EU-foranstaltninger²

5.1.1 Mål

Grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerheden" har vist Fællesskabets strukturelle svagheder i energiforsyningen. Den stadig stigende afhængighed af importeret energi fra eksterne leverandører med de fysiske og økonomiske risici, dette indebærer, og udsigterne til virkeliggørelsen af det indre energimarked har gjort det klart, at der med henblik på gennemførelse af foranstaltninger, der har til formål at sikre energiforsyningerne udefra, er behov for fællesskabsrammebestemmelser, som er så lidt konkurrencebegrænsende som muligt. Disse nye rammebestemmelser vedrørende forsyningssikkerhed for olie og gas kræver udførelse af komplekse og tekniske opgaver. Derudover bliver der behov for et snævert samarbejde med de partnerlande, der leverer forsyningerne og varetager transitten af ressourcerne til det udvidede EU. Det er navnlig tendenserne på de internationale olie- og gasmarkeder, der skal overvåges, og deres indvirkning på olie- og gasforsyningssikkerheden og de strategiske infrastrukturanlægs sikkerhedsaspekter skal vurderes. Der skal også sørges for en løbende vurdering af effektiviteten af de truffene foranstaltninger. I denne forbindelse bør olie- og gasbeholdningerne i medlemsstaterne overvåges. Til løsning af disse opgaver er der behov for objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger.

Hvis der indtræder en energikrise, der foranlediger De Europæiske Fællesskaber til at træffe beslutning eller rette henstilling vedrørende olie- og gaslagrene, skal indvirkningen heraf på energimarkedet og på økonomien i dens helhed vurderes.

Derfor er der et mere og mere presserende behov for mere pålidelige prisindekser, som afspejler realiteterne på markedet bedre end dem, der findes på nuværende tidspunkt. Kommissionen havde allerede i meddelelsen af 4. oktober 2000 om EU's olieforsyning angivet, at producentlandene, såvel som markedsdeltagerne og industrien burde ansøres til at forbedre prisdannelsesindikatorerne, navnlig omkring et generelt indeks, der afspejler hele markedet.

Derfor er det essentielt, at der under Kommissionen oprettes et europæisk observationssystem for olie- og gasforsyning. Dette system

- skal bidrage til udformningen og gennemførelsen af fællesskabslovgivning om olie- og gasforsyning
- overvåge anvendelsen af denne lovgivning og medvirke til at vurdere effektiviteten af de gældende foranstaltninger og deres virkning på, hvordan det indre marked for olieprodukter, olie og naturgas fungerer.

² Yderligere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

5.1.2 Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

a) Her forklares, hvordan og hvornår forhåndsevalueringen blev foretaget, eller hvordan de pågældende oplysninger er indsamlet.

I november 2000 offentliggjorde Kommissionen en grøn bog "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed". Denne grøn bog byggede på en dybtgående analyse af de udfordringer, risici og behov, EU er stillet overfor på energiforsyningssikkerhedsområdet. Den fremhævede EU's forsyningssikkerhedsmæssige strukturelle og geopolitiske svagheder og samfunds- og miljømæssige ulemper. Denne publikation vakte en tilbundsgående debat om energiforsyningssikkerhed og om hvordan fremtiden kunne sikres. I slutrapporten om grønbogen angav Kommissionen, at energiimporten om 30 år ville være langt større og komme til at udgøre 70 % af de samlede behov. Rapporten understregede også nødvendigheden af at få udviklet et europæisk koncept for forsyningssikkerhed. Derfor har Kommissionen udarbejdet rammebestemmelser, der tager sigte på at garantere sikre forsyninger af olie og gas til EU.

Desuden har Det Europæiske Gasforum i Madrid, Olieforsyningsgruppen og andre mindre formelle grupper fra medlemsstaterne og industrien indsamlet supplerende bidrag.

b) Her sammenfattes forhåndsevalueringens resultater og konklusioner ganske kort

I oktober 2000 vedtog Kommissionen en meddelelse om EU's olieforbrug. I november 2000 vedtog den grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed". I februar 2002 vedtog Madrid-forskriftsforummet detaljerede konklusioner og fremlagde en lang række arbejds- og forslagsdokumenter³. Heri er følgende elementer identificeret og fremhævet.

1. Der vil indtræde en stor stigning i EU's afhængighed af olie- og gasimporten i de kommende tiår, ifølge de seneste oplysninger, som Kommissionen har til rådighed, forventes denne afhængighed at ville udgøre fra 75%-85% for oliens vedkommende og fra 40% op til 70% for gassens vedkommende.

2. De ustabile oliepriser, hvortil gaspriserne stadig er bundet, kan ikke udelukkende tilskrives udviklingerne på markedet. De skyldes også politiske interesser (OPEC) og den kraftige spekulation på det internationale oliemarked. Urimeligt høje priser som følge af spekulation har tidligere været årsag til stigninger i inflationssatsen, hvilket har haft en negativ indflydelse på økonomien⁴.

3. Oprettelsen af det indre marked for energi er meget kompleks, hvilket især kan tilskrives de meget tekniske gennemførelsesregler, der indgår som led i det europæiske markedes åbning for konkurrencen. Indførelse og opretholdelse af lige vilkår på markedet ("level playing field") og foranstaltningerne vedrørende forsyningssikkerheden nødvendiggør også iværksættelse af komplicerede tekniske regler.

4. De eksisterende prisforskelle inden for raffinaderi- og distributionssektorerne i medlemsstaterne kan også skyldes manglende konkurrence.

5. Det nuværende sikkerhedslagersystem i EU-medlemsstaterne er meget opsplittet. Nogle medlemsstater har skabt ad hoc-organer, som varetager oplagringen af samtlige eller en del af sikkerhedslagrene; andre har ikke oprettet sådanne organer. Reglerne for anvendelse af

³ se http://europa.eu.int/comm/energy/en/gas_single_market/madrid3/madrid5.html

⁴ I meddelelsen af oktober 2000 udtalte Kommissionen: "Hvis oliepriserne forbliver på omkring 30 USD pr. tønde frem til årets udgang, vil prisstigningens negative effekt på væksten udgøre 0,3% i 2000 og 0,5% i 2001. Prisstigningen vil øge inflationen med 1%."

sikkerhedslagrene er desuden meget forskellige. Som følge heraf er harmoniseringen af de mekanismer, der skal garantere forsyningssikkerheden, utilstrækkelig

6. Det samme gælder for medlemsstaternes nugældende kriseforanstaltninger.

5.1.3 *Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering*

Observationssystemets aktiviteter vil blive gjort til genstand for regelmæssige midtvejsundersøgelser, for at der kan fremsættes anbefalinger, der skal bidrage til at forbedre dets arbejde.

5.2 **Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten**

I dette afsnit vil følgende punkter blive præciseret for hver aktion:

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

B. Delmål for programperioden (målbare)

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

D. Umiddelbare resultatkrav for hver aktion og deres bidrag

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

Aktioner:

1. Overvågning af det indre olie- og gasmarkeds funktionsduelighed og af det internationale marked for olie og gas.

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

Kommissionen, medlemsstaterne, industrien og partnerlandene (producent- og transitlande)

B: Delmål for programperioden (målbare)

1. Sikre, at medlemsstaterne, Kommissionen og de berørte beslutningstagere inden for industrien samt partnerlandene er up to date med hensyn til udviklingen i forsyningssikkerheden på kort og langt sigt og risikovurderingerne om det indre marked og det internationale marked for olie og gas.

2. Aftaler med partnerlandene

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

1. Analyse af udviklinger på det økonomiske og politiske område, der har indflydelse på de indre og de internationale markeder for olie og gas (årligt seminar).

2. Analyse af den relevante fællesskabslovgivnings indvirkning på grundlag af offentlige kilder o. a. (seminar med medlemsstaterne og kandidatlandene, når det er nødvendigt og relevant.)

3. Løbende dialog med partnerlandene (rundbordsmøder hvert andet år, suppleret med bilaterale møder).

D. Umiddelbare resultatkraft for hver aktion og deres bidrag

Udarbejdelse af en årsrapport, som i givet fald skal indeholde anbefalinger, hvor udviklingen i de vigtigste politiske, økonomiske og tekniske udfordringer, risici og muligheder med relation til EU's olie- og gasforsyning på kort og langt sigt fremhæves, men også om de indre markeder, og eventuelt de internationale markeder for olie og gas fungerer tilfredsstillende.

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

Vedtagelse af operationelle foranstaltninger, der er i overensstemmelse med behovene for olie- og gasforsyningen på kort og langt sigt.

2. Medvirken til iværksættelse af et system for fysisk overvågning af olie- og gas infrastrukturen både inden for og uden for EU's område.

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

Kommissionen, medlemsstaterne, industrien og de berørte partnerlande.

B: Delmål for programperioden (målbare)

Opbygning af et overvågningssystem med henblik på forebyggelse af uheld og, i givet fald, indgreb vedrørende den strategiske infrastruktur for olie, gas og olieprodukter, som bl.a. skal bygge på et satellitbaseret kommunikationssystem (Galileo).

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

1. Indsamling, ajourføring og analyse af foreliggende oplysninger om olie- og gasinfrastrukturen

2. Iværksættelse af en undersøgelse om, hvorvidt det er teknisk og økonomisk muligt at udforme en paneuropæisk fordelingsmodel for olie og gas, der bygger på et satellitbaseret kommunikationssystem (Galileo), og udvikling af en paneuropæisk edb-model for fordeling af olie og gas.

4. Analyse og (så vidt muligt) iværksættelse af undersøgelsens resultater.

5. Lancering af forhandlinger med partnerlandene med henblik på deres optagelse i overvågningssystemet (Rundbordsmøde i 2006, bilaterale møder dækket af 1C31-foranstaltningen).

6. Udformning af en plan for den tekniske og fysiske iværksættelse af overvågningssystemet (eksperter).

D. Umiddelbare resultatkraft for hver aktion og deres bidrag

1. Udtømmende analyse af den berørte infrastruktur inden for og uden for EU's område.

2. Vurdering af de tekniske aspekter og de økonomiske omkostninger ved overvågningssystemet.

3. Aftale med partnerlandene om deres optagelse i overvågningssystemet.

4. Tilrådighedsstillelse af en plan for den tekniske og fysiske iværksættelse af overvågningssystemet.

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

Medvirken til iværksættelse af et overvågningssystem.

3. Overvågning af EU's gas- og olieforsyninger og procedurerne med henblik på at sikre disse forsyninger i en nødsituation.

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

Kommissionen, medlemsstaterne, industrien og de berørte partnerlande.

B. Delmål for programperioden (målbare)

1. Identifikation af potentielle udfordringer og fastlæggelse af passende operationelle foranstaltninger.

2. Minimering af nødforanstaltningernes indvirkning på det indre energimarkeds funktion

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

1. Overvågning af udviklingen i efterspørgsel på og udbud af olie og gas gennem analyse af relevante oplysninger (abonnementer, regelmæssige seminarer med medlemsstaterne, industrien og partnerlandene)

2. Overvågning af gennemførelsen af fællesskabslovgivningen om olie- og gasforsyningssikkerhed (undersøgelse, opfølgingsmøde i 2007).

3. Undersøgelse og vurdering af medlemsstaternes beredskabspolitikker og analyse af deres indvirkning på de indre marked (undersøgelse i 2004, møder med medlemsstaterne forinden og derefter årlige møder).

4. Forberedelse af dokumenter til Kommissionen med henblik på ajourføring og eventuelle ændringer af lovgivningen om forsyningssikkerheden på grundlag af konklusioner af ovennævnte møder.

5. Udarbejdelse af forsyningssikkerhedsstandarder, der skal gælde for alle medlemsstaterne (undersøgelse).

D. Umiddelbare resultatkrav for hver aktion og deres bidrag

Sikkerhed for, at foranstaltninger og politikker er up to date i forhold til forsyningssituationen.

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

Foregribelse af fremtidige udfordringer med tilknytning til olie- og gasforsyningssikkerheden.

4. Overvågning af beholdningerne af olie- og gas og af olieprodukter samt af procedurerne vedrørende deres anvendelse, iværksættelse af foranstaltninger med henblik på at nedbringe forbruget af olie og olieprodukter, og de procedurer, der finder anvendelse på

adgang til gaslagrene, bl.a. aspekter med relation til monopolstilling på markedet i forbindelse med adgang til gaslagrene.

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

Kommissionen, medlemsstaterne, industrien og de berørte partnerlande.

B. Delmål for programperioden (målbare)

1. Opretholdelse et passende niveau af olielagerbeholdningerne og gasoplagringsanlæggene.
2. Fremsættelse af henstillinger vedrørende anvendelse af lagrene.
3. Identifikation af midler til reduktion af forbruget af olie og olieprodukter.
4. Udformning af anbefalinger til en adfærdskodeks med henblik på at sikre lige, gennemskuelig og økonomisk acceptabel adgang til gasoplagringsanlæggene.

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

- 1. Overvågning og analyse af udviklingen i lagerbeholdningerne, herunder fastlæggelse af en mekanisme til indsamling af relevante oplysninger (seminarer, undersøgelse, opfølgningsseminarer).**
- 2. Analyse og beregning af passende lagerniveauer under bestemte forsyningsbetingelser.**
- 3. Iværksættelse af en undersøgelse af, hvordan forbruget af olie og olieprodukter kan nedbringes, idet der tages hensyn til den seneste udvikling inden for transportsektoren.**
- 4. Analyse af betingelserne for forhandlet adgang til gasoplagringsanlæggene og fastlæggelse af bedste praksis i forhold til situationen (undersøgelse, offentliggørelse)**

D. Umiddelbare resultatkrav for hver aktion og deres bidrag

1. Udarbejdelse af kvartalsrapporter om udviklingen i olie- og gaslagrene og dom vilkårene for adgang til oplagring (herunder gebyrtariffer).
2. Forslag til forbrugshæmmende foranstaltninger for olie og olieprodukter.

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

1. Opretholdelse af passende lagerbeholdninger.
2. Forbedring af tredjeparters adgang til gasoplagring for at undgå, at visse aktører kommer til at indtage monopolstilling.
3. Bidrag til nedbringelse af forbruget af olie og olieprodukter.

5. Oprettelse af en database med objektive, pålidelige og sammenlignelige oplysninger til udførelse af ovennævnte opgaver.

A. En eller flere målgrupper (angiv om muligt antal begunstigede)

Kommissionen, medlemsstaterne, industrien og de berørte partnerlande.

B. Delmål for programperioden (målbare)

Oprettelse af en EU-database for at fremme og råde over midler til at udføre ovennævnte aktioner.

C. Konkrete foranstaltninger til gennemførelse af aktionen

1. Iværksættelse af en undersøgelse med henblik på at afgøre, hvorledes den nævnte database udformes bedst muligt.

2. Udformning af en mekanisme til oprettelse af basen og til indsamling og ajourføring af dataene.

3. Tilrettelæggelse af seminarer for at der kan tages hensyn til metodeændringer i forbindelse med opnåelse og fortolkning af dataene.

D. Umiddelbare resultatkrav for hver aktion og deres bidrag

Bestemmelse af, hvad der er den bedste udformning af databasen samt af en mekanisme til indsamling og ajourføring af relevante data.

E. Resultaternes forventede virkninger for realiseringen af det overordnede mål

Tilrådighedsstillelse af databasen på en måde, der passer sig for observationssystemets arbejde.

5.3 Gennemførelsesmetoder

Det Europæiske Observationssystem for Olie- og Gasforsyning forvaltes af Kommissionen og placeres i dennes lokaler. Der vil gradvist fra 2004 blive tildelt personaleressourcer til observationssystemet, begyndende med 8 personer. De personaleressourcer, der anslås nødvendige, når systemet bliver fuldt funktionsdygtigt, formentlig i 2006, anslås til 13 personer. Det forudses, at fem tjenestemænd fra Kommissionen, hvoraf en til at være leder af observationssystemet, fem eksperter, der udsendes af deres regering, og tre midlertidigt ansatte skal medvirke til realiseringen af observationssystemets opgaver.

Man forventer også at kunne drage fordel af eksperter fra tredjelande, der aflønnes af deres regeringer, og derfor ikke har nogen indvirkning på fællesskabets budget.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1 Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

(Beregningsmetoden for de samlede beløb i nedenstående tabel skal fremgå af fordelingen i tabel 6.2.))

6.1.1 Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ff.	I alt
Aktion 1							

Aktion 2							
osv.							
I ALT							

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ff.	I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
a) Kontorer for teknisk bistand (BAT):							
b) Anden teknisk og administrativ bistand:							
- intern:							
- eksternt:		0,1	0,3				0,4
<i>heraf til opbygning og vedligeholdelse af edb-systemer til administration:</i>		0,1	0,3				0,4
1 i alt	0	0,1	0,3	0	0	0	0,4
2) Støtteudgifter:							
a) Undersøgelser	0,275	0,885	1,310	0,650	0,300	0	3,420
b) Ekspertmøder	0	0	0	0	0	0	0
c) Informations- og publikationsvirksomhed	0,063	0,151	0,111	0,111	0,111	0,111	0,658
2 i alt	0,338	1,036	1,421	0,761	0,411	0,111	4,078
I ALT	0,338	1,136	1,721	0,761	0,411	0,111	4,478

6.2 Beregning af omkostningerne pr. påtænkt foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)(Når der er flere aktioner, skal der for de konkrete foranstaltninger under hver aktion gives de oplysninger, der er nødvendige for at anslå arbejdets omfang og omkostninger.)

Vedr. nedenstående tabel henvises til bilag 1.

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	Resultattype (projekter, dossierer ...)	Antal arbejder/resultat er (i alt for årene 1-n)	Gennemsnitlige enhedsomkostni nger	Samlede omkostninger (i alt for årene 1-n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Aktion 1</u>				
- Foranstaltning 1				
- Foranstaltning 2				
<u>Aktion 2</u>				
- Foranstaltning 1				
- Foranstaltning 2				
- Foranstaltning 3				
osv.				
SAMLEDE UDGIFTER				

Om nødvendigt forklares beregningsmetoden.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

De personalemæssige og administrative ressourcebehov vil blive dækket inden for rammerne af tildelingen til det ansvarlige generaldirektorat som led i den årlige tildelingsprocedure.

¹ Nærmere oplysninger i særskilt orienterende dokument.

7.1 Personalemæssige virkninger

Beregningerne er baseret på et fuldt funktionsdygtigt system.

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		+ Antal faste stillinger	Antal midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A	5	3	8	
	B				
	C				
Andre personaleressourcer			5 (nationale eksperter)	5	
I alt		5	8	13	

7.2 Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i mio. EUR	Beregningsmetode*
Tjenestemænd	0,54	0,108 pr. tjenestemand
Midlertidigt ansatte	0,324	0,108 pr. midlertidigt ansat
Andre personaleressourcer nationale eksperter A 7003 (oplys budgetpost)	0,215	0,043 pr. national ekspert
I alt	1,079	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3 Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nr. og betegnelse)	Beløb i mio. EUR	Beregningsmåde
Samlet bevilling (Afsnit A7)		
A0701 – Tjenesterejser	0,1	
A07030 – Møder	0,1	
A07031 - Obligatoriske udvalg(1)		
A07032 - Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre (1)	0,312	
A07040 – Konferencer		
A0705 – Undersøgelser og konsultationer		
Andre udgifter (specificeres)		
IT-systemer (A5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt	0,512	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

⁽¹⁾ Det specificeres, hvilken udvalgstype der er tale om, og hvilken gruppe det tilhører.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	1 590 667 €
II.	Foranstaltningens varighed	6 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	9 544 002 €

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1 RESULTATOPFØLGNINGSSYSTEM

Arbejdsprogrammet for observationssystemet vil blive fastlagt og godkendt som led i GD TREN's normale arbejdsprogram.

8.2 Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Jf. ovenfor

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Observationssystemet skal anvende flere vigtige regler for administrativ og finansiell kontrol, som vil blive specielt tilpasset de pågældende aktioner. Disse regler og procedurer vil finde anvendelse under hele aktionens varighed. Det drejer sig bl. a. om følgende:

- inden underskrivning af kontrakter: kvalitativ og finansiell analyse af tilbud og forslag, og i givet fald deltagelse fra andre af Kommissionens tjenestegrene for at undgå dobbeltarbejde.
- efter underskrivning af kontrakter: undersøgelse på flere niveauer (finansielt og teknisk) af listen over udgifter inden udbetaling i takt med arbejdets udførelse, intern revision.

Aktion	N°	Type	Resultat- type	Antal resulta- ter	Gen- nemsnit lige omkost- ninger pr. resultat	Samle- de omkost- ninger
			1	2	3	4 = (2x3)
Aktion 1		Overvågning af, hvordan det indre marked for olie og gas og det internationale marked for olie og gas fungerer				
	1D	Årsrapport med anbefalinger	Offentliggø- relser	6	40000	240000
Aktion 2		Bidrag til gennemførelse af et system til fysisk overvågning af olie- og gasinfrastrukturen inden for og uden for EU's område				
	2 2C21	Fordelingsmodel	Undersøgel- se	1	1800000	1800000
	2C22	Edb-model	Soft ware	1	400000	400000
	2C6	Gennemførelsesplan	Undersøgel- se	1	250000	250000
Aktion 3		Overvågning af olie- og gasforsyninger til EU og procedurer mhp. at opretholde forsyningssikkerheden i nødsituationer				
	3 3C11	Abonnementer og indkøb af relevant materiel		6	15000	90000
	3 C21	Gennemførelse af den relevante fællesskabslovgivning	Undersøgel- se	1	120000	120000
	3C3	Undersøgelse af nødsituationer og indvirkning på markedet	Undersøgel- se	1	250000	250000

3C5	Sikkerhedsstandarder	Undersøgel- se	1	250000	250000
-----	----------------------	-------------------	---	--------	--------

Aktion 4	Overvågning af olie- og gaslagerbeholdningerne og af lagerbeholdningerne af olieprodukter, procedurer for deres anvendelse, gennemførelse af foranstaltninger til nedbringelse af forbruget af olie og olieprodukter og procedurer vedrørende adgang til gasoplagring, herunder monopolaspekter i forb. med adgang til oplagring					
	4C12	Beregning af, hvad der er passende lagerbeholdninger	Undersøgelse	1	150000	150000
	4C3	Nedbringelse af olieforbruget	Undersøgelse	1	200000	200000
	4C41	Forhandlet adgang til oplagring	Undersøgelse	1	150000	150000
	4C42	Offentliggørelse af undersøgelsesresultater	Offentliggørelse	1	40000	40000
	4D1	Udvikling i olie- og gaslagrene	Offentliggørelse	11	8000	88000
Aktion 5	Opbygning af en database med objektive, pålidelige og sammenlignelige data til støtte for udførelsen af ovennævnte opgaver					
	5 5C1	Udformning af databasen	Undersøgelse	1	250000	250000
	5C2	Databasemekanismer		5	40000	200000
<i>I alt</i>						4478000

FINANSIERINGSOVERSIGT

Politikområde: energi

Aktiviteter: bistand til EU's olie- og gasforsyningssikkerhed

TITEL: OPRETTELSE AF ET UDVALG TIL AT BISTÅ KOMMISSIONEN I TILFÆLDE AF EN FORSYNINGSKRISE (OLIE)

1. BUDGETPOST(ER) (NUMMER OG BETEGNELSE)

Budgetpost: A07031, udgiftsområde: møder og indkaldelser generelt.

2. SAMMENFATTENDE TALOPLYSNINGER

2.1 Samlet rammebevilling (del B): mio. EUR som forpligtelsesbevilling -

2.2 Gennemførelsesperiode:

2004-2009 og følgende budgetår

2.3 Samlet flerårigt skøn over udgifterne: 0,24 mio. EUR

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ff.	I alt
Forpligtelser							
Betalinger							

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser							
Betalinger							

a+b i alt							
Forpligtelser							
Betalinger							

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/ Betalinger							
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

A+b+c I ALT	
-------------	--

Forpligtelser	0,08	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,28
Betalinger	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,24

2.4 Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

- X. Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.
- ☐ Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag
- ☐ Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5 Virkninger for budgettets indtægtsside¹

- X. [...] Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse)

ELLER

- ☐ [...] Virkningerne er følgende:

- **Bemærk: Alle oplysninger og bemærkninger om beregningsmetoden for virkningerne på indtægtssiden skal vedlægges i et særskilt bilag.**

Mio. EUR (3 decimaler)

		Forud for foranstal tningen (år n-1)	Efter aktionens iværksættelse					
Budgetpost	Indtægter		År n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5
	Indtægter i faste priser							
	Ændringer i indtægterne	Δ						

(Angiv her hver af de berørte budgetposter og indsæt det nødvendige antal linjer i tabellen, hvis virkningen gør sig gældende for flere budgetposter.)

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
Obligatoriske udgifter/ikke-obligatori-	Opdelte bevillinger/Ikke-opdelte bevillinger	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	Nej.

¹ Nærmere oplysninger i særskilt orienterende dokument.

ske udgifter					
-------------------------	--	--	--	--	--

4. RETSGRUNDLAG

EF-traktatens artikel 95.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1 Behov for EU-foranstaltninger²

5.1.1 Mål

EU's afhængighed af olieforsyninger udefra øges mere og mere. Det indebærer fysiske og økonomiske risici, da de fleste producentlande er beliggende i politisk set relativt ustabile regioner. På grund af den store betydning det har for økonomien og samfundet i Europa at kunne råde over sikre olieforsyninger, har Kommissionen efter afslutningen af debatten om grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed" fremsat forslag til fællesskabsrammebestemmelser, der skal kunne garantere sikre olieforsyninger fremover.

Hvis der opstår en nødsituation og/eller en krise, kan det dog ikke udelukkes, at olieforsyningen kan blive bragt i fare på grund af fysiske afbrydelser og/eller meget høje priser. For en sådan situation effektivt og så hurtigt som muligt kan imødegås, har Kommissionen foreslået indførelse af en beslutningsmekanisme, som skal sætte EU i stand til hurtigt og effektivt at finde frem den bedst mulige løsning på en reel eller potentiel overhængende fare.

Den beslutningsproces indebærer deltagelse fra medlemsstaterne, som skal træde sammen for at hjælpe Kommissionen med at fastlægge, hvad der er det bedste indgreb i en given nødsituation eller krise.

5.1.2 Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

I forbindelse med oliekrisen i efteråret 2000 foretog Kommissionen, mens den var i færd med at forberede debatten om grønbogen, en tilbundsgående analyse af de gældende krisemekanismer (f. eks. IEA-ordningen) og kom til den konklusion, at disse mekanismer var uegnede, hvis der opstod en krise. Konklusionerne findes i grønbogen og i Kommissionens meddelelse om EU's olieforsyning³. Derfor foreslår Kommissionen nye fællesskabsrammebestemmelser for olie- og gasforsyningssikkerheden, hvori ovennævnte nye beslutningsproces indgår.

5.1.3 Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering

(Er der tale om videreførelse af et program, skal også konklusionerne af en midtvejs- eller efterfølgende evaluering gengives i kort form)

5.2 Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

Ikke relevant.

² Nærmere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

³ KOM (2000) 769.

5.3 Gennemførelsesmetoder

Udvalget forestås af Kommissionen med bistand fra medlemsstaternes repræsentanter.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1 Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

Ikke relevant.

6.1.1 Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	+ 5 ff.	I alt
Aktion 1							
Aktion 2							
osv.							
I ALT							

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	+ 5 ff.	I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
Kontorer for teknisk bistand:							
b) Anden teknisk og administrativ bistand:							
- intern:							
- ekstern:							
<i>heraf til opbygning og vedligeholdelse af edb-systemer til administration:</i>							
1 i alt							
2) Støtteudgifter:							
a) Undersøgelser:							
b) Ekspertmøder							
c) Informations- og publikationsvirksomhed							
2 i alt							
I ALT							

6.2 Beregning af omkostningerne pr. påtænkt foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)¹

Ikke relevant.

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	Antal resultater (projekter, dossierer ...)	Antal arbejder/resultat er (i alt for årene 1-n)	Gennemsnitlige enhedsomkostni nger	Samlede omkostninger (i alt for årene 1-n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Aktion 1</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 <u>Aktion 2</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 - Foranstaltning 3 osv. SAMLEDE UDGIFTER				

Om nødvendigt forklares beregningsmetoden.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

De personalemæssige og administrative ressourcebehov vil blive dækket inden for rammerne af tildelingen til det ansvarlige generaldirektorat som led i den årlige tildelingsprocedure.

7.1 Personalemæssige virkninger

Ikke relevant.

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		+ Antal faste stillinger	Antal midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B				

¹ Nærmere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

	C				
Andre personaleressourcer					
I alt					

7.2 Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Ikke relevant.

Arten af personaleressourcer	Beløb i mio. EUR	Beregningsmetode*
Tjenestemænd		
Midlertidigt ansatte		
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)		
I alt		

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3 Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nr. og betegnelse)	Beløb i mio. EUR	Beregningsmåde
Samlet bevilling (Afsnit A7) A0701 - Tjenesterejser A07030 - Møder A07031 - Obligatoriske udvalg(1) A07032 - Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre (1) A07040 - Konferencer A0705 - Undersøgelser og konsultationer Andre udgifter (specificeres)	0,04	
IT-systemer (A5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt	0,04	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

⁽¹⁾ Det specificeres, hvilken udvalgstype der er tale om, og hvilken gruppe det tilhører.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	40 000 €
II.	Foranstaltningens varighed	6 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	240 000 €

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1 Resultatopfølgningssystem

Kommissionen sørger for, at udvalgets beslutninger gennemføres korrekt. Den sikrer især, at de interne procedureregler er hensigtsmæssige, og at de overholdes af udvalgsmedlemmerne.

8.2 Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Hvis det er nødvendigt og hensigtsmæssigt udarbejder Kommissionen en anbefaling om og/eller forslag til en rationalisering af udvalgets arbejde.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Ikke relevant.

FINANSIERINGSOVERSIGT

Politikområde: energi

Aktiviteter: bistand til EU's olie- og gasforsyningssikkerhed

TITEL: OPRETTELSE AF ET UDVALG TIL AT BISTÅ KOMMISSIONEN I TILFÆLDE AF EN FORSYNINGSKRISE (GAS)

1. BUDGETPOST(ER) (NUMMER OG BETEGNELSE)

Budgetpost: A07031, udgiftsområde: møder og indkaldelser generelt.

2. SAMMENFATTENDE TALOPLYSNINGER

2.1 Samlet rammebevilling (del B): mio. EUR som forpligtelsesbevilling -

2.2 Gennemførelsesperiode:

2004-2009 og følgende budgetår

2.3 Samlet flerårigt skøn over udgifterne: 0,24 mio. EUR

a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (3 decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ff.	I alt
Forpligtelser							
Betalinger							

b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser							
Betalinger							

a+b i alt							
Forpligtelser							
Betalinger							

c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/ Betalinger							
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

A+b+c I ALT	
-------------	--

Forpligtelser	0,08	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,28
Betalinger	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,24

2.4 Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

- X. Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.
- ☐ Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag
- ☐ Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5 Virkninger for budgettets indtægtsside¹

- X. Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltnings gennemførelse).

ELLER

- ☐ Virkninger for budgettet - For indtægtssiden:

- Bemærk: Alle oplysninger og bemærkninger om beregningsmetoden for virkningerne på indtægtssiden skal vedlægges i et særskilt bilag.

Mio. EUR (3 decimaler)

		Forud for foranstaltningen (år n-1)	Efter aktionens iværksættelse					
Budgetpost	Indtægter		År n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5
	Indtægter i faste priser							
	Ændringer i indtægterne	Δ						

(Angiv her hver af de berørte budgetposter og indsæt det nødvendige antal linjer i tabellen, hvis virkningen gør sig gældende for flere budgetposter.)

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
Obligatoriske udgifter/ikke-	Opdelte bevillinger/ikke-	JA/NEJ	JA/NEJ	JA/NEJ	Nej.

¹ Nærmere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

ke- obligatori- ske udgifter	opdelte bevillinger				
---	--------------------------------	--	--	--	--

4. RETSGRUNDLAG

EF-traktatens artikel 95.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1 Behov for EU-foranstaltninger²

5.1.1 Mål

Selv om der er gjort meget for at åbne for konkurrencen på det indre marked for naturgas, er dette stadig under opbygning. Kommissionen bør nøje følge udviklingen for at lette indførelsen af konkurrence. Derfor er der behov for et snævert samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne.

På et integreret og konkurrencepræget indre marked for gas vil en nødsituation eller en krise kunne berøre et stort antal kunder, som næppe vil være at finde inden for ét og samme nationale område. For at opretholde sikre gasforsyninger til bestemte kunder selv i en krisesituation, men også for i størst muligt omfang at begrænse forstyrrelserne på markedet i en sådan situation er der behov for en samordningsmekanisme på fællesskabsniveau.

Derfor indeholder de nye fællesskabsrammebestemmelser for olie- og gasforsyningssikkerhed pligt til nedsættelse af et udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har en tjenestemand fra Kommissionen som formand.

5.1.2 Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Den analyse, der er foretaget i grønbogen "På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningssikkerhed", viser klart, at importen af naturgas vil stige og vil hidrøre fra fjerntliggende steder. Åbningen af markedet for konkurrence har ikke gjort det muligt at opnå fuldstændig gennemsigtighed, hvad angår forsyningssikkerhedspolitikken. Derfor foreslår Kommissionen nye fællesskabsrammebestemmelser for olie- og gasforsyningssikkerheden, hvori ovennævnte nye beslutningsproces indgår.

5.1.3 Dispositioner, der er truffet på grundlag af den efterfølgende evaluering

(Er der tale om videreførelse af et program, skal også konklusionerne af en midtvejs- eller efterfølgende evaluering gengives i kort form)

5.2 Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

Ikke relevant.

² Nærmere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

5.3 Gennemførelsesmetoder

Udvalget forestås af Kommissionen med bistand fra medlemsstaternes repræsentanter.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1 Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

Ikke relevant.

6.1.1 Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	+ 5 ff.	I alt
Aktion 1							
Aktion 2							
osv.							
I ALT							

6.1.2 Teknisk og administrativ bistand, støtteudgifter og IT-udgifter (forpligtelsesbevillinger)

	År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	+ 5 ff.	I alt
1) Teknisk og administrativ bistand:							
Kontorer for teknisk bistand:							
b) Anden teknisk og administrativ bistand:							
- intern:							
- eksternt:							
<i>heraf til opbygning og vedligeholdelse af edb-systemer til administration:</i>							
1 i alt							
2) Støtteudgifter:							
a) Undersøgelser:							
b) Ekspertmøder							
c) Informations- og publikationsvirksomhed							
2 i alt							
I ALT							

6.1 Beregning af omkostningerne pr. påtænkt foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)¹

Ikke relevant.

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Elementer	Antal resultater (projekter, dossierer ...)	Antal arbejder/resulta- ter (i alt for årene 1-n)	Gennemsnitlige enhedsomkost- ninger	Samlede omkostninger (i alt for årene 1-n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Aktion 1</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 <u>Aktion 2</u> - Foranstaltning 1 - Foranstaltning 2 - Foranstaltning 3 osv. SAMLEDE UDGIFTER				

Om nødvendigt forklares beregningsmetoden.

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

De personalemæssige og administrative ressourcebehov vil blive dækket inden for rammerne af tildelingen til det ansvarlige generaldirektorat som led i den årlige tildelingsprocedure.

7.1 Personalemæssige virkninger

Ikke relevant.

Stillingstyper	Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
	+ Antal faste stillinger	Antal midlertidige stillinger		
Tjenestemænd	A			

¹ Nærmere oplysninger på særskilt orienterende dokument.

eller midlertidigt ansatte	B C				
Andre personaleressourcer					
I alt					

7.2 Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Ikke relevant.

Arten af personaleressourcer	Beløb i mio. EUR	Beregningsmetode*
Tjenestemænd		
Midlertidigt ansatte		
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)		
I alt		

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3 Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nr. og betegnelse)	Beløb i mio. EUR	Beregningsmåde
Samlet bevilling (Afsnit A7)		
A0701 - Tjenesterejser		
A07030 - Møder		
A07031 - Obligatoriske udvalg(1)	0,04	
A07032 - Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre (1)		
A07040 - Konferencer		
A0705 - Undersøgelser og konsultationer		
Andre udgifter (specificeres)		
IT-systemer (A5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt	0,04	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

⁽¹⁾ Det specificeres, hvilken udvalgstype der er tale om, og hvilken gruppe det tilhører.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	40 000 €
II.	Foranstaltningens varighed	6 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	240 000 €

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1 Resultatopfølgningssystem

Kommissionen sørger for, at udvalgets beslutninger gennemføres korrekt. Den sikrer især, at de interne procedureregler er hensigtsmæssige, og at de overholdes af udvalgsmedlemmerne.

8.2 Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Hvis det er nødvendigt og hensigtsmæssigt udarbejder Kommissionen en anbefaling om og/eller forslag til en rationalisering af udvalgets arbejde.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Ikke relevant.